

คู่มือสิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับพนักงานอัยการ

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศ
สำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน
สำนักงานอัยการสูงสุด

นายชัยเกษม นิตินิธิ

อัยการสูงสุด

**แนวนโยบายบริหารราชการด้านการคุ้มครองสิทธิ
และช่วยเหลือทางกฎหมายแก่คนไทยในต่างประเทศ**

“การคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่คนไทยในต่างประเทศ เป็นภารกิจหนึ่งที่สำนักงานอัยการสูงสุดให้ความสำคัญ โดยได้กำหนดเป็นนโยบายของสำนักงานอัยการสูงสุด ในปัจจุบันพนักงานอัยการเดินทางไปพบปะและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่พี่น้องคนไทยในต่างแดนตามโครงการความร่วมมือกับกระทรวงการต่างประเทศเป็นประจำทุกปี รวมทั้งได้จัดทำหนังสือกฎหมายนำรู้สำหรับคนไทยที่สมรสกับคนต่างชาติและแรงงานไทยในต่างแดนเผยแพร่ตลอดมา นอกจากนี้ยังได้พัฒนาระบบการให้บริการสอบถามปัญหากฎหมายผ่านอินเทอร์เน็ตตามโครงการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government) โดยได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อให้บริการที่มีความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนตามนโยบายของรัฐบาล”

รายนามคณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา :

ดร. วิชช์ จีระแพทย์	อธิบดีอัยการฝ่ายช่วยเหลือทางกฎหมาย
นายวิชญะ ปุตระเศรณี	รองอธิบดีอัยการฝ่ายช่วยเหลือทางกฎหมาย
นายนิवास นิवासวุฒิกิจ	รองอธิบดีอัยการฝ่ายช่วยเหลือทางกฎหมาย

หัวหน้าคณะผู้จัดทำ :

ดร. อุทัย อาทิวาท	อัยการผู้เชี่ยวชาญ รักษาการแทน อัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชน ระหว่างประเทศ
-------------------	--

คณะผู้จัดทำ :

1. นางสาวพรทิพย์	ปรียาคนิตพงศ์	อัยการอาวุโส
2. ดร.สุปราณี	เกียรติคงยิ่ง	อัยการผู้เชี่ยวชาญ
3. นายวีรยุทธ	เนติวุฒิปงศ์	อัยการจังหวัดประจำกรม
4. นางสาวจันทนี	พงศ์สุภาพชน	อัยการจังหวัดประจำกรม
5. ดร.ธนกร	วรปรัชญากุล	อัยการประจำกรม
6. นางสาวรินฤทัย	ชัชวาลวงศ์	อัยการประจำกรม
7. นายบัณฑิต	กองทิพย์	อัยการประจำกอง
8. นายทวีศักดิ์	ธรรมศักดิ์	นิติกร 7
9. นางสาวสุชาดา	ตันติสิริเสถียร	เจ้าหน้าที่บริหารงานธุรการ 6
10. นายรวิกร	อริคมวรติลก	เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 5
11. นางสาวสุนิษา	หิئتทอง	พนักงานเครื่องคอมพิวเตอร์
12. นายโกสินทร์	พลธนะวสิทธิ์	เจ้าหน้าที่ล่าม
13. นางสาวสุพิชญา	วรมิศรี	เจ้าหน้าที่ล่าม
14. นางสาวเชตตราสี	ธีระศุภะ	เจ้าหน้าที่ล่าม
15. นางสาวศิริจินดา	ปัทม	เจ้าหน้าที่ Web Design
16. นางสาวจันทิศา	นันทาวงศ์	เจ้าหน้าที่ล่าม
17. นางสาววิไลลักษณ์	วิเศษสิงห์	นิติกรปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยอัยการ

คำนำ

ตามที่สำนักงานอัยการสูงสุดได้มอบหมายให้สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศรับผิดชอบโครงการเผยแพร่สิทธิมนุษยชนศึกษา ตามแผนการปฏิบัติงานประจำปี พ.ศ. 2551 ของสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน นั้น สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศ จึงได้จัดทำหนังสือคู่มือสิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับพนักงานอัยการขึ้น เพื่อให้พนักงานอัยการมีองค์ความรู้ในเรื่องสิทธิมนุษยชนที่เป็นเรื่องใกล้ตัว และ เพื่อให้การดำเนินงานของพนักงานอัยการสอดคล้องกับพันธกรณีที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีสันติสัญญาระหว่างประเทศหลักด้านสิทธิมนุษยชน อันได้แก่ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยอันเป็นกฎหมายภายในของประเทศไทย

โดยเหตุที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนานาประเทศนั้น ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ (The United Nations) เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 1946 และย่อมต้องถือปฏิบัติตามธรรมนูญ (Bill) ที่บัญญัติเป็นตราสารให้ประเทศภาคีสมาชิกต้องถือปฏิบัติตามข้อตกลง คือ กฎบัตรสหประชาชาติ (Charter of the United Nations) ซึ่งในส่วนอารัมภบท (Preamble) ได้บัญญัติถึงการที่องค์การสหประชาชาติได้กำหนดเจตนารมณ์ที่ยุติธรรมภายใต้ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นจากสนธิสัญญาหรือกฎหมายระหว่างประเทศเพื่อให้ประเทศภาคีสมาชิกถือปฏิบัติ (To establish conditions under which justice and respect for the obligations arising from treaties and other sources of international law can be maintained) และจัดหากลไกระหว่างประเทศเพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนทั้งหมด (to employ international machinery for the promotion of the economic and social advancement of all peoples) รวมทั้งกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ในมาตรา 1 ในเรื่องสิทธิที่เท่าเทียมกัน (equal rights) สิทธิในการตัดสินใจด้วยตนเอง (Self Determination) และการปราศจากการแบ่งแยก เชื้อชาติ เพศ ภาษา ศาสนา (without distinction as to race, sex, language or religion) ซึ่งประเทศภาคีสมาชิกจะต้องยอมรับและปฏิบัติตามพันธกรณีที่ได้บัญญัติไว้ในกฎบัตรนี้ ตลอดจนคำวินิจฉัยขององค์กรต่างๆ (Membership in the United Nations is open to all other peace-loving states which accept the obligations contained in the present Charter and, in the judgement of the Organizations are able and willing to carry out these obligations.)

นอกจากกฎบัตรสหประชาชาติแล้วในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนยังมีตราสารระหว่างประเทศที่กำหนดให้ภาคีสมาชิกถือปฏิบัติ เช่น กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง

และสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights 1966) และ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights 1966) และประเทศไทยก็ได้ลงนามและภาคยานุวัติเพื่อเป็น ภาคีสมาชิกในตราสารระหว่างประเทศต่างๆ หลายฉบับ

ประกอบกับปีนี้เป็นปีครบรอบ 60 ปีของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) สำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมาย แก่ประชาชน โดยสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศ จึง เห็นควรจัดพิมพ์เนื้อหาของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน กติการะหว่างประเทศว่าด้วย สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นกฎหมายพื้นฐานระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และเนื่องจาก คณะรัฐมนตรีได้มีมติมอบหมายให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการ จัดทำรายงานของประเทศไทยตามกติกาทั้งสองฉบับดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่พนักงานอัยการ ต้องพัฒนาองค์ความรู้ในด้านนี้ เพื่อเป็นหลักในการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายด้านการ คุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้กับประชาชน

สำนักงานอัยการสูงสุดหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เนื้อหาและข้อมูลที่รวบรวมไว้ใน หนังสือเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อพนักงานอัยการในการปฏิบัติการกิจด้านคุ้มครองสิทธิและ ช่วยเหลือประชาชนต่อไป

ร.ต.ท.

(ดร.อุทัย อาทิวะ)

อัยการผู้เชี่ยวชาญ รักษาการแทน

อัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศ

(ดร.วิรัช จีระแพทย์)

อธิบดีอัยการฝ่ายช่วยเหลือทางกฎหมาย

สำนักงานอัยการสูงสุด

พ.ศ.2551

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
1. บทนำ	6
2. การจัดตั้ง สฟคป.	26
3. ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ไทย – อังกฤษ	28
4. กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ไทย – อังกฤษ	41
5. ตารางรายชื่อประเทศที่เป็นภาคีในกติการะหว่างประเทศว่าด้วย สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ไทย – อังกฤษ	80
6. กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ไทย – อังกฤษ	91
7. ตารางรายชื่อประเทศที่เป็นภาคีในกติการะหว่างประเทศว่าด้วย สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ไทย – อังกฤษ	114

บทนำ

สำนักงานอัยการสูงสุดมีภารกิจหลักในการดำเนินงานหลายประการ หนึ่งในภารกิจนั้นคือ การคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ และช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน เพื่อให้การปฏิบัติภารกิจดังกล่าวบรรลุเป้าหมาย สำนักงานอัยการสูงสุด จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่ 3 เรื่อง การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและช่วยเหลือทางกฎหมายไว้ในแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ 4 ปี สำนักงานอัยการสูงสุด พ.ศ.2551-2554 โดยกำหนดให้มีการจัดทำโครงการเผยแพร่สิทธิมนุษยชนศึกษาขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อสนับสนุนแผนงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน
2. เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนศึกษาแก่พนักงานอัยการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชนกลุ่มเป้าหมาย
3. เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานร่วมกัน หรือสนับสนุน การปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และเพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนการสร้างพันธมิตรและสร้างเครือข่ายสิทธิมนุษยชนศึกษา และเพื่อดำเนินการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามมาตรฐานสากล
4. เพื่อให้เกิดการศึกษาวิจัยและพัฒนา แนวทางการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยให้เป็นที่ไปตามพันธกรณีของกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคี

ดังนั้น การพัฒนาองค์ความรู้ของพนักงานอัยการทางด้านกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชน จึงนับว่าเป็นความจำเป็นในฐานะเป็นบุคลากรผู้นำทางด้านการส่งเสริมและพัฒนาการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้กับประชาชน และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสำนักงานอัยการสูงสุด ที่จะไปสู่องค์กรระดับมาตรฐานสากล

1. กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

กฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนเกิดจากความพยายามขององค์การสหประชาชาติ (United Nations Organizations) ที่จะแสวงหากลไกป้องกันสงครามโลก โดยในปีพ.ศ. 2488 องค์การสหประชาชาติได้ประกาศกฎบัตรสหประชาชาติ ซึ่งรับรองและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ต่อจากนั้นได้มีการตั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนขึ้นในปี 2489 และประกาศปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขึ้นในปี พ.ศ.2491 (Universal Declaration of Human Rights 1948:UDHR) ซึ่งยังคงใช้อยู่ตลอดมาจวบจนปัจจุบันซึ่งการให้ความคุ้มครองสิทธิตามกฎหมายระหว่างประเทศ อาจจำแนกได้ดังนี้

1. สิทธิของปัจเจกบุคคล (Individual rights)
2. สิทธิของกลุ่ม (Group rights)
3. สิทธิโดยร่วมกันของบุคคล (Collective rights)
4. สิทธิชุมชน (Communities rights)

แยกพิจารณา ดังนี้

1. สิทธิของปัจเจกบุคคล (Individual rights)

สำหรับการให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในฐานะสิทธิของปัจเจกบุคคล (Individual rights) เป็นแนวคิดสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (Civil and Political right) ของลัทธิเสรีปัจเจกบุคคลนิยม ซึ่งเป็นสิทธิมนุษยชนในยุคที่ 1 ก็ได้รับอิทธิพลจากแนวความคิดดังกล่าว ซึ่งได้รับรองคุณค่าในตัวของตัวเองของปัจเจกบุคคลแต่ละคนไว้ตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง โดยแยกการให้ความคุ้มครองสิทธิของปัจเจกบุคคลตามหลักสิทธิมนุษยชนในฐานะสิทธิพลเมือง ดังนี้

1.1 สิทธิของปัจเจกบุคคลด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

การคุ้มครองประชาชนจากการใช้อำนาจโดยมิชอบของรัฐนี้ เกิดจากแนวความคิดเรื่อง “กฎหมายธรรมชาติ” และ “สัญญาประชาคม” เพื่อต่อต้านการใช้อำนาจของรัฐในการใช้อำนาจเกินขอบเขตของผู้มีอำนาจปกครองรัฐ และต่อมาได้ขยายความคุ้มครองให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำนโยบายร่วมกับรัฐ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมือง ซึ่งอย่างน้อยที่สุดประชาชนจะมีโอกาสขั้นพื้นฐานที่เท่าเทียมกันในการใช้สิทธิและเสรีภาพต่างๆ ที่รัฐให้การรับรองไว้ โดยสอดคล้องกับข้อเรียกร้องของหลัก นิติรัฐ (Rechtsstaatsprinzip) และการใช้ดุลพินิจฝ่ายปกครอง ในเรื่องการใช้ดุลพินิจฝ่ายปกครองที่ควรพิจารณาอันมีสองประการด้วยกัน ประการแรก หลักนิติรัฐเรียกร้องให้ฝ่ายนิติบัญญัติตรากฎหมายให้ชัดเจนเพื่อประชาชนจะได้ทราบว่า มีกฎหมายบัญญัติห้ามหรือให้สิทธิตนไว้อย่างไรบ้าง และประการที่สอง หลักนิติรัฐเรียกร้องให้มองการณ์ไกลการเพื่อประกันสิทธิให้แก่ประชาชน ในกรณีที่ได้รับความสะดวกจากการกระทำของฝ่ายปกครอง

สำหรับสิทธิของประชาชนในทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับรัฐนี้ได้รับการรับรองไว้ตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

1.2 สิทธิของปัจเจกบุคคลด้านสิทธิทางเศรษฐกิจและสังคม

สิทธิที่ได้รับการรับรองไว้ตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในลักษณะของการส่งเสริมให้เกิดการคุ้มครองสิทธิเพิ่มเติมให้แก่ประชาชน เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีหรือเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มิใช่การคุ้มครองในฐานะสิทธิขั้นพื้นฐานที่บุคคลจะได้รับ โดยขึ้นอยู่กับความพร้อม (completeness) ของแต่ละประเทศ การดำเนินการจึงกำหนดให้เป็นในลักษณะของการพัฒนาการ (progressive action) เพื่อให้เกิดการคุ้มครองสิทธิดังกล่าวโดย

ประเทศภาคีสมาชิก ดังนั้น กลไกในการบังคับเพื่อให้มีการรับรองและคุ้มครองสิทธิตามกติกาฉบับนี้จึงเป็นเพียงการร้องขอ (claim) มิได้เคร่งครัดดังเช่น กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

1.3 สิทธิของปัจเจกบุคคลด้านสิทธิของประชาชน หรือสิทธิในความเป็นปึกแผ่นหรือสิทธิโดยรวมกันของบุคคล

การคุ้มครองสิทธิของปัจเจกบุคคลด้านสิทธิของประชาชน หรือสิทธิในความเป็นปึกแผ่นหรือสิทธิโดยรวมกันของบุคคลนี้ เป็นการให้ความคุ้มครองสิทธิใน 2 ลักษณะ กล่าวคือการคุ้มครองบุคคลที่มีลักษณะเฉพาะเช่นว่านั้น ในฐานะของปัจเจกบุคคลที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม และการคุ้มครองสิทธิของกลุ่ม โดยไม่แยกความคุ้มครองแก่บุคคลที่เป็นสมาชิกในกลุ่มเป็นการเฉพาะรายแต่อย่างใด

2. สิทธิของกลุ่ม (Group rights)

ตามกฎหมายระหว่างประเทศการให้ความคุ้มครองกลุ่มบุคคลนี้ ซึ่งมีทั้งสิทธิที่เรียกว่า สิทธิของกลุ่ม (Group rights) และสิทธิโดยรวมกันของบุคคล (Collective rights) อันเป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน แต่ก็มีส่วนที่ต่างกันบางประการ จึงควรทราบถึงความหมายข้อพิจารณาเงื่อนไข ตลอดจนผลดีและผลเสียของสิทธิของกลุ่ม ตลอดจนความสัมพันธ์ของสิทธิก่อน ดังนี้

ความหมายของคำว่าสิทธิของกลุ่ม (Group rights)

สิทธิของกลุ่ม (Group rights) เป็นแนวคิดสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (Economic, Social and Cultural rights) ของลัทธิสังคมนิยมและ Marxist ซึ่งเป็นสิทธิมนุษยชนในยุคที่ 2 โดยการให้สิทธิแก่กลุ่มว่า บุคคลกลุ่มนี้มีสิทธิเสรีภาพอะไรบ้าง สิทธิที่ได้รับนี้จึงเป็นสิทธิที่มีและใช้ได้ในระดับกลุ่มเท่านั้น โดยไม่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่เป็นสมาชิกของกลุ่มแต่อย่างใด

เงื่อนไขการใช้สิทธิของกลุ่ม

การใช้สิทธิของกลุ่มนี้ อยู่ในความหมายของกลุ่มสังคมอย่างหนึ่ง ที่มีความหมายมากกว่าการที่คนจำนวนหนึ่งมาอยู่ร่วมกัน ณ ที่ใดที่หนึ่ง และในเวลาใดเวลาหนึ่งเท่านั้น โดยมีลักษณะที่สำคัญ 2 ประการ ดังนี้

(1.) มีการรวมตัวกันของผู้คนจำนวนหนึ่ง ที่ผลจากการรวมตัวนั้น แสดงให้เห็นถึงความมีเอกลักษณ์และลักษณะเฉพาะของกลุ่มสังคม และลักษณะเฉพาะนั้นทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างกลุ่มสังคมที่ตนอยู่กับสังคมของประชากรส่วนอื่นๆ ของรัฐนั้น โดยที่ความเป็นกลุ่มและสมาชิกในกลุ่มนั้นสามารถแยกออกจากกันได้ ด้วยเหตุนี้ในทางปฏิบัติบุคคลมักจะได้รับการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุจากการเป็นสมาชิกกลุ่มมากกว่าเพราะเหตุจากลักษณะของปัจเจกบุคคล

(2.) เงื่อนไขของการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เงื่อนไขนี้เป็นตัวชี้แนะแนวความคิดในเรื่องการรวมตัวกันของกลุ่ม

การรวมตัวกันนี้มีรูปแบบที่สำคัญ 2 แบบ ดังนี้

- (1.) การรวมตัวกันบนพื้นฐานของเจตนาที่จะดำเนินการบางอย่างร่วมกัน
เช่น การจัดตั้ง

สโมสรทีมกีฬา ฯลฯ

(2.) การรวมตัวกันบนพื้นฐานของการยอมรับกันทางธรรมชาติ การมีเอกลักษณ์หรือลักษณะเฉพาะบางอย่างร่วมกัน ซึ่งการดำรงอยู่ร่วมกันจะมีขึ้นได้โดยสมาชิกในกลุ่มและกลุ่มต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และการรวมตัวกันในลักษณะนี้นำมาสู่การเป็นชนกลุ่มน้อย

เมื่อพิจารณาถึงพัฒนาการสิทธิมนุษยชนของฝ่ายตะวันตก จะเห็นได้ว่า สิทธิในทางการเมืองนั้นเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่ได้รับความคุ้มครอง และสิทธิในทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสิทธิของกลุ่มนั้นเป็นสิทธิมนุษยชนในยุคที่ 2 ที่ได้รับความคุ้มครองในลำดับต่อมา

ผลดีและผลเสียของการมีสิทธิของกลุ่ม

ผลดีและผลเสียของการมีสิทธิของกลุ่ม มีข้อพิจารณา ดังนี้

- (1.) ผลดี

แนวความคิดที่สนับสนุนการมีสิทธิของกลุ่ม เห็นว่า การยอมรับและการจัดตั้งระบบการคุ้มครองสิทธิของกลุ่ม นอกจากจะไม่ทำให้เกิดการแตกแยกที่รุนแรงภายในรัฐแล้ว ยังทำให้เกิดความสงบสุขภายในรัฐด้วย เนื่องจากกลุ่มต่างๆ จะมองรัฐในทางที่ดี และต้องการรวมตัวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับชนกลุ่มอื่นๆ โดยไม่ต้องมีมาตรการบังคับ แต่การไม่ยอมรับอาจทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างชนกลุ่มอื่นๆ ที่มีความแตกต่างกันเกิดขึ้น เมื่อยอมรับความสำคัญของสิทธิของกลุ่มแล้วการกำหนดสิทธิของกลุ่มก็เป็นเพียงเครื่องมือเท่านั้น นอกจากนี้ การใช้สิทธิของกลุ่มจะต้องเคารพความต้องการของส่วนรวม และเคารพความต้องการของปัจเจกบุคคลของสมาชิกในกลุ่มด้วย

- (2.) ผลเสีย

แนวความคิดที่ต่อต้านสิทธิของกลุ่มมีความเห็นดังนี้

1. การคำนึงถึงสิทธิของกลุ่ม อาจทำให้ผลประโยชน์ของสิทธิของปัจเจกบุคคลได้รับผลกระทบโดยสิทธิของกลุ่ม

สิทธิของกลุ่มอาจมีผลต่อเสรีภาพในการตัดสินใจของสมาชิกของกลุ่ม โดยการให้สิทธิแก่กลุ่มนั้น อาจทำให้ผลประโยชน์ของกลุ่มมีความสำคัญกว่าและสิทธิของปัจเจกบุคคลลดลง เมื่อมีความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ของกลุ่มและผลประโยชน์ของปัจเจกบุคคล ซึ่งในประเด็นนี้การหาจุดสมดุลระหว่างสิทธิของกลุ่มและสิทธิของปัจเจกบุคคลยังไม่อาจหาข้อยุติได้ แต่มีข้อสังเกตว่า ทั้งสิทธิของปัจเจกบุคคลและสิทธิของกลุ่มต่างก็มีข้อจำกัดตามกฎหมาย และไม่มีสิทธิใดเป็นสิทธิเด็ดขาด

2. การยอมรับให้มีการแบ่งแยกชนกลุ่มน้อยออกจากพลเมืองส่วนอื่นๆ ของรัฐ

การใช้สิทธิของกลุ่มในการแบ่งแยกพลเมือง โดยเชื้อชาติ ภาษา และศาสนานั้น อาจเป็นการรับรอง การเน้น และการดำรงไว้ซึ่งความแตกแยกของประชาชนภายในประเทศ หรือทำให้ขาดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในประเทศ นอกจากนี้ การที่รัฐมีมาตรการพิเศษเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันที่แท้จริงระหว่างชนกลุ่มน้อยและพลเมืองของรัฐนั้น อาจก่อให้เกิดความเกลียดชังชนกลุ่มน้อยมากยิ่งขึ้น และการสนับสนุนเช่นนี้ อาจนำไปสู่การแยกตัวของชนกลุ่มน้อยที่กระทบต่อความมั่นคงของรัฐได้

3. การใช้สิทธิของกลุ่ม อาจทำให้เกิดความยากลำบากในทางปฏิบัติหลายประการ เช่น การดำเนินการที่ต้องมีตัวแทนของกลุ่ม และวิธีการในการใช้สิทธิของกลุ่ม ซึ่งอาจทำให้เกิดผลเสียแก่สมาชิกของกลุ่มนั้นๆ เมื่อกลุ่มมีอำนาจปกครองตัวเองมากขึ้นแล้ว

3. สิทธิโดยร่วมกันของบุคคล (Collective rights)

สิทธิโดยร่วมกันของบุคคล (Collective rights) เป็นสิทธิของปัจเจกบุคคล แต่ต้องใช้ร่วมกันโดยกลุ่มตามแนวคิดสิทธิในความเป็นปึกแผ่น (Solidarity rights) ซึ่งเป็นสิทธิมนุษยชน ในยุคที่ 3 กล่าวคือ เป็นสิทธิที่ให้แกบุคคล แต่บุคคลจะได้รับสิทธิเช่นว่านั้น เนื่องจากบุคคลนั้นเป็นสมาชิกในกลุ่มหรือสังคมที่มีลักษณะเฉพาะร่วมกันอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นลักษณะเฉพาะทางเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม ภาษา ฯลฯ อย่างไรก็ตาม การใช้สิทธิโดยร่วมกันของบุคคลนี้ แม้ว่าจะเป็นการให้แกบุคคลที่เป็นสมาชิกกลุ่ม แต่การใช้สิทธินั้นเป็นการใช้ร่วมกัน โดยสิทธิดังกล่าวจะไม่มีคามหมายแต่อย่างใดเลย หากว่าบุคคลที่เป็นสมาชิกกลุ่มนั้นใช้สิทธิแต่เพียงบุคคลเดียว ดังนั้น สิทธิโดยร่วมกันของบุคคล (Collective rights) แม้ว่าจะไม่ใช่สิทธิของกลุ่ม (Group rights) แต่ก็เป็นการใช้สิทธิเพื่อให้เกิดผลที่มีลักษณะของการใช้สิทธิแบบกลุ่มด้วย

4. สิทธิชุมชน (Communities rights)

สำหรับกรณีสิทธิชุมชน (Communities rights) อาจดำเนินการได้ 2 รูปแบบ ดังนี้

(1.) ในรูปแบบสิทธิของกลุ่ม ดังกล่าวมาแล้วในเรื่องของสิทธิของกลุ่ม ซึ่งเป็นที่ยอมรับในประเทศสังคมนิยม แต่ในประเทศเสรีประชาธิปไตยจะไม่ยอมรับสิทธิชุมชนในรูปแบบของกลุ่ม แต่จะยอมรับในฐานะสิทธิโดยร่วมกันของบุคคล ตามรูปแบบสิทธิโดยร่วมกันของบุคคล

(2.) ในรูปแบบสิทธิโดยร่วมกันของบุคคล ซึ่งถือว่าเป็นสิทธิของปัจเจกบุคคล แต่ต้องใช้ร่วมกันโดยกลุ่ม รูปแบบนี้จะเป็นที่ยอมรับของเสรีประชาธิปไตยสำหรับประเทศไทยยอมรับสิทธิมนุษยชนทั้งใน 2 รูปแบบ คือ รูปแบบสิทธิของกลุ่ม และรูปแบบสิทธิโดยร่วมกันของบุคคล หลังจากประกาศปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขึ้นแล้ว องค์การสหประชาชาติได้จัดตั้งกลไกเพื่อดำเนินงานด้านการส่งเสริมพัฒนาและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้เกิดผลสมดังเจตนารมณ์ กลไกเหล่านี้ได้แก่ ตราสารทางกฎหมายหรือสนธิสัญญาระหว่างประเทศต่างๆ ซึ่งกำหนดพันธกรณีให้

รัฐภาคีคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของบุคคลในเขตอำนาจรัฐ ในปัจจุบันมีการกำหนดกติกาและอนุสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นกลไกหลักไว้รวม 7 ฉบับ คือ

1. กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights – ICCPR)
2. กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights – ICESCR)
3. อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ(International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination – ICERD)
4. อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women – CEDAW)
5. อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment – CAT)
6. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child – CRC)
7. อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของแรงงานอพยพและสมาชิกครอบครัว (International Convention on the Protection of the Rights of all Migrant Workers and Members of their Families –CMW)

ซึ่งประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติจำนวนมากได้เข้าเป็นภาคีสมาชิกกลไกระหว่างประเทศดังกล่าวแล้วตามความสามารถ และความเหมาะสมกับสถานการณ์ของประเทศที่จะปฏิบัติตามพันธกรณีได้

2. ประเทศไทยกับการเข้าเป็นภาคีสันติสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนและพันธกรณีหลักที่ต้องปฏิบัติ

ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีของกติกาและอนุสัญญาระหว่างประเทศหลักด้านสิทธิมนุษยชนแล้วรวม 6 ฉบับ ตามลำดับการเข้าเป็นภาคีดังนี้

1. อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)
2. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC)
3. กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR)
4. กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ICESCR)
5. อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ(ICERD)
6. อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment – CAT)

การเข้าเป็นภาคีของกติกาและอนุสัญญาระหว่างประเทศหลักด้านสิทธิมนุษยชน ทำให้ประเทศไทยเกิดพันธะผูกพันที่จะต้องดำเนินการตามพันธกิจหลักของสนธิสัญญา 4 ประการ คือ

1. การประกันให้เกิดสิทธิต่างๆตามที่ระบุไว้ในสนธิสัญญา
2. การปฏิบัติให้เกิดสิทธิตามที่รับรองไว้ในสนธิสัญญาด้วยความก้าวหน้า
3. การเผยแพร่หลักการของสิทธิตามสนธิสัญญานั้นให้กว้างขวาง และ
4. การเสนอรายงานผลของการปฏิบัติให้เกิดสิทธิและความก้าวหน้าต่อองค์กร

ตามสนธิสัญญาซึ่งส่วนใหญ่ปรากฏในรูปของคณะกรรมการ

3. การนำกฎหมายระหว่างประเทศมาใช้เป็นกฎหมายภายในของแต่ละประเทศ

แนวความคิดที่สนับสนุนภาวะนิยมอีกแนวความคิดหนึ่งคือ แนวคิดเรื่องกฎหมายธรรมชาติ ซึ่งถือว่า กฎหมายระหว่างประเทศมีอำนาจบังคับโดยอาศัยภาวะหรือปัจจัยภายนอกเหนือจากเจตนารมณ์ของรัฐ ได้แก่ วิกตอเรีย (Victoria) และฟรานซิสโก ซัวเรซ (Francisco Suarez) ฮิวโก โกรติอุส (Hugo Grotius) ซึ่งเป็นบิดาของกฎหมายระหว่างประเทศ ยอมรับว่าส่วนหนึ่งของกฎหมายระหว่างประเทศมาจากกฎหมายธรรมชาติ โดยสาระสำคัญของแนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายธรรมชาติ แล้วถือว่า อำนาจบังคับของกฎหมายระหว่างประเทศจะมีได้ โดยที่กฎหมายนั้น สอดคล้องกับกฎหมายธรรมชาติ ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ยุติธรรมและเป็นธรรมอย่างยิ่งในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กฎหมายระหว่างประเทศย่อมมีผลเกี่ยวข้องกับกฎหมายธรรมชาติอย่างลึกซึ้ง เช่น หลักสุจริต หลักนิติธรรมในการจัดข้อพิพาทระหว่างประเทศ หลักมนุษยธรรม หลักการป้องกันตนเอง ฯลฯ ล้วนแล้วแต่เป็นหลักซึ่งเป็นรากฐานของกฎหมายระหว่างประเทศทั้งสิ้น

อีกแนวความคิดหนึ่งที่สนับสนุนทฤษฎีภาวะนิยม ได้แก่ ทฤษฎีสังคมวิทยา กฎหมายถือว่าอำนาจบังคับของกฎหมายระหว่างประเทศขึ้นอยู่กับความจำเป็นของสังคม ไม่ว่าจะในแง่เนื้อหาสาระของกฎหมายหรืออำนาจบังคับ เมื่อมีความจำเป็นในสังคมมากเท่าใด ความจำเป็นดังกล่าวก็จะแปรสภาพเป็นกฎเกณฑ์ของกฎหมาย นักกฎหมายที่สนับสนุนแนวคิดนี้ ได้แก่ เลอง ดูกิต (Leon Duguit) และ แซล (Scelle) ได้เน้นถึงความสมัคสมานของสังคมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งว่า สามารถจะก่อให้เกิดอำนาจบังคับแห่งกฎหมายได้ กฎหมายไม่ว่ากฎหมายระหว่างประเทศหรือกฎหมายภายใน ย่อมมาจากความจำเป็นของสังคมทั้งสิ้น และความจำเป็นเป็นสิ่งที่ทำให้กฎหมายมีอำนาจบังคับ

ทฤษฎีว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายระหว่างประเทศกับกฎหมายภายใน จะทำให้ทราบถึงกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวข้องกับรัฐอย่างไร การปรับใช้กฎหมายภายในกับกฎหมายระหว่างประเทศคุณค่าในการบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศกับกฎหมายภายใน

นักกฎหมายที่ว่าอำนาจบังคับของกฎหมายระหว่างประเทศขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอก มิใช่เจตนารมณ์ของรัฐ กฎหมายไม่ว่าจะเป็นกฎหมายระหว่างประเทศหรือกฎหมายภายใน ก็ย่อมมีขึ้นโดยอาศัยปัจจัยภายนอกลักษณะเดียวกัน ดังนั้น กฎหมายจึงเป็นกฎหมายระบบเดียวกัน ไม่ควรแยกจากกันเป็นกฎหมายภายในและกฎหมายระหว่างประเทศ เรียกว่าทฤษฎีเอกนิยม (Monism Doctrine) ส่วนนักกฎหมายระหว่างประเทศที่เห็นด้วยกับการสนับสนุนเจตนารมณ์ของรัฐเป็นสำคัญ ถือว่ากฎหมายภายในกับกฎหมายระหว่างประเทศเป็นกฎหมายคนละระบบกัน และเป็นอิสระต่อกัน เรียกว่าทฤษฎีทวินิยม (Dualism Doctrine) เพื่อที่จะเข้าใจถึงทฤษฎีดังกล่าว จึงควรทราบถึงสาระสำคัญของทั้งสองทฤษฎี ดังนี้

(1.) ทฤษฎีเอกนิยม (Monism Doctrine)

(2.) ทฤษฎีทวินิยม (Dualism Doctrine)

แยกพิจารณาดังนี้

(1.) ทฤษฎีเอกนิยม (Monism Doctrine)

สาระสำคัญของทฤษฎีนี้ถือว่า ระบบกฎหมายไม่ว่าจะเป็นกฎหมายภายใน หรือกฎหมายระหว่างประเทศ มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน กฎเกณฑ์ของกฎหมายจะมีการประสานสอดคล้องกันตามลำดับชั้น

ผลที่ตามมาสำหรับทฤษฎีนี้คือ กฎหมายระหว่างประเทศสามารถเข้ามามีผลเป็นกฎหมายภายในได้ โดยไม่จำเป็นต้องแปลงรูปกฎหมายระหว่างประเทศให้เป็นกฎหมายภายในก่อน แต่ตามทฤษฎีทวินิยมถือว่า กฎหมายระหว่างประเทศกับกฎหมายภายในเป็นกฎหมายคนละระบบ และแยกจากกันเด็ดขาด ซึ่งในทางปฏิบัติหาได้มีการแยกกันอย่างเด็ดขาดไม่ บางครั้งศาลระหว่างประเทศก็ย้อนส่งไปให้ใช้กฎหมายภายในบังคับเป็นบางกรณี หรือถ้าพิจารณากฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายภายใน รัฐธรรมนูญหลายประเทศถือว่าสนธิสัญญาที่กระทำขึ้นโดยไม่ชอบด้วยกระบวนการแห่งรัฐธรรมนูญย่อมไร้ผล แสดงว่าสนธิสัญญาซึ่งเป็นกฎหมายระหว่างประเทศย่อมมีส่วนเกี่ยวข้องกับกฎหมายภายใน สำหรับทฤษฎีเอกนิยม ถือว่ากฎหมายระหว่างประเทศกับกฎหมายภายในเป็นกฎหมายระบบเดียวกัน มีลำดับสูงต่ำ ซึ่งบางความเห็นเห็นว่ากฎหมายระหว่างประเทศสูงกว่ากฎหมายภายใน บางความเห็นเห็นว่ากฎหมายภายในสูงกว่ากฎหมายระหว่างประเทศ แต่ในทางปฏิบัติมิได้ถือเป็นสาระสำคัญ รัฐเพียงแต่ออกกฎหมายให้สอดคล้อง หรือยอมรับหลักกฎหมายระหว่างประเทศเท่านั้น และมักจะให้กฎหมายระหว่างประเทศมีค่าบังคับเหนือกว่ากฎหมายภายใน

(2.) ทฤษฎีทวินิยม (Dualism Doctrine)

ความคิดหลักของทฤษฎีทวินิยม คือ กฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายภายใน เป็นระบบกฎหมายสองระบบที่แตกต่างกัน เป็นระบบกฎหมายที่มีความเท่าเทียมกัน ลักษณะแตกต่างกันคือ บ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศกับกฎหมายภายในมีที่มาต่างกัน กฎหมายภายในมีที่มาจากรัฐธรรมนูญ โดยรัฐธรรมนูญจะเป็นกฎหมายแม่บทที่กำหนดวิธีหรือกระบวนการ

นิติบัญญัติ ในขณะที่เดียวกันกฎหมายระหว่างประเทศมาจากสนธิสัญญาและจารีตประเพณี โดยยึดถือความยินยอมของรัฐเป็นสำคัญ นอกจากนี้บ่อเกิดหรือที่มาของกฎหมายทั้งสองระบบจะมีลักษณะที่แตกต่างกันแล้ว บุคคลในกฎหมายทั้งสองระบบก็ยังคงแตกต่างกัน รัฐและองค์การระหว่างประเทศเป็นบุคคลในกฎหมายระหว่างประเทศ ส่วนเอกชนเป็นบุคคลในกฎหมายภายใน นอกจากนี้ โครงสร้างของกฎหมายทั้งสองระบบแตกต่างกัน โดยสังคมภายในเป็นสังคมที่มีการพัฒนาอย่างมากทางด้านโครงสร้างของสังคม เมื่อมีการละเมิดกฎหมาย ก็จะมีกระบวนการบังคับ มีกลไกในการลงโทษต่างๆ ซึ่งสังคมระหว่างประเทศขาดกลไกดังกล่าว รัฐเท่านั้นที่เป็นหัวใจสำคัญในเรื่องการบังคับ

ทฤษฎีทวินิยมก่อให้เกิดผลทางกฎหมายในความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายระหว่างประเทศกับกฎหมายภายใน สำหรับด้านเนื้อหาของสาระของกฎหมายทั้งสองฉบับเมื่อเกิดการขัดกัน รัฐในฐานะที่เป็นบุคคลในกฎหมายระหว่างประเทศและในฐานะที่เป็นผู้สร้างกฎเกณฑ์ของกฎหมายภายใน ก็จะแยกความรับผิดชอบจากกัน เนื่องจากกฎหมายทั้งสองมีระบบที่แตกต่างกัน กล่าวคือหากกฎหมายภายในขัดกับ กฎหมายระหว่างประเทศ ตามทฤษฎีทวินิยมนี้ รัฐในฐานะเป็นผู้สร้างกฎหมายภายใน ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงกฎหมายภายในของตน กฎหมายภายในย่อมไม่ถูกระทบกระเทือนจากการขัดกันกับกฎหมายระหว่างประเทศ แต่ถ้ารัฐไม่เปลี่ยนแปลงกฎหมายภายในที่ขัดกับกฎหมายระหว่างประเทศ รัฐก็ย่อมมีความรับผิดชอบตามกฎหมายระหว่างประเทศ

ส่วนในเรื่องที่ทำให้กฎหมายระหว่างประเทศหรือพันธกรณีระหว่างประเทศ เข้ามามีผลผูกพันตามกฎหมายภายในนั้น จะต้องมีการบวนการแปลงรูปกฎหมายระหว่างประเทศเข้ามาเป็นกฎหมายภายในเสียก่อน เหตุผลที่จะต้องมีการแปลงรูปก็เพราะว่า เนื้อหาของกฎหมายระหว่างประเทศไม่ว่าจะนำมาใช้ภายในประเทศได้โดยตรง ถ้านำมาใช้ต้องมีการแปลงเป็นกฎหมายภายใน และประกาศให้มีผลใช้บังคับภายในประเทศ การแปลงรูปอาจจะเป็นการประกาศรับสนธิสัญญาฉบับนั้นเข้ามามีผลบังคับเป็นกฎหมายภายใน หรืออาจแปลงรูปโดยวิธีการออกกฎหมายก็ได้ ซึ่งความหมายของสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศโดยทั่วไปนั้น อนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ.1969 มิได้ปฏิเสธถึงการมีผลใช้บังคับตามกฎหมายระหว่างประเทศของความตกลงระหว่างประเทศ ซึ่งมีได้อยู่ภายใต้คำนิยามของ “สนธิสัญญา” ตามอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ.1969 ที่ไม่จำเป็นต้องเป็นสนธิสัญญาที่ทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพราะสนธิสัญญา หรือความตกลงระหว่างประเทศทำด้วยวาจา เช่น “ความตกลงสุภาพบุรุษ” (gentleman agreement) นั้น ถึงแม้จะไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งอนุสัญญากรุงเจนีวานี้ ก็อาจตกอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ หรือหลักกฎหมายทั่วไปเกี่ยวกับสนธิสัญญาที่ประเทศต่างๆ เข้าผูกพันเป็นภาคีสมาชิกก็ได้

4. การเป็นภาคีสมาชิก

อนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ.1969 ขอมรับอีกว่าความตกลงระหว่างประเทศซึ่งมีใ้ได้อยู่ภายใต้บังคับแห่งอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ.1969 อาจตกอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ หรือหลักกฎหมายทั่วไป เกี่ยวกับสนธิสัญญาได้ ดังนั้น สนธิสัญญาในความหมายอย่างกว้างขวางนั้น ย่อมหมายความรวมถึงความตกลงระหว่างประเทศ ซึ่งทำขึ้นไม่ว่าจะเป็นลายลักษณ์อักษร หรือด้วยวาจาที่ตามระหว่างบุคคลในกฎหมายระหว่างประเทศไม่ว่าจะเป็นรัฐกับรัฐ หรือรัฐกับองค์การระหว่างประเทศ หรือแม้แต่ระหว่างองค์การระหว่างประเทศด้วยกันก็ตาม หากความตกลงระหว่างประเทศ เช่นว่านั้นอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศไม่ว่าจะเป็นจารีตประเพณีระหว่างประเทศ สนธิสัญญา หรือหลักกฎหมายทั่วไปก็ตาม ซึ่งจะขอกล่าวถึงตราสารที่เกี่ยวกับประเทศไทย คือ ชนิดของตราสาร รวมทั้งวิธีการเป็นภาคีสมาชิก ตลอดจนผลผูกพันของสนธิสัญญาพิจารณา ดังนี้

- (1.) ชนิดของตราสาร
 - (2.) วิธีการเป็นภาคีสมาชิก
 - (3.) ผลผูกพันของสนธิสัญญา
- แยกพิจารณา ดังนี้

(1.) ชนิดของตราสาร

สนธิสัญญาตามนัยแห่งอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ. 1969 ไม่จำกัดว่าจะเรียกชื่ออย่างไร เช่น สนธิสัญญา (treaty) อนุสัญญา (convention) พิธีสาร (protocol) กติกา (pact) กฎบัตร(charter) ปฏิญญา (declaration) ธรรมนูญ (statute) กรรมสาร (act) บันทึกแลกเปลี่ยน (exchange of notes) บันทึกความตกลง (memorandum of agreement) modus Vivendi และ compromis เป็นต้น โดยไม่ต้องคำนึงว่าความตกลงเหล่านี้จะอยู่ในตราสารเดียวกัน หรือตราสารที่เกี่ยวข้องกันสองฉบับหรือว่านั้นขึ้นไป เช่น ในกรณีของพิธีสาร (protocol) ที่แนบท้ายความตกลง (agreement) หรือแนบท้ายสนธิสัญญา ก็ถือเป็นส่วนหนึ่งของความตกลง หรือ สนธิสัญญานั้นด้วย ในที่นี้ จะขอกล่าวถึงเฉพาะตราสารที่เกี่ยวข้องที่ประเทศส่วนใหญ่ผูกพันเป็นภาคีสมาชิก ดังนี้

1. สนธิสัญญา (treaty) เป็นข้อตกลงสำคัญเป็นทางการที่กระทำโดยรัฐ มักเป็นความตกลงทางการเมือง คำว่าสนธิสัญญาเป็นชื่อเรียกข้อตกลงทั่วไปที่อาจมีชื่อเรียกต่างๆ สุดแต่แต่ลักษณะของตราสารการเรียกชื่อแตกต่างกันนี้ มิได้มีกฎเกณฑ์เฉพาะเจาะจงแน่ชัด บางครั้งก็ใช้ชื่อต่างกัน แต่มีลักษณะเดียวกันหรือใช้ชื่อเหมือนกันแต่มีลักษณะต่างกัน เป็นต้น ในอดีตการใช้ชื่อเรียกสนธิสัญญานี้มีความสับสนมาก แต่ในปัจจุบันโดยทั่วไปมีแนวทางปฏิบัติสำหรับสนธิสัญญาแต่ละลักษณะ

2. อนุสัญญา (convention) ปกติใช้สำหรับเอกสารความตกลงทางการที่มีลักษณะพหุภาคีหรือเอกสารความตกลงที่ร่างขึ้น โดยองค์การของสถาบันระหว่างประเทศ เช่น ที่ประชุมแรงงานระหว่างประเทศ หรือสมัชชา องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ ความตกลงเช่นนี้มุ่งให้มีลักษณะเป็นการสร้างกฎเกณฑ์ทางกฎหมายขึ้น หรือเป็นการประมวลกฎหมาย

3. สนธิสัญญาที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้ว ยังมีชื่อเรียกเอกสารสนธิสัญญาอย่างอื่นอีก เช่น ข้อตกลง (accord) กรรมสาร (act) ซึ่งใช้กำหนดหลักเกณฑ์ทั่วไปของกฎหมายระหว่างประเทศ หรือจัดตั้งองค์การระหว่างประเทศ บันทึกช่วยจำ (aide-mémoire) มาตราบท (articles หรือ articles of agreement) เช่น ความตกลงแห่งกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (articles of agreement of the International Monetary Fund, 1944) กฎบัตร (charter) และธรรมนูญ (constitution) ซึ่งเป็นเอกสารแม่บทขององค์การระหว่างประเทศ

4. นอกจากนี้ยังมีศัพท์อื่น เช่น หนังสือสัญญา (compact) สาร (instrument) บันทึก (memorandum) บันทึกข้อตกลง (memorandum of agreement) บันทึกความเข้าใจ (memorandum of understanding) บันทึกการประชุม (minute) หรือบันทึกผลการเจรจา (agreed minute) ซึ่งใช้บันทึกความเข้าใจที่ไม่สำคัญนัก หรือเกี่ยวกับเรื่องกระบวนการดำเนินงาน บันทึกวาจา (note verbale) กติกาสัญญา (pact) ซึ่งใช้บันทึกข้อผูกพันสำคัญ กรรมสารสาธารณะ (public act) ฯลฯ

จะเห็นได้ว่า โดยทั่วไปคำว่า สนธิสัญญา และอนุสัญญา เป็นศัพท์ที่ใช้ในการตกลงสำคัญระหว่างประเทศ โดยคำว่าสนธิสัญญามักใช้กับความตกลงสำคัญระหว่างประเทศ 2 ประเทศหรือประเทศจำนวนไม่มากนักในเรื่องที่เกี่ยวกับผลประโยชน์เฉพาะกลุ่ม ส่วนอนุสัญญาใช้กับความตกลงสำคัญที่กระทำโดยทั่วไประหว่างประเทศ อันมักเป็นผลจากการประชุมระหว่างประเทศซึ่งมีประเทศเข้าร่วมเป็นจำนวนมาก

นอกเหนือจากคำว่าสนธิสัญญาและอนุสัญญาแล้ว ยังมีคำศัพท์อื่นๆ ซึ่งใช้เรียกเอกสารข้อตกลงระหว่างประเทศซึ่งมีผลผูกพัน และบังคับใช้ได้ในฐานะที่เป็นสนธิสัญญาตามความหมายที่ใช้ในอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ.1969 ซึ่งไม่เกี่ยวข้องโดยตรง จึงไม่ขอนำมากล่าวในที่นี้

(2.) วิธีการเป็นภาคีสมาชิก

เมื่อได้ทราบถึงชนิดของตราสาร ที่ถือเป็นสิ่งผูกพันประเทศต่างๆ นอกเหนือจากกฎหมายระหว่างประเทศแล้ว วิธีการให้ตราสารมีผลผูกพัน ก็อาจดำเนินการได้ตามวิธีการที่องค์การสหประชาชาติกำหนดไว้ ดังนี้

1. ภาคีในสนธิสัญญา หมายถึง ประเทศที่เข้าร่วมในการเจรจาตกลง และลงนาม หรือให้สัตยาบันสนธิสัญญา ซึ่งเป็นการยอมรับพันธกรณีตามสนธิสัญญาดังกล่าว ในกรณีที่มีการ

ยอมรับพันธะของสนธิสัญญาภายหลังโดยวิธีภาคยานุวัติ ภาคิหมายรวมไปถึงการทำภาคยานุวัติด้วย ถึงแม้ว่าจะมิได้ร่วมในการเจรจาตกลงแต่แรกก็ตาม ตามหลักการนี้ เฉพาะผู้ให้ความเห็นชอบกับข้อตกลงเท่านั้นถือเป็นภาคีของสนธิสัญญา โดยหลักทั่วไปสนธิสัญญาจะก่อภาระผูกพันหรือให้สิทธิแก่ฝ่ายที่สามโดยปราศจากความยินยอมของฝ่ายนั้นมิได้ สนธิสัญญาจำนวนมากกำหนดไว้ชัดเจนว่าให้มีผลผูกพันเฉพาะภาคีสมาชิกเท่านั้น

หลักทั่วไปดังกล่าวมีข้อยกเว้นที่ทำให้สนธิสัญญาอาจก่อพันธะและสิทธิแก่ประเทศที่สามซึ่งมิได้ร่วมในการจัดทำสนธิสัญญา

ข้อยกเว้นมีดังต่อไปนี้

(1) สนธิสัญญาซึ่งภาคีสมาชิกตั้งใจให้สิทธิแก่ประเทศที่สาม หรือกลุ่มประเทศที่สาม หรือประเทศอื่นๆ ทั่วไป ทั้งนี้ โดยประเทศที่สามดังกล่าวนั้นให้ความยินยอม ตัวอย่างเช่น สนธิสัญญาที่มีผลในการยุติเรื่องราวระหว่างประเทศ หรือให้สถานภาพระหว่างประเทศแก่ท่าเรือเส้นทางน้ำ เป็นต้น

บางกรณี ถึงแม้ภาคีในสัญญาจะมิได้กำหนดสิทธิให้แก่ประเทศที่สาม แต่หากสนธิสัญญามีลักษณะเอื้อประโยชน์กว้างขวางทั่วไป ประเทศที่สามมีสิทธิเรียกร้องให้มีการปฏิบัติตามสัญญาได้

(2) สนธิสัญญาพหุภาคีซึ่งประมวลกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศยอมใช้กับประเทศที่มีใช้ภาคีสมาชิกด้วย กรณีนี้อาจถือได้ว่า ประเทศที่สามมิได้ผูกพันโดยสัญญา แต่ผูกพันตามจารีตประเพณีระหว่างประเทศที่เป็นอยู่ในทำนองเดียวกันก็อาจถือได้ว่า ข้อบัญญัติในสนธิสัญญาไม่ว่าจะเป็นสนธิสัญญาทวิภาคีหรือพหุภาคีก็ตาม เป็นกฎหมายจารีตประเพณีสำหรับประเทศที่สาม ซึ่งประเทศที่สามอาจยอมรับว่าผูกพันตนก็ได้ ตัวอย่างเช่น อนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางการทูต ค.ศ.1961 มีลักษณะการประมวลธรรมเนียมปฏิบัติเกี่ยวกับการทูต ซึ่งเป็นที่ยอมรับและใช้ปฏิบัติมานาน ในกรณีนี้ประเทศที่มีได้ร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาก็ยังต้องมีพันธะตามจารีตประเพณีระหว่างประเทศด้วย

(3) สนธิสัญญาพหุภาคีที่สร้างกฎเกณฑ์ใหม่ๆ แห่งกฎหมายระหว่างประเทศ อาจมีผลผูกพันประเทศที่สามในลักษณะเดียวกับกฎเกณฑ์อื่นๆ ของกฎหมายระหว่างประเทศ เช่น กติกาสัญญาบริอองค์เคลล็อกปี ค.ศ.1928 (Briand-Kellogg Pact 1928) ซึ่งประกาศให้การทำสงครามเป็นเรื่องผิดกฎหมายนั้น ได้มีคำพิพากษาที่นูเรมเบิร์ก ปี ค.ศ.1946 ว่าเป็นการสร้างกฎหมายทั่วไปขึ้นมาใช้ ในลักษณะเช่นนี้ ทั้งภาคีที่ลงนามและประเทศที่มิได้ลงนามต้องมีพันธะยึดถือปฏิบัติตามกติกาดังกล่าว ถือเป็นเอกสารที่กำหนดคกกฎเกณฑ์มาตรฐานใช้บังคับทั่วไป

(4) สนธิสัญญาพหุภาคีซึ่งมุ่งให้ใช้ปฏิบัติทั่วไป สนธิสัญญาประเภทนี้อาจกำหนดให้ขยายถึงผู้มิใช่ภาคีด้วย เช่น อนุสัญญาเกี่ยวกับยาเสพติด ที่ใช้ทั้งกับประเทศภาคีและที่ไม่ใช่ประเทศภาคี

(5.) ข้อ 35 ของอนุสัญญากรุงเวียนนา ค.ศ.1969 ระบุว่า ประเทศที่สามมีพันธะตามสนธิสัญญาหากภาคีสัญญามุ่งที่จะให้บทบัญญัติของสนธิสัญญาก่อให้เกิดพันธะดังกล่าว แต่ประเทศที่สามต้องให้ความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษร

2. ภาคยานุวัติ (accession)

ในทางปฏิบัติประเทศที่ไม่ได้ร่วมเจรจา หรือไม่ได้ร่วมลงนามยอมรับชั่วคราวในสนธิสัญญาพหุภาคีอาจเข้าร่วมเป็นภาคีสัญญาภายหลังก็ได้ ตามทางปฏิบัติที่เป็นอยู่ประเทศที่มีได้ร่วมลงนามอาจเข้าร่วมเป็นภาคียอมรับข้อผูกพันในสนธิสัญญาก่อนสนธิสัญญาใช้บังคับก็ได้ การยอมรับพันธะตามสนธิสัญญาในลักษณะนี้เรียกว่า ภาคยานุวัติ

อนุสัญญากรุงเวียนนา ค.ศ.1969 ได้กำหนดเงื่อนไขการภาคยานุวัติไว้ว่า ความยินยอมของประเทศที่จะรับพันธกรณีตามสนธิสัญญาว่าด้วยการภาคยานุวัตินั้น ทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

1. สนธิสัญญากำหนดให้มีการทำภาคยานุวัติได้
2. มีการกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นว่าประเทศที่ร่วมเจรจาดกลงให้มีการทำภาคยานุวัติ
3. ภาคีทุกประเทศตกลงว่าให้มีการทำภาคยานุวัติได้

ดังนั้น ถึงแม้ประเทศจะมีได้เข้าร่วมเจรจาหรือลงนามแต่ต้น ก็สามารถร่วมเป็นภาคีในสนธิสัญญาได้ในภายหลัง เช่น โดยประเทศอื่นที่เป็นภาคีสมาชิกเชื้อเชิญให้เข้าร่วมหรือตัวเองยื่นความจำนงขอเข้าร่วมหากสนธิสัญญาเปิดโอกาสให้กระทำได้ โดยปกติสนธิสัญญาทั่วไปที่มีได้จำกัดภาคีสมาชิก มักเปิดโอกาสให้ประเทศที่มีได้ร่วมลงนามได้เข้าเป็นภาคีสมาชิกในสนธิสัญญา

ในบางกรณี สนธิสัญญาหรือภาคีอาจไม่เปิดโอกาสให้ประเทศอื่นเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกเนื่องจากเป็นเรื่องผูกพันเกี่ยวข้องกับเฉพาะบางประเทศ หรือบางกรณีภาคีอาจกำหนดให้ประเทศอื่นเข้าร่วมโดยมีเงื่อนไขนอกเหนือจากภาคยานุวัติก็ได้ ตัวอย่างเช่น กฎบัตรสหประชาชาติเปิดโอกาสให้ประเทศอื่นเข้าเป็นสมาชิก คือ เปิดให้รัฐที่รักสันติทุกรัฐเข้าร่วมได้ แต่ต้องขึ้นอยู่กับดุลพินิจขององค์การสหประชาชาติ คือ รัฐที่จะเข้าเป็นสมาชิกได้ ต้องได้รับความยินยอมจากสมัชชาใหญ่ โดยคำแนะนำของคณะมนตรีความมั่นคง โดยประเทศที่ประสงค์จะสมัครเป็นสมาชิกต้องยื่นความจำนงต่อองค์การสหประชาชาติ เมื่อคณะมนตรีความมั่นคงเห็นชอบจะเสนอแนะให้สมัชชาใหญ่พิจารณา สมัชชาใหญ่จะลงมติลับด้วยคะแนนเสียง 2 ใน 3 ของประเทศที่ร่วมลงคะแนนเสียง หากสมัชชาใหญ่ลงมติรับประเทศที่สมัครก็ทำภาคยานุวัติรับพันธกรณีตามกฎหมายสหประชาชาติ

ประเทศที่ได้ทำภาคยานุวัติย่อมเป็นภาคีสมาชิกของสนธิสัญญาตั้งแต่ที่ได้ทำภาคยานุวัติ มีสิทธิและพันธะตามที่สนธิสัญญากำหนดนับตั้งแต่นั้น ไม่มีผลย้อนหลัง ดังนั้นประเทศที่เคยละเมิดวัตถุประสงค์ของสนธิสัญญาก่อนวันที่ภาคยานุวัติ ย่อมไม่ต้องรับผิดชอบหรือ

ถูกดำเนินคดีในภายหลังเมื่อตนได้ทำภาคยานุวัติแล้ว ข้อนี้ต่างไปจากการสัตยาบันซึ่งตั้งแต่มีการลงนาม ประเทศที่ลงนามต้องไม่กระทำการให้เสียหายต่อวัตถุประสงค์ของสนธิสัญญา และเมื่อได้ให้ภาคยานุวัติไปแล้ว ก็ถือว่าประเทศนั้นมีศักดิ์และสิทธิเท่าเทียมกับประเทศที่ให้สัตยาบัน ถือเป็นภาคีสมาชิกเสมอหน้ากัน ไม่มีเงื่อนไขข้อแตกต่างใดๆ

การตีความสนธิสัญญา

หลังจากที่สนธิสัญญามีผลใช้บังคับแล้ว ปัญหาการตีความหมายของสนธิสัญญาอาจเกิดขึ้นได้โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับพันธะหน้าที่หรือสิทธิประโยชน์ของรัฐ

เรื่องการตีความสนธิสัญญานี้เป็นประเด็นสำคัญทางกฎหมายระหว่างประเทศ จึงกำหนดหลักเกณฑ์ในการตีความเอาไว้

ปัจจุบันแนวคิดทั่วไปซึ่งเป็นที่ยอมรับเกี่ยวกับการตีความ คือ

(1.) วัตถุประสงค์ของการตีความ คือ กำหนดความหมายที่แท้จริงตามความเข้าใจ และตามความต้องการแต่เริ่มแรกของภาคีสมาชิก ซึ่งยอมรับสนธิสัญญานั้น

(2.) หากไม่มีหลักฐานใดแสดงไว้เป็นอย่างอื่น ต้องถือว่าสนธิสัญญาถูกสร้างขึ้นเพื่อให้มีผลปฏิบัติได้ มิใช่กำหนดขึ้นโดยไม่มุ่งหมายให้เกิดผลใดๆ

(3.) ต้องมีการตีความสนธิสัญญาโดยสุจริต (in good faith) ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของสนธิสัญญา

(3.) ผลผูกพันของสนธิสัญญา

โดยทั่วไปของสนธิสัญญาย่อมมีผลผูกพันภาคี แต่สนธิสัญญาบางลักษณะอาจมีผลต่อประเทศที่สามก็ได้ ดังนี้

1. ผลผูกพันของสนธิสัญญาต่อประเทศภาคีสมาชิก
 2. ผลผูกพันของสนธิสัญญาต่อประเทศที่สาม
- แยกพิจารณา ดังนี้

1. ผลผูกพันของสนธิสัญญาต่อประเทศภาคีสมาชิก

เมื่อประเทศภาคีสมาชิกแสดงการยืนยันยอมรับพันธกรณีของสนธิสัญญาโดยการลงนาม การสัตยาบันภาคยานุวัติ หรือการยอมรับด้วยวิธีอื่นดังกล่าวแล้ว สนธิสัญญาย่อมมีผลบังคับใช้ผูกพันภาคี และภาคีต้องปฏิบัติตามสนธิสัญญาโดยสุจริต ตามหลักการทั่วไปที่เรียกว่า *pacta sunt servanda* โดยทั่วไป สนธิสัญญาจะใช้ครอบคลุมอาณาบริเวณทั้งหมดของประเทศภาคี และไม่มีผลย้อนหลัง เว้นแต่จะกำหนดเป็นอย่างอื่น

ตามหลักแล้วสนธิสัญญาย่อมมีผลตามกฎหมาย มีผลผูกพันในองค์กรทางนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการของประเทศต้องปฏิบัติตามความผูกพันในสนธิสัญญา ภาคีจะยกบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในมาเป็นข้ออ้างในการไม่ถือปฏิบัติตามสนธิสัญญาหาได้ไม่ ตามอนุสัญญากรุงเวียนนา ค.ศ. 1969 แต่อาจมีข้อยกเว้นในกรณีที่มีการยอมรับความผูกพันตาม

สนธิสัญญานั้น เป็นการละเมิดอย่างชัดเจนต่อข้อกำหนดตามกฎหมายภายในเกี่ยวกับความสามารถในการทำสนธิสัญญา และข้อกำหนดนี้เป็นหลักการสำคัญพื้นฐานในประเทศ เช่น กรณีที่ผู้ทำสัญญาระหว่างประเทศ ไม่มีอำนาจตามกฎหมายภายในในการรับข้อผูกพันระหว่างประเทศ เป็นต้น

เมื่อยอมรับสนธิสัญญาแล้ว ประเทศมีหน้าที่ดำเนินการต่างๆ ที่จำเป็น เพื่อให้สนธิสัญญามีผลบังคับใช้อย่างสมบูรณ์ ดังนี้

1.1 การดำเนินการด้านนิติบัญญัติ ในกรณีประเทศที่ถือหลักว่าสนธิสัญญา ก็คือกฎหมายของประเทศ หรือเหนือกว่ากฎหมายของประเทศ คือ ถือทฤษฎีเอกนิยม (Monism Doctrine) ก็ไม่จำเป็นต้องดำเนินการใดต่อไป เพราะถือว่าสนธิสัญญามีผลบังคับใช้ในประเทศโดยตรงทันที แต่ประเทศส่วนใหญ่มักแยกสนธิสัญญาออกจากกฎหมายภายใน คือ กรณีประเทศที่ถือทฤษฎีทวินิยม (Dualism Doctrine) เมื่อเป็นเช่นนี้ก็ต้องมีการดำเนินการภายในอีกครั้งหนึ่งให้เกิดผลตามกฎหมายภายในประเทศ เช่น ออกกฎหมายภายในหรือเปลี่ยนแปลงกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งสนธิสัญญา ตัวอย่างเช่น ประเทศไทย ออกพระราชกฤษฎีกาตามความในประมวลรัษฎากรยกเว้นภาษีให้แก่องค์การต่างๆ เช่น สถานทูต องค์การสหประชาชาติ ซึ่งเป็นการออกกฎหมายให้เป็นไปตามความตกลงระหว่างประเทศ ฝ่ายนิติบัญญัติจะตรากฎหมายใหม่ที่มีผลลบล้างหรือขัดแย้งกับสนธิสัญญาไม่ได้ หากมีการออกกฎหมายที่มีผลขัดแย้งกับสนธิสัญญาในลักษณะที่ทำให้ประเทศนั้นไม่สามารถปฏิบัติตามสนธิสัญญาได้ ก็ถือว่าประเทศนั้นละเมิดพันธกรณีของสนธิสัญญา

1.2 การดำเนินการด้านบริหาร นอกจากการดำเนินการภายในกรอบของอำนาจนิติบัญญัติแล้ว ฝ่ายบริหารก็ต้องดำเนินการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เสนอร่างกฎหมายภายในที่อนุวรรตน์ให้เป็นไปตามสนธิสัญญา ประกาศหรือลงพิมพ์ในหนังสือราชการ ตลอดจนดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งสนธิสัญญา เช่น จ่ายเงิน จัดตั้งองค์กรที่จำเป็น ถอนทหาร กำหนดระเบียบข้อบังคับต่างๆ ฯลฯ

1.3 การดำเนินการด้านตุลาการ หมายความว่าในการใช้กฎหมาย หรือตีความกฎหมายโดยฝ่ายตุลาการนั้น ต้องสอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งสนธิสัญญา การดำเนินการทางตุลาการของแต่ละประเทศอาจมีลักษณะแตกต่างกันไป สุดแต่แต่ว่าประเทศนั้นยึดถือทฤษฎีเอกนิยมหรือทวินิยม

นอกเหนือจากผลที่มีต่อประเทศภาคีสมาชิกแล้ว สนธิสัญญาอาจมีผลโดยตรงต่อประชาชนในประเทศภาคีสมาชิกด้วย แม้ศาลยุติธรรมประจำระหว่างประเทศ (Permanent Court of International Justice) ณ กรุงเฮก เคยให้ความเห็นไว้เมื่อวันที่ 3 มีนาคม ค.ศ.1928 ว่า “ตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศนั้น ความตกลงระหว่างประเทศย่อมไม่ก่อให้เกิดสิทธิและหน้าที่โดยตรงต่อเอกชน แต่อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์ของความ ตกลงระหว่างประเทศ ซึ่งภาคีสมาชิกสนธิสัญญาได้เจตนาทำขึ้น อาจก่อสิทธิและหน้าที่แก่เอกชนอันอาจใช้บังคับในศาลภายในของประเทศแต่ละฝ่าย

ได้ในบางกรณี ประเทศภาคีอาจตกลงในสนธิสัญญาโดยแจ้งชัดให้สนธิสัญญามีผลโดยตรงต่อประชาชนภายในประเทศภาคีก็ได้

2. ผลผูกพันของสนธิสัญญาต่อประเทศที่สาม

โดยหลักการทั่วไป ผลของสนธิสัญญาย่อมใช้บังคับแก่ประเทศคู่ภาคีเท่านั้น ไม่มีส่วนผูกพันประเทศอื่นซึ่งมิได้ร่วมเป็นภาคีด้วย

ในทางปฏิบัติ นอกจากกรณีที่ทำให้ประเทศที่สามเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกแล้ว ความตกลงระหว่างประเทศจำนวนมาก ได้กำหนดแจ้งชัดให้เอื้อประโยชน์แก่ประเทศหรือองค์กรและบุคคลฝ่ายที่สามด้วย ทั้งนี้ยังคงยึดถือหลักความยินยอมของประเทศเป็นเกณฑ์ กล่าวคือ สนธิสัญญาไม่อาจก่อพันธะหรือสิทธิใดๆ แก่ประเทศที่สามได้ หากปราศจากความยินยอมของประเทศนั้น แต่หากประเทศที่สามยอมรับ โดยแสดงออกอย่างเปิดเผย ก็ถือว่าประเทศที่สามยอมรับผูกพันตามที่สนธิสัญญากำหนดให้ไว้ การแสดงออกนี้อาจไม่จำเป็นต้องแสดงโดยระบุว่ารับพันธะหรือสิทธิ แต่แสดงโดยถือปฏิบัติและไม่คัดค้านสิทธิที่ได้รับก็ใช้ได้

ตามอนุสัญญากรุงเวียนนา ค.ศ. 1969 สนธิสัญญาอาจให้ทั้งพันธะหรือสิทธิแก่ประเทศที่สามได้ในกรณีการกำหนดพันธะ สนธิสัญญาอาจกำหนดพันธะแก่ประเทศที่สาม หากภาคีสถิติสัญญามุ่งให้เป็นไปเช่นนั้น และประเทศที่สามแสดงการยอมรับพันธะดังกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษร ก็แสดงว่าประเทศที่สามซึ่งมิได้เป็นภาคีสถิติสัญญา มีพันธะต้องปฏิบัติตามสนธิสัญญา ในส่วนที่เกี่ยวกับพันธะซึ่งสนธิสัญญากำหนดให้ประเทศที่สามปฏิบัติ

สำหรับกรณีการกำหนดสิทธินั้น ภาคีสถิติสัญญาอาจกำหนดให้สิทธิแก่ประเทศที่สาม หรือกลุ่มของประเทศ หรือทุกประเทศ ที่มีได้เป็นภาคีก็ได้ และประเทศที่สามยอมรับ การยอมรับนี้ไม่ต้องมีการแสดงออกที่เป็นลายลักษณ์อักษร แต่ให้ถือว่ามีการยอมรับทราบเท่าที่ประเทศที่สามมิได้แสดงออกในทางตรงกันข้าม เว้นแต่สนธิสัญญาจะระบุเป็นอย่างอื่น และประเทศที่สามต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขในการใช้สิทธิตามที่กำหนดในสนธิสัญญาหรือที่กำหนดให้เป็นไปตามสนธิสัญญา

เมื่อใดที่สนธิสัญญากำหนดพันธะแก่ประเทศที่สามแล้ว การล้มเลิกพันธะหรือเปลี่ยนแปลงพันธะ จะกระทำได้อต่อเมื่อประเทศที่สามและภาคียินยอม

สำหรับกรณีของสิทธิ หากมีการกำหนดว่าสนธิสัญญาไม่ได้มุ่งหมายให้มีการเพิกถอนสิทธิหรือเปลี่ยนแปลงโดยปราศจากความยินยอมของประเทศที่สาม สิทธินั้นจะถูกเพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลงมิได้

ตัวอย่างสนธิสัญญาที่ให้สิทธิแก่ประเทศที่สาม ได้แก่ กฎบัตรสหประชาชาติที่ระบุว่าประเทศซึ่งมิได้เป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ อาจเสนอกรณีพิพาทซึ่งตนเป็นคู่กรณีต่อคณะมนตรีความมั่นคงหรือสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติได้ ถ้าประเทศนั้นยอมรับล่วงหน้าซึ่งพันธะในการยุติกรณีพิพาท โดยสันติตามที่กฎบัตรกำหนด เกี่ยวกับการสนองรับและความเห็นชอบ

อนุสัญญากรุงเวียนนา ค.ศ. 1969 มิได้กล่าวหาผิดพียงมากนัก นอกจากกำหนดว่า ประเทศอาจแสดงความยินยอมรับข้อผูกพันโดยสนธิสัญญาได้ ด้วยการสนองรับ หรือความเห็นชอบ ภายใต้เงื่อนไขเดียวกับกรณีการให้สัตยาบัน โดยแท้จริงแล้วลักษณะการสนองรับและความเห็นชอบไม่แตกต่างจากการให้สัตยาบัน ตัวอย่างการสนองรับ เช่น ธรรมเนียมขององค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) บัญญัติว่า ธรรมเนียมนี้ต้องมีการสนองรับ ตัวอย่างความเห็นชอบ เช่น ธรรมเนียมขององค์การอนามัยโลก (WHO)

กล่าวได้ว่า กฎหมายระหว่างประเทศมีลักษณะเป็นกฎหมาย แม้ว่าจะมีทฤษฎีที่คัดค้านสภาพความเป็นกฎหมายของกฎหมายระหว่างประเทศก็ตาม แต่กฎหมายระหว่างประเทศมีลักษณะไม่เหมือนกับกฎหมายภายใน ทั้งนี้เพราะโครงสร้างของสังคมภายในและสังคมระหว่างประเทศแตกต่างกัน โครงสร้างของสังคมระหว่างประเทศมิได้มีการพัฒนาอย่างสมบูรณ์แบบกล่าวคือ ไม่มีฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และตุลาการเหมือนกับสังคมภายใน ดังนั้น สภาพบังคับของกฎหมายทั้งสองจึงแตกต่างกัน กฎหมายระหว่างประเทศมีลักษณะเป็นกฎหมาย เพราะเนื้อหาสาระของกฎหมายประเภทนี้ มุ่งกำหนดการประพฤติปฏิบัติต่อกันของสมาชิกในสังคม และลงโทษเมื่อมีการฝ่าฝืน แต่การลงโทษจะเป็นอย่างไร รูปแบบใด ได้ผลมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับสภาพของสังคมระหว่างประเทศนั่นเอง

นอกจากนี้ยังมีปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights: UDHR) เป็นหลักที่ต้องคำนึงและปฏิบัติตาม โดยถือเป็นพื้นฐานหลักของสิทธิมนุษยชน

5. สำนักงานอัยการสูงสุดกับพันธกิจในการจัดทำรายงานของประเทศไทย

ในบรรดากติกาและอนุสัญญาระหว่างประเทศหลักด้านสิทธิมนุษยชนซึ่งประเทศไทยเข้าเป็นภาคีนั้น มีอยู่ 2 ฉบับ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมอบหมายให้สำนักงานอัยการสูงสุด เป็นผู้จัดทำรายงานประเทศ คือ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ในการจัดทำรายงานประเทศตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองนั้น มีหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการกับสำนักงานอัยการสูงสุดอีก 2 หน่วยงาน คือกระทรวงยุติธรรม และกระทรวงการต่างประเทศ โดยได้มีการจัดทำรายงานของประเทศฉบับแรกไปแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำรายงานของประเทศฉบับที่สอง ส่วนการจัดทำรายงานประเทศตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม คณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้สำนักงานอัยการสูงสุด เพียงหน่วยงานเดียวเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน ขณะนี้อยู่ระหว่างการนำเสนอรายงานของประเทศฉบับแรก

6. สาระสำคัญของกติการะหว่างประเทศ 2 ฉบับ ที่ประเทศไทยเป็นภาคี

สำนักงานอัยการสูงสุดได้จัดทำหนังสือฉบับนี้ขึ้นตามโครงการเผยแพร่สิทธิมนุษยชนศึกษา ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน โดยในปี พ.ศ. 2551 นี้ ได้กำหนดกรอบการทำงานไว้ โดยเริ่มต้นเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนศึกษาให้กับพนักงานอัยการทั่วประเทศก่อน โดยการจัดทำคู่มือสิทธิมนุษยชนศึกษา ในขั้นนี้สำนักงานอัยการสูงสุดเห็นสมควรที่จะให้พนักงานอัยการทั่วประเทศ ได้ตระหนักถึงบทบาทของสำนักงานอัยการสูงสุด ในการปฏิบัติการกิจงานด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของพนักงานอัยการ โดยเฉพาะในด้านเนื้อหาของกฎหมายระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีพันธกรณีอยู่ในปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์ให้พนักงานอัยการมีความรู้ในเนื้อหา กลไกที่รับผิดชอบ และกระบวนการดำเนินงาน ตามที่บัญญัติไว้ในกติการะหว่างประเทศทั้ง 2 ฉบับ คือ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ก่อนที่จะทำการเผยแพร่ความรู้ในระดับมาตรฐานสากลให้กับประชาชนต่อไป

(ก) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights - ICCPR) ประเทศไทยเข้าเป็นภาคี โดยการภาคยานุวัติ (คือการเข้าผูกพันตามสนธิสัญญานั้นๆ ในภายหลังจากที่สนธิสัญญาได้ผ่านการเจรจาและลงนามแล้ว) และกติกามีผลบังคับใช้กับประเทศไทยเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2540

เนื้อหาของกติกาฉบับนี้มี 6 ส่วน 53 ข้อ สำหรับเนื้อหาของ 3 ส่วนแรกนั้น (ข้อ 1-27) เป็นสารบัญญัติว่าด้วยสิทธิต่างๆ ส่วนที่ 4 (ข้อ 28-45) ว่าด้วยคณะกรรมการ การเสนอรายงาน (ข้อ 40) การไต่สวนข้อร้องเรียนระหว่างประเทศเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติของกติกา ส่วนที่ 5 (ข้อ 46-47) ว่าด้วยการตีความ และส่วนที่ 6 (ข้อ 48-53) ว่าด้วยการลงนามเข้าเป็นภาคี การมีผลใช้บังคับ การแก้ไข การเก็บรักษาต้นฉบับทั้ง 5 ภาษา (จีน อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย และสเปน)

ส่วนที่เป็นสารบัญญัติ 27 ข้อแรกได้กำหนดสิทธิต่างๆ ทั้งในส่วนที่เป็นสิทธิของประชาชน ว่าด้วยการกำหนดเจตจำนงของตนเองของประชาชนในเรื่องการเมือง และสามารถดำเนินการอย่างเสรีในการจัดการทรัพยากรและพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของตน และการประกันสิทธิของรัฐภาคี ที่จะต้องส่งเสริมให้บังเกิดผลตามสิทธิดังกล่าว โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ สิทธิมนุษยชนเหล่านี้รวมถึงสิทธิที่จะมีชีวิต และการยกเลิกโทษประหารชีวิต การห้ามการทรมาน/ลงโทษทารุณ โหดร้าย การห้ามมีทาส สิทธิของปัจเจกบุคคล (Individual rights) สิทธิของกลุ่ม (Group rights) สิทธิโดยรวมกันของบุคคล (Collective rights) และสิทธิชุมชน (Communities rights) ได้แก่ เสรีภาพในความปลอดภัยของร่างกาย ห้ามการจับกุมโดยมิได้ทำผิดกฎหมาย การปฏิบัติต่อผู้ถูกจับกุมด้วยความมีมนุษยธรรม เสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่อาศัย ความเสมอภาคในด้านกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมทางศาล สิทธิในสถานะบุคคล

สิทธิในความเป็นส่วนตัว สิทธิเสรีภาพทางความคิดและศาสนา การห้ามการโฆษณาชวนเชื่อเพื่อ การสงครามและการเกลียดชังเผ่าพันธุ์ สิทธิในการชุมนุมอย่างสงบ การรวมตัวเป็นสมาคม การ คู้มครองครอบครัวและการสมรส สิทธิของเด็กในด้านการคู้มครอง การมีทะเบียนเกิดและ สัญชาติ การมีสิทธิมีส่วนในการบริหารบ้านเมือง และสิทธิของชนกลุ่มน้อย

(ข) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

(International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights - ICESCR) ประเทศไทยได้เข้าเป็น ภาติโดยการภาคยานุวัติ (คือการเข้าผูกพันตามสนธิสัญญานั้นๆในภายหลังจากที่สนธิสัญญาได้ผ่าน การเจรจาและลงนามแล้ว) และกติกา มีผลบังคับใช้กับประเทศไทยเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2542 เนื้อหาของกติกาฉบับนี้มี 5 ส่วน 31 ข้อ สำหรับเนื้อหา 3 ส่วนแรกนั้น (ข้อ1-15) เป็นสารบัญญัติว่า ด้วยสิทธิต่างๆ ส่วนที่ 4 (ข้อ 16-25) ว่าด้วยการเสนอรายงานทั้งของรัฐภาติ และการให้ความร่วมมือ และการประชุมทางวิชาการ และการตีความ และส่วนที่ 5 (ข้อ 26-31) ว่าด้วยการลงนามเข้าเป็นรัฐ ภาติ การมีผลบังคับใช้ การครอบคลุมของกติกา การแก้ไขและการเก็บรักษาต้นฉบับทั้ง 5 ภาษา (จีน อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย และสเปน)

ส่วนที่เป็นสารบัญญัติ 15 ข้อแรกได้ กำหนดสิทธิต่างๆ ของประชาชน ได้แก่ การ กำหนดเจตจำนงของตน การจัดการทรัพยากรและการประกันสิทธิของรัฐภาติ ที่จะต้องให้สิทธิแก่ ทั้งประชาชนและผู้ที่ไม่ใช่คนชาติของตน การประกันสิทธิความเท่าเทียมกันในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมระหว่างชายหญิงและความเสมอภาคกันในสังคมประชาธิปไตย การห้าม ติตรอนสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ไม่ว่าสิทธิของปัจเจกบุคคล (Individual rights) สิทธิของกลุ่ม (Group rights) สิทธิโดยรวมกันของบุคคล (Collective rights) และสิทธิชุมชน (Communities rights) ได้แก่ การรับรองสิทธิในการทำงานหาเลี้ยงชีพด้วยสภาพการทำงานที่ยุติธรรม ค่าจ้างที่เป็น ตามความเป็นอยู่และสภาพการทำงานที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ การก่อตั้งสหภาพแรงงาน สิทธิ ของคนงาน สิทธิในสวัสดิการสังคม การประกันสังคม สิทธิของครอบครัวในฐานะจำเป็น สังคม พื้นฐานทางธรรมชาติ สิทธิของมารดา เด็ก ผู้เยาว์ และการคู้มครองสิทธิในมาตรฐานการครองชีพที่ เพียงพอในปัจจัยสี่ โดยเฉพาะเรื่องอาหารโดยปลอดจากความหิวโหยและการแบ่งสรรอาหาร สิทธิ ด้านสุขภาพ สุขลักษณะ บริการทางการแพทย์ การควบคุมโรคระบาด โดยเฉพาะอนามัยทารก สิทธิทางการศึกษา ซึ่งในระดับประถมศึกษาจะเป็นการศึกษาภาคบังคับที่ให้เปล่าแก่ทุกคน และ การศึกษาในระดับมัธยมและอุดมศึกษาที่เหมาะสมเท่าเทียมกันรวมถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะต้อง ส่งเสริมให้มากที่สุด สิทธิที่จะมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และการ ดูแลจากภาครัฐที่จะคู้มครอง อนุรักษ์ และการเผยแพร่ความรู้ในเรื่องดังกล่าว

อนึ่ง เพื่อให้คู้มมือสิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับพนักงานอัยการเล่มนี้มีเนื้อหาสาระที่ สมบูรณ์และเป็นประโยชน์แก่การศึกษาอย่างแท้จริง สำนักงานอัยการสูงสุดจึงได้นำเนื้อหาของ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนมาจัดพิมพ์ไว้ในคู้มมือฉบับนี้ และเนื่องในโอกาสที่ปีพ.ศ.2551นี้

เป็นปีที่ครบรอบ 60 ปีของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน จึงเป็นโอกาสอันดีที่สำนักงาน
อัยการสูงสุดจะได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้ด้านการคุ้มครอง
สิทธิมนุษยชนในประเทศไทยไว้ ณ โอกาสนี้ นอกจากนั้นสำนักงานอัยการสูงสุดยังได้บรรจุเนื้อหา
ของภาคภาษาอังกฤษไว้ในหนังสือคู่มือฉบับนี้ด้วย เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาและการเผยแพร่
ความรู้ให้แก่ประชาชนต่อไป

**สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิ
ประชาชนระหว่างประเทศ (สฝคป.)
สำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน (สคช.)
สำนักงานอัยการสูงสุด**

1. การจัดตั้ง สฝคป.

➤ ตามคำสั่งสำนักงานอัยการสูงสุดที่ 251/2548 ลงวันที่ 2 มิถุนายน 2548 โดยเป็นหน่วยงานที่สังกัดอยู่ในสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน (สคช.) ชื่อ “ศูนย์อัยการคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศ” (สอสป.) และต่อมาได้มีกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานอัยการสูงสุด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 ข้อ 5 (24) (ง) จัดตั้งเป็น “สำนักงานอัยการพิเศษคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศ” (สฝคป.)

2. เหตุผลและความจำเป็น

➤ สำนักงานอัยการสูงสุดมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและผลประโยชน์ของประชาชน รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย เผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชนตามกฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการสำนักงานอัยการสูงสุด พ.ศ.2546 ข้อ 3 (24)

➤ ปัจจุบันมีคนไทยเป็นจำนวนมากไปอยู่ต่างประเทศ ส่วนใหญ่ไปประกอบอาชีพ เช่น ขยายแรงงาน เป็นกรรมกรก่อสร้าง เป็นลูกจ้างในกิจการต่างๆ เป็นแม่บ้าน ทำงานบ้าน บ้างก็ไปเปิดกิจการร้านค้าหรือประกอบธุรกิจ บ้างก็ไปเป็นภรรยาของชาวต่างประเทศ

➤ คนไทยจำนวนไม่น้อยประสบปัญหาในด้านกฎหมาย เช่น ปัญหาเรื่องการทำนิติกรรมสัญญากับผู้จัดหางานที่มักถูกเอารัดเอาเปรียบขณะเดินทางไปทำงานต่างประเทศ ปัญหาเรื่องสิทธิในครอบครัวเมื่อต้องสมรสกับคนต่างด้าว ปัญหาเกี่ยวกับนายจ้างในต่างประเทศ และปัญหาการถูกดำเนินคดีในต่างประเทศ เป็นต้น

➤ คนต่างประเทศในประเทศไทยที่มาท่องเที่ยว มาประกอบอาชีพหรือพำนักอาศัยในประเทศไทย บางครั้งก็ประสบปัญหาทางกฎหมายหรือต้องการพึ่งพาบริการทางกฎหมาย แต่ไม่ทราบจะไปติดต่อขอรับคำปรึกษาได้ที่ไหน

➤ ปัจจุบันประเทศไทยมีพันธกรณีตามอนุสัญญาและกติการะหว่างประเทศทางด้านสิทธิมนุษยชนหลายฉบับซึ่งสำนักงานอัยการสูงสุดมีหน้าที่ต้องดูแลสิทธิและประโยชน์ของประชาชนที่อยู่ทั้งในและต่างประเทศให้เป็นไปตามพันธกรณีดังกล่าว

➤ อัยการสูงสุดตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้นจึงมีคำสั่งให้ตั้ง สฟคป. ขึ้น

3. อำนาจหน้าที่ของ สฟคป.

➤ จัดบริการให้ความรู้ทางกฎหมาย ตอบปัญหาและให้คำแนะนำด้านกฎหมายใน ลักษณะคลินิกกฎหมายสัญจรไปจังหวัดต่าง ๆ ที่คนไทยสมรสกับชาวต่างชาติ และมีคนต่างชาติมาท่องเที่ยว ประกอบธุรกิจหรือพำนักอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากและในต่างประเทศที่มีคนไทยไป ประกอบอาชีพหรือพำนักอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก

➤ ตอบปัญหากฎหมายทางอินเทอร์เน็ตแก่คนไทยในประเทศและที่พำนักอาศัยใน ต่างประเทศและชาวต่างประเทศในประเทศไทย

➤ เป็นคลินิกกฎหมายในประเทศที่ชาวไทยและชาวต่างประเทศสามารถเดินเข้ามา ขอรับคำปรึกษาทางกฎหมายได้

➤ ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่คนไทยที่ต้องคดีในต่างแดน โดยร่วมมือกับ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงแรงงาน

➤ คຸ້ມກອງສິທິປະຊາຊົນໄທທັງໃນແລະຕ່າງປະເທດ ແລະຊາວຕ່າງປະເທດໃນ ປະເທດໄທຕາມກຸຸ້ມກອງສິທິປະຊາຊົນລະຫວ່າງປະເທດທາງດ້ານສິທິມະນຸດ

4. ช่องทางและวิธีการในการขอรับบริการ

- ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์(e-mail) มาถามปัญหาได้ที่ [humanrights @ ago.go.th](mailto:humanrights@ago.go.th)
- คลิก เข้าไปหาข้อมูลใน website : www.humanrights.ago.go.th
- เขียนจดหมายและส่ง ไปรษณีย์เข้ามาถามและปรึกษาปัญหากฎหมายตามที่อยู่ข้างล่าง
- เดินทางมาพบพนักงานอัยการที่สำนักงานด้วยตนเองเพื่อขอรับคำปรึกษา
- โทรศัพท์มาปรึกษาปัญหาทางกฎหมายได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 0-2515-4061 และ 0-2515-4792 ถ้าโทร ๗ จากต่างประเทศกด 662 ก่อน
- ติดต่อทางโทรสารได้ที่หมายเลข 0-2515-4792

5. ที่อยู่หรือสถานที่ตั้งของ สฟคป.

➤ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคຸ້ມກອງສິທິປະຊາຊົນລະຫວ່າງປະເທດ (สฟคป.) สำนักงานคຸ້ມກອງສິທິແລະຊ່ວຍເຫຼືອທາງກຸຸ້ມກອງສິທິແກ່ປະຊາຊົນ (สคช.) ชั้น 2 สำนักงานอัยการ สูงสุด อาคารถนนรัชดาภิเษก ถนนรัชดาภิเษก แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

- รับรองและประกาศโดยสมัชชาสหประชาชาติ ในวันที่ 10 ธันวาคม 2491

คำปรารภ

โดยที่การยอมรับนับถือในศักดิ์ศรีแต่กำเนิดและสิทธิเท่าเทียมกันและโอนมิได้ของบรรดาสมาชิกทั้งหลายแห่งครอบครัวมนุษย์เป็นหลักมูลเหตุแห่งอิสรภาพ และความยุติธรรมและสันติภาพในโลก

โดยไม่นำพาและเหยียดหยามต่อมนุษยชน ยังผลให้มีการกระทำอย่างป่าเถื่อน ซึ่งเป็นการละเมิดมโนธรรมของมนุษยชาติอย่างร้ายแรง และได้มีการประกาศว่า ปฏิญญาสูงสุดของสามัญชนได้แก่ความต้องการให้มนุษย์มีชีวิตอยู่ในโลกด้วยอิสรภาพ ในการพูดและความเชื่อถือและอิสรภาพพ้นจากความหวาดกลัวและความต้องการ

โดยที่เป็นการจำเป็นอย่างยิ่งที่สิทธิมนุษยชนควรได้รับความคุ้มครองโดยหลักบังคับของกฎหมาย ถ้าไม่ประสงค์จะให้คนตกอยู่ในบังคับให้หันเข้าหาขบถขัดขืนต่อพระราชย์และการกดขี่เป็นวิถีทางสุดท้าย

โดยที่เป็นการจำเป็นอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมวิวัฒนาการแห่ง สัมพันธไมตรีระหว่างนานาชาติ

โดยที่ประชาชนแห่งสหประชาชาติได้ยืนยันไว้ในกฎบัตรถึงความเชื่อมั่นในสิทธิมนุษยชนอันเป็นหลักมูล ในเกียรติศักดิ์และคุณค่าของมนุษย์และสิทธิในความเท่าเทียมกันของบรรดาชายและหญิง และได้ตกลงใจที่จะส่งเสริมความก้าวหน้าทางสังคมและมาตรฐานแห่งชีวิตที่ดีขึ้นด้วยในอิสรภาพ อันกว้างขวางยิ่งขึ้น

โดยที่รัฐสมาชิกต่างปฏิญาณจะให้บรรลุถึงซึ่งการส่งเสริมการเคารพและปฏิบัติตามทั่วสากลต่อสิทธิมนุษยชนและอิสรภาพหลักมูล โดยร่วมมือกับสหประชาชาติ

โดยที่ความเข้าใจร่วมกันในสิทธิ และอิสรภาพเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพื่อให้ปฏิญญานี้สำเร็จผลเต็มบริบูรณ์

ฉะนั้น บัดนี้ สมัชชาจึงประกาศว่า :-

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนนี้ เป็นมาตรฐานร่วมกันแห่งความสำเร็จสำหรับบรรดาประชากรและประชาชาติทั้งหลาย เพื่อจุดหมายปลายทางที่ว่า เอกชนทุกคนและองค์การสังคมทุกองค์การ โดยการรำลึกถึงปฏิญญานี้เป็นเบื้องต้น จะบากบั่นพยายามด้วยการสอนและศึกษา ในอันที่ส่งเสริมการเคารพสิทธิและอิสรภาพเหล่านี้ และด้วยมาตรการอันก้าวหน้าทั้งในและระหว่างประเทศ ในอันที่จะส่งเสริมการเคารพสิทธิและอิสรภาพเหล่านี้ และด้วยมาตรการอันก้าวหน้าทั้งใน

และระหว่างประเทศ ในอันที่จะให้มีการยอมรับนับถือและปฏิบัติตามโดยสากลและอย่างเป็นผลจริงจัง ทั้งในบรรดาประชาชนของรัฐสมาชิกด้วยกันเอง และในบรรดาประชาชนของดินแดนที่อยู่ใต้อำนาจของรัฐนั้น ๆ

ข้อ 1

มนุษย์ทั้งหลายเกิดมามีอิสระและเสมอภาคกันในเกียรติศักดิ์และสิทธิ ต่างมีเหตุผลและมโนธรรม และควรปฏิบัติต่อกันด้วยเจตนารมณ์แห่งภราดรภาพ

ข้อ 2

(1) ทุกคนย่อมมีสิทธิและอิสรภาพบรรดาที่กำหนดไว้ในปฏิญญานี้ โดยปราศจากความแตกต่างไม่ว่าชนิดใด ๆ ดังเช่น เชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือทางอื่น เผ่าพันธุ์แห่งชาติ หรือสังคม ทรัพย์สิน กำเนิด หรือสถานะอื่น ๆ

(2) หนึ่ง จะไม่มีความแตกต่างใด ๆ ตามมูลฐานแห่งสถานะ ทางการเมือง ทางการศึกษา หรือทางการระหว่างประเทศ ของประเทศหรือดินแดนที่บุคคลสังกัด ไม่ว่าดินแดนนี้เป็นเอกราช อยู่ในความพิทักษ์ไม่ได้ปกครองตนเอง หรืออยู่ภายใต้การจำกัดอธิปไตยใด ๆ ทั้งสิ้น

ข้อ 3

คนทุกคนมีสิทธิในการดำรงชีวิต เสรีภาพ และความมั่นคงแห่งตัวตน

ข้อ 4

บุคคลใด ๆ จะถูกยึดเป็นทาส หรือต้องภาระความจำยอมไม่ได้ ความเป็นทาส และการค้าทาส เป็นห้ามขาดทุกรูป

ข้อ 5

บุคคลใด ๆ จะถูกทรมานหรือได้รับผลปฏิบัติ หรือการลงโทษที่โหดร้ายผิดมนุษยธรรมหรือต่ำช้าไม่ได้

ข้อ 6

ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับนับถือว่า เป็นบุคคลตามกฎหมายทุกแห่งทุกหน

ข้อ 7

ทุกคนเสมอกันตามกฎหมายและมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองของกฎหมายเท่าเทียมกัน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใด ๆ ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองเท่าเทียมกันจากการเลือกปฏิบัติใด ๆ อันเป็นการล่วงละเมิดปฏิญญา และจากการยุ้งให้เลือกปฏิบัติดังกล่าว

ข้อ 8

ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับบำนาญอันเป็นผลจริงจังกจากศาลที่มีอำนาจแห่งชาติต่อการกระทำอันละเมิดสิทธิหลักมูล ซึ่งตนได้รับตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

ข้อ 9

บุคคลใดจะถูกจับกุม กักขัง หรือเนรเทศไปต่างถิ่นโดยพลการไม่ได้

ข้อ 10

ทุกคนมีสิทธิโดยเสมอภาคเต็มที่ในอันที่จะได้รับการพิจารณาที่เป็นธรรมและเปิดเผย จากศาลที่อิสระและเที่ยงธรรมในการกำหนดสิทธิและหน้าที่ของตนและการกระทำผิดอาญาใด ๆ ที่ตนถูกกล่าวหา

ข้อ 11

(1) ทุกคนที่ถูกกล่าวหาว่าทำผิดทางอาญา มีสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ามีผิดตามกฎหมายในการพิจารณาเปิดเผย ซึ่งตนได้รับหลักประกันบรรดาที่จำเป็นสำหรับการต่อสู้คดี

(2) จะถือบุคคลใด ๆ ว่ามีความผิดทางอาญาเนื่องด้วยการกระทำหรือละเว้นใด ๆ อันมิได้จัดเป็นความผิดทางอาญาตามกฎหมายแห่งชาติหรือกฎหมายระหว่างประเทศในขณะที่ได้กระทำการนั้นขึ้นไม่ได้ และจะลงโทษอันหนักกว่าที่ใช้อยู่ในขณะที่ได้กระทำความผิดทางอาญานั้นไม่ได้

ข้อ 12

บุคคลใด ๆ จะถูกแทรกสอดโดยพลการในความเป็นอยู่ส่วนตัว ในครอบครัว ในสถานหรือในการสื่อสาร หรือจะถูกกลบหลู่ในเกียรติยศและชื่อเสียงไม่ได้ ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองของกฎหมายต่อการแทรกสอด หรือการกลบหลู่ดังกล่าวนี้

ข้อ 13

(1) ทุกคนมีสิทธิในอิสรภาพแห่งการเคลื่อนไหวและสถานที่อยู่ภายในเขตของแต่ละรัฐ

(2) ทุกคนมีสิทธิที่จะออกจากประเทศใด ๆ ไป รวมทั้งประเทศของตนเองด้วย และที่จะกลับยังประเทศตน

ข้อ 14

(1) ทุกคนมีสิทธิจะแสวงหา และที่จะได้อาศัยพำนักในประเทศอื่นเพื่อลี้ภัยจากการประหัตประหาร

(2) จะอ้างสิทธินี้ไม่ได้ ในกรณีที่มีการดำเนินคดีสืบเนื่องอย่างแท้จริงมาจากความผิดที่ไม่ใช่ทางการเมือง หรือจากการกระทำอันขัดต่อวัตถุประสงค์และหลักการของสหประชาชาติ

ข้อ 15

(1) ทุกคนมีสิทธิในการถือสัญชาติหนึ่ง

(2) บุคคลใด ๆ จะถูกตัดสัญชาติของตนโดยพลการ หรือถูกปฏิเสธสิทธิที่จะเปลี่ยนสัญชาติไม่ได้

ข้อ 16

(1) ชายและหญิงที่มีอายุเต็มบริบูรณ์ มีสิทธิที่จะทำการสมรส และจะก่อตั้ง ครอบครัว โดยปราศจากการจำกัดใด ๆ อันเนื่องมาจากเชื้อชาติ สัญชาติหรือ ศาสนา ต่างมีสิทธิเท่าเทียมกันในเรื่องการสมรส ระหว่างการสมรสและการขาดจากสมรส

(2) การสมรสจะกระทำกันก็แต่ด้วยความยินยอม โดยอิสระและเต็มใจของผู้ที่เจตนาจะเป็นคู่สมรส

(3) ครอบครัวเป็นหน่วยธรรมชาติ และหลักมูลของสังคมและมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองจากสังคมและรัฐ

ข้อ 17

(1) ทุกคนมีสิทธิที่จะเป็นเจ้าของทรัพย์สินโดยลำพังตนเอง เช่นเดียวกับโดยร่วมกับผู้อื่น

(2) บุคคลใด ๆ ที่จะถูกริบทรัพย์สินโดยพลการไม่ได้

ข้อ 18

ทุกคนมีสิทธิในอิสรภาพแห่งความคิดโนธรรมและศาสนา สิทธินี้รวมถึงอิสรภาพในการที่จะประกาศ ศาสนา หรือความเชื่อของตน โดยการสอน การปฏิบัติสักการบูชาและการประกอบพิธีกรรม ไม่ว่าจะโดยลำพังตนเองหรือประชาคมร่วมกับผู้อื่น และเป็นการสาธารณะหรือส่วนบุคคล

ข้อ 19

ทุกคนมีสิทธิในอิสรภาพแห่งความเห็นและการแสดงออก สิทธินี้รวมถึงอิสรภาพในการที่จะถือเอาความคิดโดยปราศจากความแทรกสอดและที่จะแสวงหา รับและแจกจ่ายข่าวสารและความคิดเห็นไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ และโดยไม่คำนึงถึงเขตแดน

ข้อ 20

(1) ทุกคนมีสิทธิในอิสรภาพแห่งการร่วมประชุมและการตั้งสมาคมโดยสันติ

(2) บุคคลใด ๆ จะถูกบังคับให้สังกัดสมาคมใดสมาคมหนึ่งไม่ได้

ข้อ 21

(1) ทุกคนมีสิทธิที่จะมีส่วนในรัฐบาลของประเทศตน จะเป็นโดยตรงหรือโดยการผ่านทางผู้แทนซึ่งได้เลือกตั้งโดยอิสระ

(2) บุคคลมีสิทธิที่เข้าถึงบริการสาธารณะในประเทศของตนโดยเสมอภาค

(3) เจตจำนงของประชาชนจะต้องเป็นมูลฐานแห่งอำนาจของรัฐบาล เจตจำนงนี้จะต้องแสดงออกทางการเลือกตั้งตามกำหนดเวลา และอย่างแท้จริง ซึ่งอาศัยการออกเสียงกันอย่างทั่วไป และเสมอภาค และการลงคะแนนลับ หรือวิธีการลงคะแนนโดยอิสระอย่างอื่นทำนองเดียวกัน

ข้อ 22

ทุกคน ในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม มีสิทธิในทางมั่นคงของสังคม และมีสิทธิในการบรรลุถึงซึ่งสิทธิทางเศรษฐกิจ ทางสังคม และทางวัฒนธรรม อันจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับเกียรติศักดิ์ของตน และการพัฒนาบุคลิกภาพของตนอย่างอิสระ ทั้งนี้ โดยความเพียรพยายามแห่งชาติและความร่วมมือระหว่างประเทศ และตามระบอบการและทรัพยากรของแต่ละรัฐ

ข้อ 23

(1) ทุกคนมีสิทธิในการงาน ในการเลือกงานโดยอิสระในเงื่อนไขอันยุติธรรม และเป็นประโยชน์แห่งการงาน และการคุ้มครองแห่งการว่างงาน

(2) ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับเงินสินจ้างเท่าเทียมกันสำหรับงานเท่าเทียมกัน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใด ๆ

(3) ทุกคนที่ทำงานมีสิทธิที่จะได้รับค่าจ้างที่ยุติธรรมและเป็นประโยชน์ ที่จะให้ประกันแก่ตนเองและครอบครัวแห่งตน ซึ่งความเป็นอยู่อันคู่ควรแก่เกียรติศักดิ์ของมนุษย์ และถ้าจำเป็นก็จะต้องได้รับวิถีทางคุ้มครองทางสังคมอื่น ๆ เพิ่มเติมด้วย

(4) ทุกคนมีสิทธิที่จะจัดตั้ง และที่จะเข้าร่วมสหพันธกรรมกร เพื่อความคุ้มครองแห่งประโยชน์ของตน

ข้อ 24

ทุกคนมีสิทธิในการพักผ่อนและเวลาว่าง รวมทั้งจำกัดเวลาการทำงานตามสมควรและวันหยุดงานเป็นครั้งคราวโดยได้รับสินจ้าง

ข้อ 25

(1) ทุกคนมีสิทธิในมาตรฐานการครองชีพอันเพียงพอสำหรับสุขภาพและความเป็นอยู่ดีของตนและครอบครัว รวมทั้งอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และการดูแลสุขภาพทางการแพทย์และบริการทางสังคมที่จำเป็นและมีสิทธิในความมั่นคงยามว่างงาน เจ็บป่วย พิกัด เป็นหม้าย วยชรา หรือขาดอาชีพอื่น ในพฤติการณ์ที่นอกเหนืออำนาจของตน

(2) มารดาและเด็กมีสิทธิที่จะรับการดูแลสุขภาพและการช่วยเหลือเป็นพิเศษ เด็กทั้งปวงไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกสมรส จะต้องได้รับการคุ้มครองทางสังคมเช่นเดียวกัน

ข้อ 26

(1) ทุกคนมีสิทธิในศึกษา การศึกษาจะต้องให้เปล่าอย่างน้อยในชั้นประถมศึกษาและการศึกษาขั้นหลักรวม การประถมศึกษาจะต้องเป็นการบังคับ การศึกษาทางเทคนิคและวิชาชีพจะต้องเป็นอันเปิดโดยทั่วไป และการศึกษาขั้นสูงสุดขึ้นไป จะต้องเป็นอันเปิดสำหรับทุกคน เข้าได้ถึงโดยเสมอภาคตามมูลฐานแห่งคุณวุฒิ

(2) การศึกษาจะได้จัดไปในการพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์อย่างเต็มที่และยังความเคารพต่อสิทธิมนุษยชน และอิสรภาพหลักมูลให้มั่นคงแข็งแรง จะต้อง ส่งเสริมความเข้าใจ ขันติธรรม

และมิตรภาพแห่งบรรดาประชาชาติ กลุ่มเชื้อชาติ หรือ ศาสนา และจะต้องส่งเสริมกิจกรรมของสหประชาชาติ เพื่อชำระไว้ซึ่งสันติภาพ

(3) บิดามารดา มีสิทธิเบื้องต้นที่จะเลือกชนิดของการศึกษาอันจะให้แก่บุตรหลานของตน

ข้อ 27

(1) ทุกคนมีสิทธิที่เข้าร่วมในชีวิตทางวัฒนธรรมของประชาชน โดยอิสระ ที่จะบันเทิงใจในศิลปะและที่มีส่วนในความรุดหน้า และคุณประโยชน์ทางวิทยาศาสตร์

(2) ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองผลประโยชน์ทางศีลธรรมและทางวัตถุ อันเป็นผลจากการประดิษฐ์กรรมใด ๆ ทางวิทยาศาสตร์ วรรณกรรมและทางศิลปกรรม ซึ่งตนเป็นผู้สร้าง

ข้อ 28

ทุกคนมีสิทธิในระเบียบทางสังคมและระหว่างประเทศ ซึ่งจะเป็นทางให้สำเร็จผลเต็มที่ตามสิทธิและอิสรภาพดังกล่าวในปฏิญญานี้

ข้อ 29

(1) ทุกคนมีหน้าที่ต่อประชาคม ด้วยการพัฒนาต่อบุคลิกภาพของตนโดยอิสรภาพเต็มที่ จะกระทำได้ก็แค่ประชาคมเท่านั้น

(2) ในการใช้สิทธิและอิสรภาพแห่งตน ทุกคนตกอยู่ในบังคับของข้อจำกัดเพียงเท่าที่ได้กำหนดลงโดยกฎหมายเท่านั้น เพื่อประโยชน์ที่ได้มาซึ่งการนับถือ และเคารพสิทธิและอิสรภาพของผู้อื่นตามสมควรและที่จะเผชิญกับความเรียกร้องต้องการอันเที่ยงธรรมของศีลธรรม ความสงบเรียบร้อยของประชาชน และสวัสดิการทั่วไปในสังคมประชาธิปไตย

(3) สิทธิและอิสรภาพเหล่านี้ จะใช้ขัดต่อวัตถุประสงค์และหลักการของสหประชาชาติไม่ได้ ไม่ว่าในกรณีใด ๆ

ข้อ 30

ไม่มีบทใด ในปฏิญญานี้ที่จะอนุমানว่าให้สิทธิใด ๆ แก่รัฐ หมู่คน หรือบุคคล ในอันที่จะดำเนินกิจกรรมใด ๆ หรือปฏิบัติกรใด ๆ อันมุ่งต่อการทำลายสิทธิและอิสรภาพ ดังกำหนดไว้ ณ ที่นี้

Universal Declaration of Human Rights

Preamble

Whereas recognition of the inherent dignity and of the equal and inalienable rights of all members of the human family is the foundation of freedom, justice and peace in the world,

Whereas disregard and contempt for human rights have resulted in barbarous acts which have outraged the conscience of mankind, and the advent of a world in which human beings shall enjoy freedom of speech and belief and freedom from fear and want has been proclaimed as the highest aspiration of the common people,

Whereas it is essential, if man is not to be compelled to have recourse, as a last resort, to rebellion against tyranny and oppression, that human rights should be protected by the rule of law,

Whereas it is essential to promote the development of friendly relations between nations,

Whereas the peoples of the United Nations have in the Charter reaffirmed their faith in fundamental human rights, in the dignity and worth of the human person and in the equal rights of men and women and have determined to promote social progress and better standards of life in larger freedom,

Whereas Member States have pledged themselves to achieve, in co-operation with the United Nations, the promotion of universal respect for and observance of human rights and fundamental freedoms,

Whereas a common understanding of these rights and freedoms is of the greatest importance for the full realization of this pledge,

Now, Therefore,

**THE GENERAL ASSEMBLY
PROCLAIMS**

THIS UNIVERSAL DECLARATION OF HUMAN RIGHTS as a common standard of achievement for all peoples and all nations, to the end that every individual and every organ of society, keeping this Declaration constantly in mind, shall strive by teaching and education to promote respect for these rights and freedoms and by progressive measures, national and international, to secure their universal and effective recognition and observance, both among the peoples of Member States themselves and among the peoples of territories under their jurisdiction.

Article 1

All human beings are born free and equal in dignity and rights. They are endowed with reason and conscience and should act towards one another in a spirit of brotherhood.

Article 2

Everyone is entitled to all the rights and freedoms set forth in this Declaration, without distinction of any kind, such as race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status.

Furthermore, no distinction shall be made on the basis of the political, jurisdictional or international status of the country or territory to which a person belongs, whether it be independent, trust, non-self-governing or under any other limitation of sovereignty.

Article 3

Everyone has the right to life, liberty and security of person.

Article 4

No one shall be held in slavery or servitude; slavery and the slave trade shall be prohibited in all their forms.

Article 5

No one shall be subjected to torture or to cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

Article 6

Everyone has the right to recognition everywhere as a person before the law.

Article 7

All are equal before the law and are entitled without any discrimination to equal protection of the law. All are entitled to equal protection against any discrimination in violation of this Declaration and against any incitement to such discrimination.

Article 8

Everyone has the right to an effective remedy by the competent national tribunals for acts violation the fundamental rights granted him by the constitution or by law.

Article 9

No one shall be subjected to arbitrary arrest, detention or exile.

Article 10

Everyone is entitled in full equality to a fair and public hearing by an independent and impartial tribunal, in the determination of his rights and obligations and of any criminal charge against him.

Article 11

(1) Everyone charged with a penal offence has the right to be presumed innocent until proved guilty according to law in a public trial at which he has had all the guarantees necessary for his defence.

(2) No one shall be held guilty of any penal offence on account of any act or omission which did not constitute a penal offence, under national or international law, at the time when it was committed. Nor shall a heavier penalty be imposed than the one that was applicable at the time the penal offence was committed.

Article 12

No one shall be subjected to arbitrary interference with his privacy, family, home or correspondence, nor to attacks upon his honour and reputation. Everyone has the right to the protection of the law against such interference or attacks.

Article 13

(1) Everyone has the right to freedom of movement and residence within the borders of each state.

(2) Everyone has the right to leave any country, including his own, and to return to his country.

Article 14

(1) Everyone has the right to seek and to enjoy in other countries asylum from persecution.

(2) This right may not be invoked in the case of prosecutions genuinely arising from non-political crimes or from acts contrary to the purposes and principles of the United Nations.

Article 15

(1) Everyone has the right to a nationality.

(2) No one shall be arbitrarily deprived of his nationality nor denied the right to change his nationality.

Article 16

(1) Men and women of full age, without any limitation due to race, nationality or religion, have the right to marry and to found a family. They are entitled to equal rights as to marriage, during marriage and at its dissolution.

(2) Marriage shall be entered into only with the free and full consent of the intending spouses.

(3) The family is the natural and fundamental group unit of society and is entitled to protection by society and the State.

Article 17

(1) Everyone has the right to own property alone as well as in association with others.

(2) No one shall be arbitrarily deprived of his property.

Article 18

Everyone has the right to freedom of thought, conscience and religion; this right includes freedom to change his religion or belief, and freedom, either alone or in community with others and in public or private, to manifest his religion or belief in teaching, practice, worship and observance.

Article 19

Everyone has the right to freedom of opinion and expression; this right includes freedom to hold opinions without interference and to seek, receive and impart information and ideas through any media and regardless of frontiers.

Article 20

(1) Everyone has the right to freedom of peaceful assembly and association.

(2) No one may be compelled to belong to an association.

Article 21

(1) Everyone has the right to take part in the government of his country, directly or through freely chosen representatives.

(2) Everyone has the right of equal access to public service in his country.

(3) The will of the people shall be the basis of the authority of government; this will shall be expressed in periodic and genuine elections which shall be by universal and equal suffrage and shall be held by secret vote or by equivalent free voting procedures.

Article 22

Everyone, as a member of society, has the right to social security and is entitled to realization, through national effort and international co-operation and in accordance with the organization and resources of each State, of the economic, social and cultural rights indispensable for his dignity and the free development of his personality.

Article 23

(1) Everyone has the right to work, to free choice of employment, to just and favourable conditions of work and to protection against unemployment.

(2) Everyone, without any discrimination, has the right to equal pay for equal work.

(3) Everyone who works has the right to just and favourable remuneration ensuring for himself and his family an existence worthy of human dignity, and supplemented, if necessary, by other means of social protection.

(4) Everyone has the right to form and to join trade unions for the protection of his interests.

Article 24

Everyone has the right to rest and leisure, including reasonable limitation of working hours and periodic holidays with pay.

Article 25

(1) Everyone has the right to a standard of living adequate for the health and well-being of himself and of his family, including food,

clothing, housing and medical care and necessary social services, and the right to security in the event of unemployment, sickness, disability, widowhood, old age or other lack of livelihood in circumstances beyond his control.

(2) Motherhood and childhood are entitled to special care and assistance. All children, whether born in or out of wedlock, shall enjoy the same social protection.

Article 26

(1) Everyone has the right to education. Education shall be free, at least in the elementary and fundamental stages. Elementary education shall be compulsory. Technical and professional education shall be made generally available and higher education shall be equally accessible to all on the basis of merit.

(2) Education shall be directed to the full development of the human personality and to the strengthening of respect for human rights and fundamental freedoms. It shall promote understanding, tolerance and friendship among all nations, racial or religious groups, and shall further the activities of the United Nations for the maintenance of peace.

(3) Parents have a prior right to choose the kind of education that shall be given to their children.

Article 27

(1) Everyone has the right freely to participate in the cultural life of the community, to enjoy the arts and to share in scientific advancement and its benefits.

(2) Everyone has the right to the protection of the moral and material interests resulting from any scientific, literary or artistic production of which he is the author.

Article 28

Everyone is entitled to a social and international order in which the rights and freedoms set forth in this Declaration can be fully realized.

Article 29

(1) Everyone has duties to the community in which alone the free and full development of his personality is possible.

(2) In the exercise of his rights and freedoms, everyone shall be subject only to such limitations as are determined by law solely for the purpose of securing due recognition and respect for the rights and

freedoms of others and of meeting the just requirements of morality, public order and the general welfare in a democratic society.

(3) These rights and freedoms may in no case be exercised contrary to the purposes and principles of the United Nations.

Article 30

Nothing in this Declaration may be interpreted as implying for any State, group or person any right to engage in any activity or to perform any act aimed at the destruction of any of the rights and freedoms set forth herein.

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

อาร์มบท

รัฐภาคีแห่งกติกานี้

พิจารณาว่า ตามหลักการที่ได้ประกาศไว้ในกฎบัตรสหประชาชาตินั้น การยอมรับในศักดิ์ศรีแต่กำเนิดและสิทธิที่เท่าเทียมกันและไม่อาจเพิกถอนได้ของสมาชิกทั้งปวงของมวลมนุษยชาตินั้นเป็นรากฐานของเสรีภาพ ความยุติธรรม และสันติธรรมในโลก

ยอมรับว่า สิทธิเหล่านี้มาจากศักดิ์ศรีแต่กำเนิดของมนุษย์

ยอมรับว่า ตามปรัชญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน อุดมการณ์ที่ว่าเสรีชนอุปโลกเสรีภาพทางพลเมืองและเสรีภาพทางการเมือง และโดยปราศจากความกลัวและความต้องการนั้นสามารถล้มทุทธิพลหากมีการสร้างสภาวะซึ่งทุกคนจะอุปโลกสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง รวมทั้งสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

พิจารณาถึง พันธกรณีแห่งรัฐบาลภายใต้กฎบัตรสหประชาชาติที่จะส่งเสริมการเคารพและการยอมรับโดยสากลต่อสิทธิและเสรีภาพมนุษยชน

ตระหนักว่า ปัจเจบุคคลซึ่งมีหน้าที่ต่อปัจเจกบุคคลอื่นและต่อประชาคมของตนมีความรับผิดชอบที่จะเพียรพยายามในการส่งเสริมและการยอมรับสิทธิที่รับรองไว้ในกติกานี้

ตกลงกันในข้อต่อไปนี้

ภาค 1

ข้อ 1

1. ประชาชนทั้งปวงมีสิทธิในการกำหนดเจตจำนงของตนเอง โดยอาศัยสิทธินั้น ประชาชนจะกำหนดสถานะทางการเมืองของตนอย่างเสรี รวมทั้งดำเนินการอย่างเสรีในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของตน

2. เพื่อจุดมุ่งหมายของตน ประชาชนทั้งปวงอาจจัดการ โภคทรัพย์และทรัพยากรธรรมชาติของตนได้อย่างเสรี โดยไม่กระทบต่อพันธกรณีใด ๆ อันเกิดจากความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการแห่งผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน และกฎหมายระหว่างประเทศ ประชาชนจะไม่ถูกลิดรอนจากวิถีทางแห่งการยังชีพของตนไม่ว่าในกรณีใด ๆ

3. รัฐภาคีแห่งกติกานี้ รวมทั้งผู้รับผิดชอบในการบริหารดินแดนที่ไม่ได้ปกครองตนเอง และดินแดนในภาวะทรัสตี จะส่งเสริมสิทธิในการกำหนดเจตจำนงของตนเองให้บรรลุผลเป็นจริง และต้องเคารพสิทธินั้นตามบทบัญญัติแห่งกฎบัตรสหประชาชาติ

ภาค 2

ข้อ 2

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐแห่งกติกานี้รับที่จะเคารพและประกันแก่ปัจเจกบุคคลทั้งปวงภายในดินแดนของตนและภายใต้เขตอำนาจของตนในสิทธิทั้งหลายที่รับรองไว้ในกติกานี้โดยปราศจากการแบ่งแยกใด ๆ อาทิ เชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือความคิดเห็นอื่นใด เผ่าพันธุ์แห่งชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน กำเนิด หรือสถานะอื่น ๆ

2. ในกรณีที่ยังไม่มีมาตรการทางนิติบัญญัติหรือมาตรการอื่นใด รัฐภาคีแต่ละรัฐแห่งกติกานี้รับที่จะดำเนินการตามขั้นตอนที่จำเป็น ตามกระบวนการทางรัฐธรรมนูญของตนและบทบัญญัติแห่งกติกานี้เพื่อให้มีมาตรการทางนิติบัญญัติหรือมาตรการอื่นใดที่อาจจำเป็น เพื่อให้สิทธิทั้งหลายที่รับรองไว้ในกติกานี้เป็นผล

3. รัฐภาคีแต่ละรัฐแห่งกติกานี้รับที่จะ

- (ก) ประกันว่า บุคคลใดที่สิทธิหรือเสรีภาพของตนซึ่งรับรองไว้ในกติกานี้ถูกละเมิด ต้องได้รับการเยียวยาอย่างเป็นผลจริงจัง โดยไม่ต้องคำนึงว่าการละเมิดนั้นจะกระทำโดยบุคคลผู้ปฏิบัติการตามหน้าที่
- (ข) ประกันว่า บุคคลใดที่เรียกร้องการเยียวยาดังกล่าวย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาจากฝ่ายตุลาการ ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติที่มีอำนาจ หรือจากหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจตามที่กำหนดไว้ โดยระบบกฎหมายของรัฐ และจะพัฒนาหนทางการเยียวยาด้วยกระบวนการยุติธรรมทางศาล
- (ค) ประกันว่า เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจต้องบังคับการให้การเยียวยานั้นเป็นผล

ข้อ 3

รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับที่จะประกันสิทธิอันเท่าเทียมกันของบุรุษและสตรี ในการที่จะอุปโภคสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองทั้งปวงดังที่ได้ระบุไว้ในกติกานี้

ข้อ 4

1. ในภาวะฉุกเฉินสาธารณะซึ่งคุกคามความอยู่รอดของชาติ และได้มีการประกาศภาวะนั้นอย่างเป็นทางการแล้ว รัฐภาคีแห่งกติกานี้อาจใช้มาตรการที่เป็นการเลียงพันชกรณีของตนภายใต้กติกานี้ได้เพียงพอเท่าที่จำเป็นตามความฉุกเฉินของสถานการณ์ ทั้งนี้ มาตรการเช่นว่านั้นจะต้องไม่ขัดแย้งต่อพันธกรณีอื่น ๆ ของตน ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นการเลือกปฏิบัติเพียงเหตุแห่งเชื้อชาติ ศิพ พิศ ภาษา ศาสนา หรือเผ่าพันธุ์ทางสังคม

2. การเลียงพันชกรณีตามข้อ 6 ข้อ 7 ข้อ 8 (วรรค 1 และ 2) ข้อ 11 ข้อ 15 ข้อ 16 และข้อ 18 ไม่อาจทำได้ภายใต้บทบัญญัติของข้อนี้

3. รัฐภาคีใดแห่งกติกานี้ที่ใช้สิทธิเลียงดังกล่าวดังกล่าวต้องแจ้งรัฐภาคีอื่นแห่งกติกานี้โดยทันที เพื่อให้ทราบถึงบทบัญญัติซึ่งตนได้เลียงและเหตุผลแห่งการเลียงดังกล่าว โดยให้เลขาธิการสหประชาชาติเป็นสื่อกลาง ให้มีการแจ้งโดยผ่านสื่อเดิม ในวันที่รัฐนั้นยุติการเลียงดังกล่าว

ข้อ 5

1. ไม่มีความใดในกติกานี้ที่อาจนำไปตีความไปในทางที่จะให้รัฐใด กลุ่มหรือบุคคลใดได้สิทธิที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรม หรือกระทำการใดอันมีจุดมุ่งหมายในการทำลายสิทธิและเสรีภาพประการใดที่รับรองไว้ในกติกานี้ หรือเป็นการจำกัดสิทธินั้นยิ่งไปกว่าที่ได้บัญญัติไว้ในกติกานี้

2. จะต้องไม่มีการจำกัดหรือเลียงสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่ได้รับการรับรอง หรือที่มีอยู่ในรัฐภาคีใดในกติกานี้ซึ่งเป็นไปตามกฎหมาย อนุสัญญา กฎระเบียบ หรือจารีตประเพณี โดยอ้างว่ากติกานี้ไม่รับรองสิทธิเช่นว่านั้น หรือรับรองสิทธินั้นในระดับที่ด้อยกว่า

ภาค 3

ข้อ 6

1. มนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะมีชีวิตมาแต่กำเนิด สิทธินี้ต้องได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมาย บุคคลจะต้องไม่ถูกทำให้เสียชีวิตโดยอำเภอใจ

2. ในประเทศที่ยังมิได้ยกเลิกโทษประหารชีวิต การลงโทษประหารชีวิตอาจกระทำได้ เฉพาะคดีอุกฉกรรจ์ที่สุดตามกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะที่กระทำความผิด และไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งกติกานี้ และอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและการลงโทษอาชญากรรมล้างเผ่าพันธุ์ การลงโทษ เช่นว่านี้จะกระทำได้อีกแต่โดยคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลที่มีอำนาจ

3. ในกรณีที่การทำให้เสียชีวิตมีลักษณะเป็นอาชญากรรมล้างเผ่าพันธุ์ ย่อมเป็นที่เข้าใจว่าข้อนี้มีได้ให้อำนาจรัฐภาคีใดแห่งกติกานี้ในอันที่จะเลี่ยงจากพันธกรณีใดที่มีตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและการลงโทษอาชญากรรมล้างเผ่าพันธุ์

4. บุคคลใดต้องคำพิพากษาประหารชีวิต ย่อมมีสิทธิขอภัยโทษหรือลดหย่อนผ่อนโทษตามคำพิพากษา การนิรโทษกรรม การอภัยโทษ หรือการลดหย่อนผ่อนโทษตามคำพิพากษาประหารชีวิตอาจให้ได้ในทุกกรณี

5. บุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี กระทำความคิดจะถูกพิพากษาประหารชีวิตมิได้ และจะดำเนินการประหารชีวิตสตรีขณะมีครรภ์มิได้

6. รัฐภาคีใดแห่งกติกานี้จะยกข้อนี้ขึ้นอ้างเพื่อประวิง หรือขัดขวางการยกเลิกโทษประหารชีวิตมิได้

ข้อ 7

บุคคลจะถูกทรมาน หรือได้รับการปฏิบัติ หรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือต่ำช้ามิได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุคคลจะถูกใช้ในการทดลองทางการแพทย์ หรือทางวิทยาศาสตร์โดยปราศจากความยินยอมอย่างเสรีของบุคคลนั้นมิได้

ข้อ 8

1. บุคคลจะถูกเอาตัวลงเป็นทาสมิได้ การเอาคนลงเป็นทาสและการค้าทาสทุกรูปแบบจะต้องถูกห้าม

2. บุคคลจะถูกบังคับให้ตกอยู่ในภาวะเยี่ยงทาสมิได้

3. (ก) บุคคลจะถูกเกณฑ์แรงงานหรือบังคับใช้แรงงานมิได้

(ข) ในประเทศที่การลงโทษจำคุกควบกับการทำงานหนักเป็นโทษทางอาญาอย่างหนึ่ง ความในวรรค 3 (ก) มิได้ห้ามการทำงานหนักตามคำพิพากษาที่ให้ลงโทษเช่นนั้นของศาลที่มีอำนาจ

(ค) เพื่อวัตถุประสงค์ของวรรคนี้ คำว่า “แรงงานที่ถูกเกณฑ์หรือถูกบังคับ” ไม่หมายรวมถึง

(1) งานหรือบริการใด ซึ่งมีได้จนถึงในอนุวรรค (ข) ซึ่งโดยปกติบุคคลผู้ถูกควบคุมโดยผลของ คำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายของศาล หรือบุคคลผู้อยู่ระหว่างการปล่อยตัวจากการควบคุม โดยมีเงื่อนไขต้องกระทำตามคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

(2) การปฏิบัติงานใดในลักษณะทางทหาร และการรับใช้ชาติที่กฎหมายกำหนดให้ผู้คัดค้านการเป็นทหารเพราะขัดกับมโนธรรมต้องปฏิบัติ ในประเทศที่ยอมรับการคัดค้านเช่นนั้น

- (3) การเกณฑ์ให้ปฏิบัติงานใดในกรณีฉุกเฉินหรือกรณีภัยพิบัติที่คุกคามความอยู่รอดหรือความผาสุกของชุมชน
- (4) งานหรือบริการใดอันเป็นส่วนหนึ่งของหน้าที่ปกติของพลเมือง

ข้อ 9

1. บุคคลทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพและความปลอดภัยของร่างกาย บุคคลจะถูกจับกุมหรือควบคุมโดยอำเภอใจมิได้ บุคคลจะถูกลิดรอนเสรีภาพของตนมิได้ ยกเว้นโดยเหตุและโดยเป็นไปตามกระบวนการที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย
2. ในขณะจับกุม บุคคลใดที่ถูกจับกุมจะต้องได้รับแจ้งถึงเหตุผลในการจับกุม และจะต้องได้รับแจ้งถึงข้อหาที่ถูกจับกุมโดยพลัน
3. บุคคลใดที่ถูกจับกุมหรือควบคุมตัวในข้อหาทางอาญา จะต้องถูกนำตัวโดยพลันไปยังศาลหรือเจ้าหน้าที่อื่นที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะใช้อำนาจทางตุลาการ และจะต้องมีสิทธิได้รับการพิจารณาคดีภายในเวลาอันสมควร หรือได้รับการปล่อยตัวไป มิให้ถือเป็นหลักทั่วไปว่าจะต้องควบคุมบุคคลที่รอการพิจารณาคดี แต่ในการปล่อยตัวอาจกำหนดให้มีการประกันว่าจะมาปรากฏตัวในการพิจารณาคดี ในขั้นตอนอื่นของกระบวนการพิจารณา และจะมาปรากฏตัวเพื่อการบังคับตามคำพิพากษา เมื่อถึงวาระนั้น
4. บุคคลใดที่ถูกลิดรอนเสรีภาพโดยการจับกุมหรือการควบคุม มีสิทธินำคดีขึ้นสู่ศาลเพื่อให้ตัดสินโดยไม่ชักช้าถึงความชอบด้วยกฎหมายของการควบคุมผู้นั้น และหากการควบคุมไม่ชอบด้วยกฎหมายก็ให้ศาลมีคำสั่งปล่อยตัวไป
5. บุคคลใดที่ถูกจับกุมหรือถูกควบคุมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายมีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทน

ข้อ 10

1. บุคคลทั้งปวงที่ถูกลิดรอนเสรีภาพต้องได้รับการปฏิบัติด้วยความมีมนุษยธรรม และความเคารพในศักดิ์ศรีแต่กำเนิดแห่งความเป็นมนุษย์
2. (ก) ยกเว้นในสภาพการณ์พิเศษ ผู้ต้องหาต้องได้รับการจำแนกออกจากผู้ต้องโทษ และต้องได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างออกไปให้เหมาะสมกับสถานะที่ไม่ใช่ผู้ต้องโทษ
- (ข) ต้องแยกผู้ต้องหาที่เป็นเด็กและเยาวชนออกจากผู้ต้องหาที่เป็นผู้ใหญ่ และให้นำตัวขึ้นพิจารณาพิพากษาคดีให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้
3. ระบบราชทัณฑ์ต้องประกอบด้วย การปฏิบัติต่อนักโทษ โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะให้นักโทษกลับตัวและฟื้นฟูทางสังคม ผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนต้องได้รับการจำแนกออกจากผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ และต้องได้รับการปฏิบัติให้เหมาะสมกับวัยและสถานะทางกฎหมาย

ข้อ 11

บุคคลจะถูกจำคุกเพียงเพราะเหตุว่าไม่สามารถปฏิบัติตามชำระหนี้ตามสัญญาไม่ได้

ข้อ 12

1. บุคคลทุกคนที่อยู่^๑ในดินแดนของรัฐใดโดยชอบด้วยกฎหมาย ย่อมมีสิทธิในเสรีภาพในการโยกย้าย และเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ภายในดินแดนของรัฐนั้น
2. บุคคลทุกคนย่อมมีเสรีที่จะออกจากประเทศใด ๆ รวมทั้งประเทศของตนได้
3. สิทธิดังกล่าวข้างต้นไม่อยู่ภายใต้ข้อจำกัดใด ๆ เว้นแต่เป็นข้อจำกัดตามกฎหมาย และที่จำเป็นเพื่อรักษาความมั่นคงของชาติ ความสงบเรียบร้อย การสาธารณสุข หรือศีลธรรมของประชาชนหรือเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น และข้อจำกัดนั้นสอดคล้องกับสิทธิอื่น ๆ ที่รับรองไว้ในกติกา^๒นี้
4. บุคคลจะถูกลิดรอนสิทธิในการเดินทางเข้าประเทศของตนโดยอำเภอใจมิได้

ข้อ 13

คนต่างด้าวผู้อยู่^๑ในดินแดนของรัฐภาคีแห่งกติกานี้โดยชอบด้วยกฎหมายอาจถูกไล่ออกจากรัฐนั้นได้โดยคำวินิจฉัยอันได้มาตามกฎหมายเท่านั้น และผู้นั้นย่อมได้รับอนุญาตให้ชี้แจงแสดงเหตุผลคัดค้านการขับไล่ออกจากรัฐนั้น และขอให้มีการทบทวนเรื่องของตนโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหรือบุคคล หรือคณะบุคคล ที่แต่งตั้งขึ้นเฉพาะการนี้โดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ โดยได้รับอนุญาตให้มีผู้แทนเพื่อวัตถุประสงค์ข้างต้นได้^๒เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผลจำเป็นอย่างอื่นด้านความมั่นคงแห่งชาติ

ข้อ 14

1. บุคคลทั้งปวงย่อมเสมอ^๑กันในการพิจารณาของศาลและคณะตุลาการ ในการพิจารณาคดีอาญาซึ่งคนต้องหาว่ากระทำความผิด หรือการพิจารณาคดีเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของตน บุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิได้รับการพิจารณาอย่างเปิดเผยและเป็นธรรม โดยคณะตุลาการซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย มีอำนาจ มีความเป็นอิสระ และเป็นกลาง สื่อมวลชนและสาธารณชนอาจถูกห้ามเข้าฟังการพิจารณาคดีทั้งหมดหรือบางส่วนก็ด้วยเหตุผลทางศีลธรรม ความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือความมั่นคงของชาติในสังคมประชาธิปไตยหรือเพื่อความจำเป็นเกี่ยวกับส่วนได้เสียในเรื่องชีวิตส่วนตัวของกลุ่มกรณี หรือในสภาพการณ์พิเศษซึ่งศาลเห็นว่าจำเป็นอย่างยิ่ง เมื่อการพิจารณาโดยเปิดเผยนั้นอาจเป็นการเสื่อมเสียต่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม แต่คำพิพากษาในคดีอาญา หรือคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยข้อพิพาทในคดีอื่นต้องเปิดเผย เว้นแต่จำเป็นเพื่อประโยชน์ของเด็กและเยาวชน หรือเป็นกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับข้อพิพาทของกลุ่มสมรสในเรื่องการเป็นผู้ปกครองเด็ก

2. บุคคลทุกคนซึ่งต้องหาว่ากระทำผิดอาญา ต้องมีสิทธิได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ตามกฎหมายได้ว่ามีความผิด

3. ในการพิจารณาคดีอาญา บุคคลทุกคนซึ่งต้องหาว่ากระทำผิดย่อมมีสิทธิที่จะได้รับหลักประกันขั้นต่ำดังต่อไปนี้โดยเสมอภาค

- (ก) สิทธิที่จะได้รับแจ้งโดยพลันซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพและเหตุแห่งความผิดที่ถูกกล่าวหา ในภาษาซึ่งบุคคลนั้นเข้าใจได้
- (ข) สิทธิที่จะมีเวลา และได้รับความสะดวกเพียงพอแก่การเตรียมการเพื่อต่อสู้คดี และติดต่อกับทนายความที่ตนเลือกได้
- (ค) สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาโดยไม่ชักช้าเกินความจำเป็น
- (ง) สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาต่อหน้าบุคคลนั้น และสิทธิที่จะต่อสู้คดีด้วยตนเอง หรือโดยผ่าน ผู้ช่วยเหลือทางกฎหมายที่ตนเลือก สิทธิที่บุคคลได้รับแจ้งให้ทราบถึงสิทธิในการมีผู้ช่วยเหลือทางกฎหมาย หากบุคคลนั้นไม่มีผู้ช่วยเหลือทางกฎหมาย ในกรณีใด ๆ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมบุคคลนั้นมิมีสิทธิที่จะมีผู้ช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งมีการแต่งตั้งให้โดยปราศจากคำตอบแทน ในกรณีที่บุคคลนั้นไม่สามารถรับภาระในการจ่ายค่าตอบแทน
- (จ) สิทธิที่จะซักถามพยานซึ่งเป็นปรปักษ์ต่อตน และขอให้เรียกพยานฝ่ายตนมาซักถามภายใต้เงื่อนไขเดียวกับพยานซึ่งเป็นปรปักษ์ต่อตน
- (ฉ) สิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือจากล่าม โดยไม่คิดมูลค่า หากไม่สามารถเข้าใจหรือพูดภาษาที่ใช้ในศาลได้
- (ช) สิทธิที่จะไม่ถูกบังคับให้เบิกความเป็นปรปักษ์ต่อตนเอง หรือให้รับสารภาพผิด

4. ในกรณีของบุคคลที่เป็นเด็กหรือเยาวชน วิธีพิจารณาความให้เป็นไปโดยคำนึงถึงอายุและความปรารถนาที่จะส่งเสริมการแก้ไขฟื้นฟูความประพฤติของบุคคลนั้น

5. บุคคลทุกคนที่ต้องคำพิพากษาลงโทษในความผิดอาญา ย่อมมีสิทธิที่จะให้คณะตุลาการระดับเหนือขึ้นไปพิจารณาทบทวนการลงโทษและคำพิพากษาโดยเป็นไปตามกฎหมาย

6. เมื่อบุคคลใดต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษในความผิดอาญา และภายหลังจากนั้นมีการกลับคำพิพากษาที่ให้ลงโทษบุคคลนั้น หรือบุคคลนั้นได้รับอภัยโทษ โดยเหตุที่มีข้อเท็จจริงใหม่หรือมีข้อเท็จจริงที่ได้ค้นพบใหม่อันแสดงให้เห็นว่าได้มีการดำเนินกระบวนการยุติธรรมที่มีชอบ บุคคลที่ได้รับความทุกข์อันเนื่องมาจากการลงโทษตามผลของคำพิพากษาลงโทษเช่นว่า ต้องได้รับการชดเชยตามกฎหมายเว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า การไม่เปิดเผยข้อเท็จจริงที่ยังไม่รู้ให้ทันเวลาเป็นผลจากบุคคลนั้นทั้งหมด หรือบางส่วน

7. บุคคลย่อมไม่ถูกพิจารณา หรือลงโทษซ้ำในความผิดซึ่งบุคคลนั้นต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ หรือให้ปล่อยตัวแล้วตามกฎหมายและวิธีพิจารณาความอาญาของแต่ละประเทศ

ข้อ 15

1. บุคคลย่อมไม่ต้องรับผิดชอบทางอาญา เพราะกระทำหรืองดเว้นกระทำการใดซึ่งในขณะที่กระทำไม่เป็นการผิดอาญาตามกฎหมายภายในหรือกฎหมายระหว่างประเทศ และจะลงโทษให้หนักกว่าโทษที่มีอยู่ในขณะที่ได้กระทำความผิดอาญาไม่ได้ หากภายหลังการกระทำความผิดนั้นได้มีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดโทษเบาลง ผู้กระทำผิดย่อมได้รับประโยชน์จากบทบัญญัตินั้น
2. ความในข้อนี้ย่อมไม่กระทบต่อการพิจารณาคดี และการลงโทษบุคคลซึ่งได้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการใดอันเป็นการผิดอาญาตามหลักกฎหมายทั่วไปอันเป็นที่รับรองโดยประชามณานาชาติในขณะที่มีการกระทำนั้น

ข้อ 16

บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับว่าเป็นบุคคลตามกฎหมายในทุกแห่งหน

ข้อ 17

1. บุคคลจะถูกแทรกแซงความเป็นส่วนตัว ครอบครัว เคหสถาน หรือการติดต่อสื่อสารโดยพลการหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายมิได้ และจะถูกหลอกลวงหรือขู่เข็ญและชื่อเสียงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายมิได้
2. บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายมิให้ถูกแทรกแซงหรือหลอกลวงเช่นว่านั้น

ข้อ 18

1. บุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิในเสรีภาพทางความคิด มโนธรรมและศาสนา สิทธินี้ย่อมรวมถึงเสรีภาพในการมีหรือนับถือศาสนา หรือมีความเชื่อตามคตินิยมของตน และเสรีภาพในการแสดงออกทางศาสนา หรือความเชื่อของตน โดยการสักการบูชา การปฏิบัติ การประกอบพิธีกรรม และการสอน ไม่ว่าจะโดยลำพังตัวเอง หรือในชุมชนร่วมกับผู้อื่น และไม่ว่าต่อสาธารณชน หรือเป็นการส่วนตัว
2. บุคคลจะถูกบีบบังคับให้เสื่อมเสียเสรีภาพในการมีหรือนับถือศาสนาหรือความเชื่อตามคตินิยมของตนมิได้
3. เสรีภาพในการแสดงออกทางศาสนา หรือความเชื่อของบุคคลอาจอยู่ภายใต้บังคับแห่งข้อจำกัดเฉพาะที่บัญญัติโดยกฎหมาย และตามความจำเป็นเพื่อรักษาความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อย สุขอนามัย หรือศีลธรรมของประชาชน หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขั้นมูลฐานของบุคคลอื่นเท่านั้น

4. รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับที่จะเคารพเสรีภาพของบิดามารดา หรือผู้ปกครองตามกฎหมายในการให้การศึกษาทางศาสนาและศีลธรรมแก่เด็กตามความเชื่อของตน

ข้อ 19

1. บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะมีความคิดเห็นโดยปราศจากการแทรกแซง
2. บุคคลทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพแห่งการแสดงออก สิทธินี้รวมถึงเสรีภาพที่จะแสวงหา รับ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความคิดทุกประเภท โดยไม่คำนึงถึงพรมแดน ทั้งนี้ ไม่ว่าด้วยวาจา เป็นลายลักษณ์อักษรหรือการตีพิมพ์ ในรูปของศิลปะ หรือโดยอาศัยสื่อประการอื่นตามที่ตนเลือก
3. การใช้สิทธิตามที่บัญญัติในวรรค 2 ของข้อนี้ ต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบพิเศษควบคู่ไปด้วย การใช้สิทธิดังกล่าวอาจมีข้อจำกัดในบางเรื่อง แต่ทั้งนี้ข้อจำกัดนั้นต้องบัญญัติไว้ในกฎหมายและจำเป็นต่อ

(ก) การเคารพในสิทธิหรือชื่อเสียงของบุคคลอื่น

(ข) การรักษาความมั่นคงของชาติ หรือความสงบเรียบร้อย หรือการสาธารณสุข หรือศีลธรรมของประชาชน

ข้อ 20

1. การโฆษณาชวนเชื่อใด ๆ เพื่อการสงคราม เป็นสิ่งต้องห้ามตามกฎหมาย
2. การสนับสนุนให้เกิดความเกลียดชังในชาติ เผ่าพันธุ์ หรือศาสนา ซึ่งยั่วยุให้เกิดการเลือกปฏิบัติ การเป็นปฏิปักษ์ หรือการใช้ความรุนแรง เป็นสิ่งต้องห้ามตามกฎหมาย

ข้อ 21

สิทธิในการชุมนุมโดยสงบย่อมได้รับการรับรอง การจำกัดการใช้สิทธินี้จะกระทำมิได้ นอกจากจะกำหนดโดยกฎหมายและเพียงเท่าที่จำเป็นสำหรับสังคมประชาธิปไตย เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงของชาติ หรือความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อย การสาธารณสุข หรือศีลธรรมของประชาชนหรือการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น

ข้อ 22

1. บุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิในเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม รวมทั้งสิทธิที่จะก่อตั้งและเข้าร่วมสหภาพแรงงานเพื่อปกป้องประโยชน์ของตน
2. การจำกัดการใช้สิทธินี้จะกระทำมิได้ นอกจากจะกำหนดโดยกฎหมายและเพียงเท่าที่จำเป็นสำหรับสังคมประชาธิปไตย เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงของชาติ หรือความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อย การสาธารณสุข หรือศีลธรรมของประชาชน หรือการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ของบุคคลอื่น ความในข้อนี้ไม่ห้ามการวางข้อจำกัดอันชอบด้วยกฎหมายในการใช้สิทธินี้ของทหารและตำรวจ

3. ความในข้อนี้ไม่ให้อำนาจอธิปไตยแห่งอนุสัญญาว่าด้วยเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคมและว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิในการจัดตั้ง ค.ศ. 1948 ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศในอันที่จะมีมาตรการทางนิติบัญญัติ หรือบังคับใช้กฎหมายในลักษณะที่จะกระทบต่อหลักประกันต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาดังกล่าว

ข้อ 23

1. ครอบครัวเป็นหน่วยรวมของสังคมซึ่งเป็นพื้นฐานและเป็นธรรมชาติ และย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากสังคมและรัฐ
2. สิทธิของชายและหญิงในวัยที่อาจสมรสได้ในการที่จะสมรสและมีครอบครัวย่อมได้รับการรับรอง
3. การสมรสจะกระทำโดยปราศจากความยินยอมอย่างเต็มใจของผู้ที่เจตนาจะสมรสกันมิได้
4. รัฐภาคีแห่งกติกานี้จะดำเนินการที่เหมาะสมเพื่อประกันความเสมอภาคแห่งสิทธิและความรับผิดชอบของกลุ่มสมรสในการที่จะสมรส ระหว่างการสมรสและเมื่อการสมรสสิ้นสุดลง ในกรณีการสิ้นสุดของการสมรส จะต้องมีบทบัญญัติเพื่อการคุ้มครองที่จำเป็นแก่บุตร

ข้อ 24

1. เด็กทุกคนย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองโดยมาตรการต่าง ๆ ที่จำเป็นตามสถานะของผู้เยาว์ จากครอบครัวของตน สังคมและรัฐ โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติอันเนื่องมาจากเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ศาสนา เผ่าพันธุ์แห่งชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน หรือกำเนิด
2. เด็กทุกคนต้องได้รับการจดทะเบียนทันทีภายหลังการเกิด และต้องมีชื่อ
3. เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้มาซึ่งสัญชาติ

ข้อ 25

พลเมืองทุกคนย่อมมีสิทธิและโอกาส โดยปราศจากความแตกต่างดังกล่าวไว้ในข้อ 2 และโดยปราศจากข้อจำกัดอันไม่สมควร

- (ก) ในการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารรัฐกิจโดยตรง หรือผ่านทางผู้แทนซึ่งได้รับเลือกมาอย่างเสรี

- (ข) ในการที่จะออกเสียงหรือได้รับเลือกตั้งในการเลือกตั้งอันแท้จริงตามวาระซึ่งมีการออกเสียงโดยทั่วไปและเสมอภาค และโดยการลงคะแนนลับเพื่อประกันการแสดงเจตนาโดยเสรีของผู้เลือก
- (ค) ในการที่จะเข้าถึงการบริการสาธารณะในประเทศของตน ตามหลักเกณฑ์ทั่วไปแห่งความเสมอภาค

ข้อ 26

บุคคลทั้งปวงย่อมเสมอภาคตามกฎหมาย และมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองเท่าเทียมกันตามกฎหมาย โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใด ๆ ในกรณีนี้ กฎหมายจะต้องห้ามการเลือกปฏิบัติใด ๆ และต้องประกันการคุ้มครองบุคคลทุกคนอย่างเสมอภาคและเป็นผลจริงจังกจากการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุผลใด เช่น เชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือความคิดเห็นอื่นใด เผ่าพันธุ์แห่งชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน กำเนิด หรือสถานะอื่น ๆ

ข้อ 27

ในรัฐทั้งหลายซึ่งมีชนกลุ่มน้อยทางเผ่าพันธุ์ ศาสนา หรือภาษาอยู่ บุคคลผู้เป็นชนกลุ่มน้อยดังกล่าวจะไม่ถูกปฏิเสธสิทธิในอันที่จะมีวัฒนธรรมของตนเอง หรือนับถือและประกอบพิธีกรรมทางศาสนาของตนเอง หรือใช้ภาษาของตนเอง ภายในชุมชนร่วมกับสมาชิกอื่น ๆ ของชนกลุ่มน้อยด้วยกัน

ภาค 4

ข้อ 28

1. ให้จัดตั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนขึ้นคณะหนึ่ง (ซึ่งต่อไปในกติกานี้เรียกว่า คณะกรรมการ) คณะกรรมการนี้ประกอบด้วยกรรมการสิบแปดคน และปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ต่อไปนี้
2. คณะกรรมการจะประกอบด้วยคนชาติของรัฐภาคีแห่งกติกาซึ่งเป็นผู้มีศีลธรรมสูง และมีความสามารถเป็นที่ยอมรับในด้านสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงประโยชน์ของการมีกรรมการบางคนผู้มีประสบการณ์ทางกฎหมายร่วมอยู่ด้วย
3. กรรมการของคณะกรรมการนี้จะได้รับเลือกตั้ง และปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเฉพาะตัว

ข้อ 29

1. กรรมการของคณะกรรมการนี้จะได้รับเลือกตั้งโดยวิธีลงคะแนนลับจากรายนามบุคคล ซึ่งมีคุณสมบัติดังที่ระบุไว้ในข้อ 28 และได้รับการเสนอชื่อเพื่อการนี้โดยรัฐสภาแห่งกติกานี้
2. รัฐสภาแห่งกติกานี้แต่ละรัฐอาจเสนอรายนามบุคคลได้ไม่เกินสองคน บุคคลเหล่านี้จะต้องเป็นพลเมืองของรัฐที่เสนอชื่อ
3. บุคคลมีสิทธิได้รับการเสนอชื่อซ้ำอีกได้

ข้อ 30

1. การเลือกตั้งครั้งแรกจะมีขึ้นไม่ช้ากว่าหกเดือน นับแต่วันถัดจากวันที่กติกานี้มีผลใช้บังคับ
2. นอกเหนือจากการเลือกตั้งเพื่อแทนตำแหน่งว่างตามข้อ 34 เลขานุการสหประชาชาติต้องส่งคำเชิญเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังรัฐสภาแห่งกติกานี้อย่างน้อยที่สุดสี่เดือนก่อนวันเลือกตั้ง คณะกรรมการแต่ละครั้ง เพื่อให้รัฐสภาเสนอรายนามกรรมการภายในสามเดือน
3. เลขานุการสหประชาชาติต้องจัดทำรายนามบุคคลทุกคนซึ่งได้รับการเสนอชื่อตามลำดับอักษร พร้อมทั้งระบุรัฐสภาที่เสนอชื่อเหล่านั้น และต้องเสนอรายนามดังกล่าวไปยังรัฐสภาแห่งกติกานี้ไม่ช้ากว่าหนึ่งเดือนก่อนวันเลือกตั้งแต่ละครั้ง
4. การเลือกตั้งกรรมการของคณะกรรมการนี้จะกระทำในการประชุมรัฐสภาแห่งกติกานี้ซึ่งเรียกประชุมโดยเลขานุการสหประชาชาติ และกระทำ ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ โดยในการประชุมดังกล่าวซึ่งประกอบด้วยรัฐสภาแห่งกติกานี้จำนวนสองในสามเป็นองค์ประชุม บุคคลซึ่งได้รับเลือกตั้งเป็นคณะกรรมการจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อซึ่งได้รับคะแนนเสียงจำนวนสูงที่สุดและเป็นเสียงข้างมากโดยเด็ดขาดของคะแนนเสียงจากผู้แทนรัฐสภาที่เข้าประชุมและใช้สิทธิออกเสียง

ข้อ 31

1. คณะกรรมการจะมีพลเมืองจากรัฐเดียวกันเกินกว่าหนึ่งคนไม่ได้
2. ในการเลือกตั้งคณะกรรมการ ให้คำนึงถึงการกระจายสัดส่วนจำนวนกรรมการตามเขตภูมิศาสตร์อย่างทัดเทียมกันของสมาชิกภาพและการเป็นตัวแทนของรูปแบบที่แตกต่างกันของอารยธรรมและระบบกฎหมายหลัก

ข้อ 32

1. กรรมการของคณะกรรมการนี้จะได้รับเลือกตั้งให้อยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และมีสิทธิได้รับเลือกตั้งใหม่ได้ หากได้รับการเสนอชื่ออีก อย่างไรก็ตาม วาระของกรรมการเก่าคนซึ่งได้รับเลือกในการเลือกตั้งครั้งแรกจะสิ้นสุดลงเมื่อครบกำหนดสองปี โดยประธานในที่ประชุมตามที่อ้างถึงในข้อ 30 วรรค 4 จะเป็นผู้คัดเลือกโดยการจับสลากรายนามกรรมการทั้งเก้าคนนี้ทันทีหลังการเลือกตั้งครั้งแรก
2. การเลือกตั้งเมื่อสิ้นสุดวาระการดำรงตำแหน่ง ให้เป็นไปตามข้อก่อน ๆ ในภาคนี้ของกติกา

ข้อ 33

1. หากในความเห็นเป็นเอกฉันท์ของกรรมการอื่น กรรมการผู้หนึ่งผู้ใดในคณะกรรมการนี้ ได้หยุดการปฏิบัติหน้าที่ของตนไม่ว่าด้วยสาเหตุใด นอกเหนือจากการขาดการปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะชั่วคราว ประธานคณะกรรมการจะต้องแจ้งเลขานุการสหประชาชาติซึ่งจะเป็นผู้ประกาศให้ทราบโดยทั่วกันต่อไปว่าตำแหน่งของกรรมผู้นั้นว่าง
2. ในกรณีที่กรรมการผู้หนึ่งผู้ใดของคณะกรรมการนี้ตายหรือลาออก ประธานจะต้องแจ้งโดยทันทีไปยังเลขานุการสหประชาชาติซึ่งจะเป็นผู้ประกาศให้ทราบโดยทั่วกันว่าตำแหน่งดังกล่าวว่างนับแต่วันที่กรรมการผู้นั้นตายหรือวันที่การลาออกมีผล

ข้อ 34

1. เมื่อมีการประกาศตำแหน่งว่างตามข้อ 33 และถ้าวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการซึ่งจะถูกแทนที่ยังไม่สิ้นสุดลงภายในหกเดือนนับจากการประกาศตำแหน่งว่าง เลขานุการสหประชาชาติต้องแจ้งไปยังรัฐภาคีแห่งกติกาแต่ละรัฐซึ่งแต่ละรัฐนั้นอาจยื่นรายนามผู้ได้รับการเสนอนามภายในสองเดือนตามข้อ 29 เพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดหาผู้เข้าแทนตำแหน่งที่ว่าง
2. เลขานุการสหประชาชาติต้องจัดทำรายนามบุคคลทุกคนซึ่งได้รับการเสนอนามตามลำดับอักษร และต้องเสนอรายนามดังกล่าวไปยังรัฐภาคีแห่งกติกา จากนั้นให้มีการเลือกตั้งเพื่อแทนตำแหน่งที่ว่างตามบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องในภาคนี้ของกติกา
3. กรรมการของคณะกรรมการนี้ที่ได้รับเลือกเพื่อแทนตำแหน่งที่ว่างดังที่ประกาศไว้ตามข้อ 33 จะอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามบทบัญญัติในข้อนี้

ข้อ 35

โดยความเห็นชอบของสมัชชาสหประชาชาติ กรรมการของคณะกรรมการนี้ย่อมได้รับคำตอบแทนจากแหล่งการเงินของสหประชาชาติตามข้อกำหนดและเงื่อนไขซึ่งสมัชชาสหประชาชาติพิจารณา กำหนดโดยคำนึงถึงความสำคัญของภาระรับผิดชอบของคณะกรรมการ

ข้อ 36

เลขธิการสหประชาชาติจะจัดเจ้าหน้าที่และสิ่งต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามกติกานี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อ 37

1. เลขธิการสหประชาชาติจะเรียกประชุมคณะกรรมการเป็นครั้งแรก ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ
2. ภายหลังการประชุมครั้งแรก คณะกรรมการต้องประชุมตามเวลาที่กำหนดในระเบียบข้อบังคับการประชุม
3. โดยปกติคณะกรรมการจะประชุมกัน ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ หรือ สำนักงานสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา

ข้อ 38

ก่อนเริ่มการปฏิบัติหน้าที่ กรรมการทุกคนของคณะกรรมการนี้จะต้องปฏิญาณตนต่อที่ประชุมอันเปิดเผยของคณะกรรมการว่า ตนจะปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ลำเอียงและโดยมีมโนธรรม

ข้อ 39

1. คณะกรรมการจะเลือกตั้งเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ของคณะกรรมการ โดยมีวาระคราวละสองปี เจ้าหน้าที่ดังกล่าวอาจได้รับเลือกตั้งซ้ำได้
2. คณะกรรมการจะกำหนดระเบียบข้อบังคับการประชุมของตน แต่ระเบียบข้อบังคับการประชุมเหล่านี้ นอกเหนือจากประการอื่นแล้ว จะต้องกำหนดว่า
 - (ก) กรรมการสิบสองคนจะประกอบเป็นองค์ประชุม
 - (ข) การตัดสินใจต่าง ๆ ของคณะกรรมการให้กระทำโดยเสียงข้างมากของกรรมการที่เข้าประชุม

ข้อ 40

1. รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับที่จะเสนอรายงานว่าด้วยมาตรการต่าง ๆ ซึ่งรัฐนั้น ๆ ได้รับไว้ในอันที่จะทำให้สิทธิที่ได้รับรองไว้ในกติกานี้เป็นผลจริง และว่าด้วยความก้าวหน้าในการอุปโภคสิทธิเหล่านั้น

(ก) ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่กติกานี้มีผลใช้บังคับสำหรับรัฐภาคีที่เกี่ยวข้องนั้น ๆ

(ข) ภายหลังจากนั้น เมื่อใดก็ตามที่คณะกรรมการร้องขอ

2. ให้ส่งรายงานทั้งปวงต่อเลขาธิการสหประชาชาติผู้ซึ่งจะนำส่งต่อไปให้คณะกรรมการพิจารณา รายงานนั้นให้ระบุปัจจัยและอุปสรรคต่าง ๆ ซึ่งกระทบต่อการปฏิบัติตามกติกานี้ หากมี

3. ภายหลังจากที่ได้หารือกับคณะกรรมการแล้ว เลขาธิการสหประชาชาติอาจนำส่งสำเนารายงานบางส่วนเท่าที่อยู่ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของทบวงการชำนัญพิเศษใดไปยังทบวงการชำนัญพิเศษที่เกี่ยวข้องนั้น

4. ให้คณะกรรมการศึกษารายงานที่รัฐภาคีแห่งกติกานี้ได้เสนอ คณะกรรมการจะจัดส่งรายงานของตนและความเห็นทั่วไปตามที่เห็นสมควรไปยังรัฐภาคีนั้น ๆ คณะกรรมการอาจส่งความเห็นดังกล่าวพร้อมด้วยสำเนารายงานที่ได้รับจากรัฐภาคีแห่งกติกานี้ไปยังคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมด้วย

5. รัฐภาคีแห่งกติกานี้อาจเสนอข้อสังเกตต่อความเห็นที่ได้ให้ไว้ตามวรรค 4 ของข้อนี้ต่อคณะกรรมการ

ข้อ 41

1. รัฐภาคีแห่งกติกานี้อาจประกาศตามบทบัญญัติในข้อนี้ ในเวลาใด ๆ ว่าตนยอมรับอำนาจของคณะกรรมการในอันที่จะรับและพิจารณาคำแจ้งที่มีผลว่ารัฐภาคีหนึ่งกล่าวอ้างว่ารัฐภาคีอีกรัฐหนึ่งไม่ได้ปฏิบัติตามพันธกรณีของตนตามกติกานี้ การรับและพิจารณาคำแจ้งตามข้อนี้จะกระทำได้ต่อเมื่อเป็นคำแจ้งซึ่งได้เสนอโดยรัฐภาคีซึ่งได้ประกาศยอมรับอำนาจของคณะกรรมการแล้ว คณะกรรมการจะไม่รับคำแจ้งใด ๆ หากคำแจ้งนั้นเกี่ยวข้องกับรัฐภาคีซึ่งมิได้ทำคำประกาศเช่นนั้น การพิจารณาคำแจ้งที่ได้รับตามข้อนี้ให้เป็นไปตามวิธีพิจารณาต่อไปนี้

(ก) ถ้ารัฐภาคีหนึ่งแห่งกติกานี้พิจารณาเห็นว่ารัฐภาคีอีกรัฐหนึ่งมิได้ทำให้บทบัญญัติแห่งกติกานี้มีผลจริง รัฐนั้นอาจทำคำแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังรัฐภาคีอีกรัฐหนึ่งนั้น ภายในเวลาสามเดือนนับแต่วันที่ได้รับคำแจ้ง ให้รัฐที่ได้รับแจ้งตอบรัฐที่ส่งคำแจ้งโดยทำเป็นคำอธิบายหรือคำแถลงอื่นเป็นลายลักษณ์อักษรชี้แจงรายละเอียดของเรื่องซึ่งควรรวมถึงการอ้างอิงกระบวนการภายในของรัฐนั้นและการเยียวยาที่ได้ดำเนินการไป หรือที่อยู่ระหว่างดำเนินการ หรือที่มีอยู่ ทั้งนี้เท่าที่เกี่ยวข้องและเป็นไปได้

- (ข) ถ้ากรณีที่เกิดขึ้นยังไม่ได้รับการปรับแก้ให้เป็นที่พอใจแก่รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องทั้งสองฝ่ายภายในหกเดือนนับแต่วันที่รัฐผู้รับได้รับคำร้องเรียนครั้งแรก รัฐใดรัฐหนึ่งย่อมมีสิทธิที่จะเสนอกรณีดังกล่าวต่อคณะกรรมการ โดยแจ้งให้คณะกรรมการและอีกรัฐหนึ่งทราบ
- (ค) คณะกรรมการจะดำเนินการกับกรณีที่เสนอมาได้ก็ต่อเมื่อเป็นที่แน่ใจแก่คณะกรรมการแล้วว่า การเสียหายภายในประเทศได้นำมาใช้โดยถึงที่สุดแล้วโดยสอดคล้องกับหลักกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป หลักเกณฑ์นี้ไม่ใช่บังคับ ในกรณีที่การเสียหายจะเนิ่นนานออกไปอย่างไม่มีเหตุผลอันสมควร
- (ง) ให้คณะกรรมการจัดประชุมลับ เมื่อมีการพิจารณาคำร้องเรียนตามข้อนี้
- (จ) ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติของอนุวรรค (ค) คณะกรรมการจะช่วยเป็นสื่อกลางให้แก่รัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง เพื่อการหาข้อยุติอันเพื่อนบนพื้นฐานแห่งความเคารพต่อสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพ ขั้นมูลฐานที่ได้รับรองไว้ในกติกา
- (ฉ) คณะกรรมการอาจร้องขอให้รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องตามที่อ้างถึงในอนุวรรค (ข) จัดส่งข้อมูลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรณีที่เสนอมาสู่การพิจารณานั้น
- (ช) รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องตามที่อ้างถึงในอนุวรรค (ข) ย่อมมีสิทธิที่จะมีผู้แทนเข้าชี้แจงในขณะที่ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาในคณะกรรมการ และมีสิทธิที่จะเสนอคำแถลงด้วยวาจาและ/หรือเป็นลายลักษณ์อักษร
- (ซ) ภายในสิบสองเดือนนับแต่วันถัดจากวันที่ได้รับแจ้งตามอนุวรรค (ข) คณะกรรมการจะเสนอรายงาน
- (1) ถ้ามีการบรรลุข้อยุติตามที่ระบุไว้ในอนุวรรค (จ) คณะกรรมการจะจำกัดขอบเขตของรายงานของตนให้เป็นเพียงคำแถลงโดยย่อในข้อเท็จจริงและข้อยุติที่บรรลุผล
- (2) ถ้าไม่มีการบรรลุข้อยุติตามที่ระบุไว้ในอนุวรรค (จ) คณะกรรมการจะจำกัดขอบเขตของรายงานของตนให้เป็นเพียงคำแถลงโดยย่อในข้อเท็จจริงทั้งนี้ให้แนบคำแถลงเป็นลายลักษณ์อักษรและบันทึกคำแถลงด้วยวาจาซึ่งกระทำโดยรัฐภาคีที่เกี่ยวข้องไปกับรายงานนั้นด้วยในทุกกรณีให้ส่งรายงานดังกล่าวไปยังรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง

2. บทบัญญัติของข้อนี้จะมีผลใช้บังคับเมื่อรัฐภาคีแห่งกติกานี้สิบรัฐได้ทำคำประกาศตามวรรค 1 ของข้อนี้ รัฐภาคีจะมอบคำประกาศไว้กับเลขาธิการสหประชาชาติซึ่งจะส่งสำเนาคำประกาศนั้น ๆ ไปยังรัฐภาคีอื่น ๆ คำประกาศอาจถูกถอนเมื่อใดก็ได้ โดยการแจ้งไปยังเลขาธิการฯ การถอนคำประกาศย่อมไม่กระทบกระเทือนการพิจารณากรณีใด ๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่ได้รับการแจ้งซึ่งได้จัดส่งไว้แล้วตามข้อนี้ คณะกรรมการจะไม่รับคำแจ้งจากรัฐภาคีอีกต่อไปหลังจากที่มีการแจ้งการถอนคำประกาศซึ่งรับไว้โดยเลขาธิการฯ เว้นแต่รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องได้ทำคำประกาศใหม่แล้ว

ข้อ 42

1. (ก) ถ้ากรณีที่ได้เสนอต่อคณะกรรมการตามข้อ 41 ไม่ได้รับการแก้ไขให้เป็นที่พอใจ แก่รัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการโดยความยินยอมจากรัฐภาคีที่เกี่ยวข้องอาจแต่งตั้ง คณะกรรมการการประนีประนอมเฉพาะกิจขึ้น (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า คณะกรรมการ) คณะกรรมการจะช่วยเหลือเป็นสื่อกลางแก่รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องเพื่อหาข้อยุติฉันมิตรบน พื้นฐานแห่งความเคารพต่อกติกา
 - (ข) คณะกรรมการจะประกอบด้วยบุคคลห้าคนซึ่งเป็นที่ยอมรับของรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง ถ้ารัฐภาคีที่เกี่ยวข้องไม่สามารถตกลงกันในเรื่ององค์ประกอบทั้งหมดหรือ บางส่วนของคณะกรรมการภายในสามเดือน ให้เลือกตั้งกรรมการที่ไม่สามารถ ตกลงกันได้นั้นโดยการลงคะแนนลับ โดยอาศัยคะแนนเสียงข้างมากสองในสามของ คณะกรรมการ
2. กรรมการของคณะกรรมการดำรงตำแหน่งในฐานะเฉพาะตัว กรรมการต้องไม่ เป็นคนชาติของรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง หรือของรัฐที่มีได้เป็นภาคีแห่งกติกา หรือของรัฐภาคีที่มีได้ทำ คำประกาศตามข้อ 41
3. คณะกรรมการจะเลือกประธาน และกำหนดระเบียบข้อบังคับการประชุมของตนเอง
4. การประชุมของคณะกรรมการ ตามปกติจะกระทำที่สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ หรือสำนักงานสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา อย่างไรก็ตามอาจจัดประชุมขึ้น ณ สถานที่อื่นที่ เหมาะสมตามที่คณะกรรมการอาจกำหนด โดยการปรึกษากับเลขาธิการสหประชาชาติและรัฐ ภาคีที่เกี่ยวข้อง
5. ฝ่ายเลขานุการตามข้อ 36 จะปฏิบัติงานให้คณะกรรมการที่ตั้งขึ้นตามข้อนี้ด้วย
6. ข้อมูลที่คณะกรรมการได้รับและรวบรวมไว้จะต้องให้แก่คณะกรรมการด้วย และ คณะกรรมการอาจขอให้รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องให้ข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องได้
7. เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณากรณีนั้นอย่างเต็มที่แล้ว ให้เสนอรายงานต่อประธาน คณะกรรมการเพื่อส่งต่อไปยังรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง แต่ทั้งนี้ต้องไม่ช้ากว่าสิบสองเดือนนับแต่วันที่ ได้รับเรื่องไว้
 - (ก) ถ้าคณะกรรมการไม่อาจพิจารณาให้เสร็จสิ้นได้ภายในสิบสองเดือน ให้จำกัด ขอบเขตของรายงานของตนให้เป็นเพียงคำแถลงโดยย่อ สรุปสถานะของการ พิจารณากรณีนั้น ๆ
 - (ข) ถ้าการหาข้อยุติฉันมิตรสำหรับกรณีนั้นบนพื้นฐานแห่งความเคารพต่อสิทธิ มนุษยชนที่ได้รับรองไว้ในกติกานี้บรรลุผล ให้คณะกรรมการจำกัดขอบเขตของ รายงานของตนให้เป็นเพียงคำแถลงโดยย่อในข้อเท็จจริงและข้อยุติที่บรรลุผล

(ค) ถ้าการหาข้อยุติตามที่ระบุไว้ในอนุวรรค (ข) ไม่บรรลุผล รายงานของคณะกรรมการ จะต้องประกอบด้วยผลการตรวจสอบในปัญหาข้อเท็จจริงทั้งปวงที่เกี่ยวกับประเด็นระหว่างรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง และความเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของการหาข้อยุติฉันมิตรสำหรับกรณีนั้น รายงานนี้ต้องบรรจุคำแถลงเป็นลายลักษณ์อักษรและบันทึกคำแถลงด้วยวาจาซึ่งกระทำโดยรัฐภาคีที่เกี่ยวข้องด้วย

(ง) ถ้าคณะกรรมการได้เสนอรายงานตามอนุวรรค (ค) รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องจะต้องแจ้งให้ประธานคณะกรรมการทราบว่า รัฐภาคีนั้น ๆ จะรับเนื้อหาสาระรายงานของคณะกรรมการหรือไม่ภายในสามเดือนนับแต่ที่รับรายงานนั้น

8. บทบัญญัติของข้อนี้ไม่กระทบกระเทือนต่อความรับผิดชอบของคณะกรรมการตามข้อ 41

9. รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมรับผิดชอบเท่ากันในค่าใช้จ่ายทั้งปวงของคณะกรรมการตามที่ได้ประมาณการไว้โดยเลขานุการสหประชาชาติ

10. เลขานุการสหประชาชาติมีอำนาจทรงค่าใช้จ่ายของคณะกรรมการหากจำเป็นก่อนที่จะได้รับชดเชยคืนจากรัฐภาคีที่เกี่ยวข้องตามวรรค 9 ของข้อนี้

ข้อ 43

กรรมการของคณะกรรมการและกรรมการของคณะกรรมการประนีประนอมเฉพาะกิจซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามข้อ 42 ย่อมมีสิทธิได้รับการอำนวยความสะดวก เอกสิทธิ และความคุ้มกันสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ปฏิบัติการกิจเพื่อสหประชาชาติตามที่กำหนดในมาตราที่เกี่ยวข้องของอนุสัญญาว่าด้วยเอกสิทธิและความคุ้มกันของสหประชาชาติ

ข้อ 44

บทบัญญัติเพื่อการปฏิบัติตามกติกานี้ต้องนำมาใช้โดยไม่กระทบกระเทือนต่อวิธีการที่ได้ระบุไว้ในด้านสิทธิมนุษยชนโดยหรือภายใต้บรรดาตราสารก่อตั้ง และอนุสัญญาของสหประชาชาติและทบวงการชำนัญพิเศษ และไม่ตัดสิทธิรัฐภาคีแห่งกติกานี้ ในอันที่จะใช้วิธีการอื่นเพื่อระงับข้อพิพาทตามความตกลงระหว่างประเทศที่ทำขึ้นเป็นการทั่วไปหรือเป็นการเฉพาะที่ใช้บังคับอยู่ระหว่างกัน

ข้อ 45

คณะกรรมการจะเสนอรายงานประจำปีว่าด้วยกิจกรรมของตนไปยังสมัชชาสหประชาชาติโดยผ่านทางคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคม

ภาค 5

ข้อ 46

จะตีความเรื่องใดซึ่งกติกานี้บัญญัติไว้ไปในทางที่เสื่อมเสียต่อบทบัญญัติของกฎบัตรสหประชาชาติและธรรมเนียมของทบวงการชำนัญพิเศษซึ่งกำหนดความรับผิดชอบขององค์การต่างๆ ของสหประชาชาติและของทบวงการชำนัญพิเศษมิได้

ข้อ 47

จะตีความกติกานี้ในทางที่เสื่อมสิทธิที่มีมาแต่กำเนิดของปวงชนในอันที่จะอุปโภคและใช้ประโยชน์โภคทรัพย์และทรัพยากรธรรมชาติอย่างเต็มที่เสรีมิได้

ภาค 6

ข้อ 48

1. กติกานี้เปิดให้ลงนามโดยรัฐสมาชิกของสหประชาชาติ หรือสมาชิกทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ รัฐภาคีแห่งธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่างประเทศและรัฐอื่นใดซึ่งสมัชชาสหประชาชาติได้เชิญให้เข้าเป็นภาคีแห่งกติกานี้
2. กติกานี้ต้องได้รับการสัตยาบัน เลขานุการสหประชาชาติจะเป็นผู้เก็บรักษาสัตยาบันสาร
3. กติกานี้จะเปิดให้ภาคยานุวัติโดยรัฐซึ่งกล่าวถึงในวรรค 1 ของข้อนี้
4. การภาคยานุวัติจะมีผลเมื่อมีการมอบภาคยานุวัติสารให้แก่เลขานุการสหประชาชาติเก็บรักษา
5. เลขานุการสหประชาชาติจะแจ้งแก่รัฐทั้งปวงซึ่งได้ลงนามหรือภาคยานุวัตติกติกานี้แล้วให้ทราบถึงการมอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารแต่ละฉบับที่ได้เก็บรักษาไว้

ข้อ 49

1. กติกานี้จะมีผลใช้บังคับเมื่อครบกำหนดสามเดือนนับจากวันถัดจากวันที่ได้มีการมอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารฉบับที่สามสิบห้าแก่เลขานุการสหประชาชาติแล้ว
2. สำหรับแต่ละรัฐที่ให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัตติกติกานี้ภายหลังจากที่มีการมอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารฉบับที่สามสิบห้าแล้ว กติกานี้จะมีผลใช้บังคับกับรัฐนั้น เมื่อครบกำหนดสามเดือนนับจากวันถัดจากวันที่รัฐนั้นได้มอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารของตน

ข้อ 50

บทบัญญัติของกติกานี้จะครอบคลุมทุกภาคของรัฐที่เป็นรัฐร่วมโดยปราศจากข้อจำกัดหรือข้อยกเว้นใด ๆ

ข้อ 51

1. รัฐภาคีใดแห่งกติกานี้อาจเสนอข้อแก้ไขและยื่นต่อเลขาธิการสหประชาชาติ จากนั้นเลขาธิการสหประชาชาติจะต้องส่งข้อแก้ไขที่เสนอมานั้นแก่รัฐภาคีต่าง ๆ แห่งกติกานี้ พร้อมกับคำร้องขอให้รัฐภาคีระบุว่า ตนเห็นควรมีการประชุมของรัฐภาคีทั้งหลายเพื่อวัตถุประสงค์ในการพิจารณาและลงคะแนนเสียงต่อข้อเสนอนั้นหรือไม่ ในกรณีที่มีรัฐภาคีจำนวนอย่างน้อยที่สุดหนึ่งในสามเห็นด้วยกับการจัดประชุมดังกล่าว เลขาธิการฯ จะจัดประชุมภายใต้ความสนับสนุนของสหประชาชาติ ข้อแก้ไขใด ๆ ที่ได้รับรองโดยรัฐภาคีส่วนใหญ่ซึ่งเข้าร่วมประชุมและลงคะแนนเสียงในการประชุมให้นำเสนอต่อสมัชชาสหประชาชาติเพื่อให้ความเห็นชอบ

2. ข้อแก้ไขจะมีผลใช้บังคับเมื่อได้รับความเห็นชอบจากสมัชชาสหประชาชาติ และได้รับการยอมรับโดยเสียงข้างมากจำนวนสองในสามของรัฐภาคีแห่งกติกานี้ ตามกระบวนการทางรัฐธรรมนูญของรัฐนั้น ๆ

3. เมื่อข้อแก้ไขนี้มีผลใช้บังคับ ข้อแก้ไขนั้นจะมีผลผูกพันรัฐภาคีที่ให้การยอมรับรัฐภาคีอื่นจะยังคงผูกพันตามบทบัญญัติของกติกานี้ และตามข้อแก้ไขใด ๆ ก่อนหน้านั้นที่รัฐภาคีดังกล่าวได้ให้การยอมรับแล้ว

ข้อ 52

โดยไม่คำนึงถึงการแจ้งตามข้อ 48 วรรค 5 เลขาธิการสหประชาชาติจะแจ้งให้รัฐทั้งปวงที่กล่าวถึงในวรรค 1 ของข้อนี้ทราบในเรื่องต่อไปนี้

(ก) การลงนาม การสัตยาบัน และการภาคยานุวัติตามข้อ 48

(ข) วันที่กติกานี้มีผลใช้บังคับตามข้อ 49 และวันที่ข้อแก้ไขมีผลใช้บังคับตามข้อ 51

ข้อ 53

1. ต้นฉบับของกติกานี้ซึ่งทำไว้เป็นภาษาจีน อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย และสเปน มีความถูกต้องเท่าเทียมกัน จะเก็บรักษาไว้ ณ หอเอกสารสำคัญของสหประชาชาติ

2. เลขาธิการสหประชาชาติจะส่งสำเนาของกติกานี้ที่ได้รับการรับรองไปให้รัฐทั้งปวงตามที่กล่าวถึงในข้อ 48

International Covenant on Civil and Political Rights

Preamble

The States Parties to the present Covenant,

Considering that, in accordance with the principles proclaimed in the Charter of the United Nations, recognition of the inherent dignity and of the equal and inalienable rights of all members of the human family is the foundation of freedom, justice and peace in the world,

Recognizing that these rights derive from the inherent dignity of the human person,

Recognizing that, in accordance with the Universal Declaration of Human Rights, the ideal of free human beings enjoying civil and political freedom and freedom from fear and want can only be achieved if conditions are created whereby everyone may enjoy his civil and political rights, as well as his economic, social and cultural rights,

Considering the obligation of States under the Charter of the United Nations to promote universal respect for, and observance of, human rights and freedoms,

Realizing that the individual, having duties to other individuals and to the community to which he belongs, is under a responsibility to strive for the promotion and observance of the rights recognized in the present Covenant,

Agree upon the following articles:

PART I

Article 1

1. All peoples have the right of self-determination. By virtue of that right they freely determine their political status and freely pursue their economic, social and cultural development.

2. All peoples may, for their own ends, freely dispose of their natural wealth and resources without prejudice to any obligations arising out of international economic co-operation, based upon the principle of mutual benefit, and international law. In no case may a people be deprived of its own means of subsistence.

3. The States Parties to the present Covenant, including those having responsibility for the administration of Non-Self-Governing and Trust Territories, shall promote the realization of the right of self-determination, and shall respect that right, in conformity with the provisions of the Charter of the United Nations.

PART II**Article 2**

1. Each State Party to the present Covenant undertakes to respect and to ensure to all individuals within its territory and subject to its jurisdiction the rights recognized in the present Covenant, without distinction of any kind, such as race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status.

2. Where not already provided for by existing legislative or other measures, each State Party to the present Covenant undertakes to take the necessary steps, in accordance with its constitutional processes and with the provisions of the present Covenant, to adopt such laws or other measures as may be necessary to give effect to the rights recognized in the present Covenant.

3. Each State Party to the present Covenant undertakes:

- (a) To ensure that any person whose rights or freedoms as herein recognized are violated shall have an effective remedy, notwithstanding that the violation has been committed by persons acting in an official capacity;
- (b) To ensure that any person claiming such a remedy shall have his right thereto determined by competent judicial, administrative or legislative authorities, or by any other competent authority provided for by the legal system of the State, and to develop the possibilities of judicial remedy;
- (c) To ensure that the competent authorities shall enforce such remedies when granted.

Article 3

The States Parties to the present Covenant undertake to ensure the equal right of men and women to the enjoyment of all civil and political rights set forth in the present Covenant. General comment on its implementation

Article 4

1. In time of public emergency which threatens the life of the nation and the existence of which is officially proclaimed, the States Parties to the present Covenant may take measures derogating from their obligations under the present Covenant to the extent strictly required by the exigencies of the situation, provided that such measures are not inconsistent with their other obligations under international law and do not involve discrimination solely on the ground of race, colour, sex, language, religion or social origin.

2. No derogation from articles 6, 7, 8 (paragraphs 1 and 2), 11, 15, 16 and 18 may be made under this provision.

3. Any State Party to the present Covenant availing itself of the right of derogation shall immediately inform the other States Parties to the present Covenant, through the intermediary of the Secretary-General of the United Nations, of the provisions from which it has derogated and of the reasons by which it was actuated. A further communication shall be made, through the same intermediary, on the date on which it terminates such derogation.

Article 5

1. Nothing in the present Covenant may be interpreted as implying for any State, group or person any right to engage in any activity or perform any act aimed at the destruction of any of the rights and freedoms recognized herein or at their limitation to a greater extent than is provided for in the present Covenant.

2. There shall be no restriction upon or derogation from any of the fundamental human rights recognized or existing in any State Party to the present Covenant pursuant to law, conventions, regulations or custom on the pretext that the present Covenant does not recognize such rights or that it recognizes them to a lesser extent.

PART III

Article 6

1. Every human being has the inherent right to life. This right shall be protected by law. No one shall be arbitrarily deprived of his life.

2. In countries which have not abolished the death penalty, sentence of death may be imposed only for the most serious crimes in accordance with the law in force at the time of the commission of the crime and not contrary to the provisions of the present Covenant and to the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide. This penalty can only be carried out pursuant to a final judgement rendered by a competent court.

3. When deprivation of life constitutes the crime of genocide, it is understood that nothing in this article shall authorize any State Party to the present Covenant to derogate in any way from any obligation assumed under the provisions of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide.

4. Anyone sentenced to death shall have the right to seek pardon or commutation of the sentence. Amnesty, pardon or commutation of the sentence of death may be granted in all cases.

5. Sentence of death shall not be imposed for crimes committed by persons below eighteen years of age and shall not be carried out on pregnant women.

6. Nothing in this article shall be invoked to delay or to prevent the abolition of capital punishment by any State Party to the present Covenant.

Article 7

No one shall be subjected to torture or to cruel, inhuman or degrading treatment or punishment. In particular, no one shall be subjected without his free consent to medical or scientific experimentation

Article 8

1. No one shall be held in slavery; slavery and the slave-trade in all their forms shall be prohibited.

2. No one shall be held in servitude.

3.

(a) No one shall be required to perform forced or compulsory labour;

(b) Paragraph 3 (a) shall not be held to preclude, in countries where imprisonment with hard labour may be imposed as a punishment for a crime, the performance of hard labour in pursuance of a sentence to such punishment by a competent court;

(c) For the purpose of this paragraph the term "forced or compulsory labour" shall not include:

(i) Any work or service, not referred to in subparagraph (b), normally required of a person who is under detention in consequence of a lawful order of a court, or of a person during conditional release from such detention;

(ii) Any service of a military character and, in countries where conscientious objection is recognized, any national service required by law of conscientious objectors;

(iii) Any service exacted in cases of emergency or calamity threatening the life or well-being of the community;

(iv) Any work or service which forms part of normal civil obligations.

Article 9

1. Everyone has the right to liberty and security of person. No one shall be subjected to arbitrary arrest or detention. No one shall be deprived of his liberty except on such grounds and in accordance with such procedure as are established by law.

2. Anyone who is arrested shall be informed, at the time of arrest, of the reasons for his arrest and shall be promptly informed of any charges against him.

3. Anyone arrested or detained on a criminal charge shall be brought promptly before a judge or other officer authorized by law to exercise judicial

power and shall be entitled to trial within a reasonable time or to release. It shall not be the general rule that persons awaiting trial shall be detained in custody, but release may be subject to guarantees to appear for trial, at any other stage of the judicial proceedings, and, should occasion arise, for execution of the judgement.

4. Anyone who is deprived of his liberty by arrest or detention shall be entitled to take proceedings before a court, in order that court may decide without delay on the lawfulness of his detention and order his release if the detention is not lawful.

5. Anyone who has been the victim of unlawful arrest or detention shall have an enforceable right to compensation.

Article 10

1. All persons deprived of their liberty shall be treated with humanity and with respect for the inherent dignity of the human person.

2.

(a) Accused persons shall, save in exceptional circumstances, be segregated from convicted persons and shall be subject to separate treatment appropriate to their status as unconvicted persons;

(b) Accused juvenile persons shall be separated from adults and brought as speedily as possible for adjudication.

3. The penitentiary system shall comprise treatment of prisoners the essential aim of which shall be their reformation and social rehabilitation. Juvenile offenders shall be segregated from adults and be accorded treatment appropriate to their age and legal status.

Article 11

No one shall be imprisoned merely on the ground of inability to fulfil a contractual obligation.

Article 12

1. Everyone lawfully within the territory of a State shall, within that territory, have the right to liberty of movement and freedom to choose his residence.

2. Everyone shall be free to leave any country, including his own.

3. The above-mentioned rights shall not be subject to any restrictions except those which are provided by law, are necessary to protect national security, public order (ordre public), public health or morals or the rights and freedoms of others, and are consistent with the other rights recognized in the present Covenant.

4. No one shall be arbitrarily deprived of the right to enter his own country.

Article 13

An alien lawfully in the territory of a State Party to the present Covenant may be expelled therefrom only in pursuance of a decision reached in accordance with law and shall, except where compelling reasons of national security otherwise require, be allowed to submit the reasons against his expulsion and to have his case reviewed by, and be represented for the purpose before, the competent authority or a person or persons especially designated by the competent authority.

Article 14

1. All persons shall be equal before the courts and tribunals. In the determination of any criminal charge against him, or of his rights and obligations in a suit at law, everyone shall be entitled to a fair and public hearing by a competent, independent and impartial tribunal established by law. The press and the public may be excluded from all or part of a trial for reasons of morals, public order (ordre public) or national security in a democratic society, or when the interest of the private lives of the parties so requires, or to the extent strictly necessary in the opinion of the court in special circumstances where publicity would prejudice the interests of justice; but any judgement rendered in a criminal case or in a suit at law shall be made public except where the interest of juvenile persons otherwise requires or the proceedings concern matrimonial disputes or the guardianship of children.

2. Everyone charged with a criminal offence shall have the right to be presumed innocent until proved guilty according to law.

3. In the determination of any criminal charge against him, everyone shall be entitled to the following minimum guarantees, in full equality:

- (a) To be informed promptly and in detail in a language which he understands of the nature and cause of the charge against him;
- (b) To have adequate time and facilities for the preparation of his defence and to communicate with counsel of his own choosing;
- (c) To be tried without undue delay;
- (d) To be tried in his presence, and to defend himself in person or through legal assistance of his own choosing; to be informed, if he does not have legal assistance, of this right; and to have legal assistance assigned to him, in any case where the interests of justice so require, and without payment by him in any such case if he does not have sufficient means to pay for it;
- (e) To examine, or have examined, the witnesses against him and to obtain the attendance and examination of witnesses on his behalf under the same conditions as witnesses against him;

- (f) To have the free assistance of an interpreter if he cannot understand or speak the language used in court;
- (g) Not to be compelled to testify against himself or to confess guilt.

4. In the case of juvenile persons, the procedure shall be such as will take account of their age and the desirability of promoting their rehabilitation.

5. Everyone convicted of a crime shall have the right to his conviction and sentence being reviewed by a higher tribunal according to law.

6. When a person has by a final decision been convicted of a criminal offence and when subsequently his conviction has been reversed or he has been pardoned on the ground that a new or newly discovered fact shows conclusively that there has been a miscarriage of justice, the person who has suffered punishment as a result of such conviction shall be compensated according to law, unless it is proved that the non-disclosure of the unknown fact in time is wholly or partly attributable to him.

7. No one shall be liable to be tried or punished again for an offence for which he has already been finally convicted or acquitted in accordance with the law and penal procedure of each country.

Article 15

1. No one shall be held guilty of any criminal offence on account of any act or omission which did not constitute a criminal offence, under national or international law, at the time when it was committed. Nor shall a heavier penalty be imposed than the one that was applicable at the time when the criminal offence was committed. If, subsequent to the commission of the offence, provision is made by law for the imposition of the lighter penalty, the offender shall benefit thereby.

2. Nothing in this article shall prejudice the trial and punishment of any person for any act or omission which, at the time when it was committed, was criminal according to the general principles of law recognized by the community of nations.

Article 16

Everyone shall have the right to recognition everywhere as a person before the law.

Article 17

1. No one shall be subjected to arbitrary or unlawful interference with his privacy, family, home or correspondence, nor to unlawful attacks on his honour and reputation.

2. Everyone has the right to the protection of the law against such interference or attacks.

Article 18

1. Everyone shall have the right to freedom of thought, conscience and religion. This right shall include freedom to have or to adopt a religion or belief of his choice, and freedom, either individually or in community with others and in public or private, to manifest his religion or belief in worship, observance, practice and teaching.

2. No one shall be subject to coercion which would impair his freedom to have or to adopt a religion or belief of his choice.

3. Freedom to manifest one's religion or beliefs may be subject only to such limitations as are prescribed by law and are necessary to protect public safety, order, health, or morals or the fundamental rights and freedoms of others.

4. The States Parties to the present Covenant undertake to have respect for the liberty of parents and, when applicable, legal guardians to ensure the religious and moral education of their children in conformity with their own convictions.

Article 19

1. Everyone shall have the right to hold opinions without interference.

2. Everyone shall have the right to freedom of expression; this right shall include freedom to seek, receive and impart information and ideas of all kinds, regardless of frontiers, either orally, in writing or in print, in the form of art, or through any other media of his choice.

3. The exercise of the rights provided for in paragraph 2 of this article carries with it special duties and responsibilities. It may therefore be subject to certain restrictions, but these shall only be such as are provided by law and are necessary:

(a) For respect of the rights or reputations of others;

(b) For the protection of national security or of public order (ordre public), or of public health or morals.

Article 20

1. Any propaganda for war shall be prohibited by law.

2. Any advocacy of national, racial or religious hatred that constitutes incitement to discrimination, hostility or violence shall be prohibited by law.

Article 21

The right of peaceful assembly shall be recognized. No restrictions may be placed on the exercise of this right other than those imposed in conformity with the law and which are necessary in a democratic society in the interests of national security or public safety, public order (ordre public), the protection of public health or morals or the protection of the rights and freedoms of others.

Article 22

1. Everyone shall have the right to freedom of association with others, including the right to form and join trade unions for the protection of his interests.

2. No restrictions may be placed on the exercise of this right other than those which are prescribed by law and which are necessary in a democratic society in the interests of national security or public safety, public order (ordre public), the protection of public health or morals or the protection of the rights and freedoms of others. This article shall not prevent the imposition of lawful restrictions on members of the armed forces and of the police in their exercise of this right.

3. Nothing in this article shall authorize States Parties to the International Labour Organisation Convention of 1948 concerning Freedom of Association and Protection of the Right to Organize to take legislative measures which would prejudice, or to apply the law in such a manner as to prejudice, the guarantees provided for in that Convention.

Article 23

1. The family is the natural and fundamental group unit of society and is entitled to protection by society and the State.

2. The right of men and women of marriageable age to marry and to found a family shall be recognized.

3. No marriage shall be entered into without the free and full consent of the intending spouses.

4. States Parties to the present Covenant shall take appropriate steps to ensure equality of rights and responsibilities of spouses as to marriage, during marriage and at its dissolution. In the case of dissolution, provision shall be made for the necessary protection of any children.

Article 24

1. Every child shall have, without any discrimination as to race, colour, sex, language, religion, national or social origin, property or birth, the right to such measures of protection as are required by his status as a minor, on the part of his family, society and the State.

2. Every child shall be registered immediately after birth and shall have a name.
3. Every child has the right to acquire a nationality.

Article 25

Every citizen shall have the right and the opportunity, without any of the distinctions mentioned in article 2 and without unreasonable restrictions:

- (a) To take part in the conduct of public affairs, directly or through freely chosen representatives;
- (b) To vote and to be elected at genuine periodic elections which shall be by universal and equal suffrage and shall be held by secret ballot, guaranteeing the free expression of the will of the electors;
- (c) To have access, on general terms of equality, to public service in his country.

Article 26

All persons are equal before the law and are entitled without any discrimination to the equal protection of the law. In this respect, the law shall prohibit any discrimination and guarantee to all persons equal and effective protection against discrimination on any ground such as race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status.

Article 27

In those States in which ethnic, religious or linguistic minorities exist, persons belonging to such minorities shall not be denied the right, in community with the other members of their group, to enjoy their own culture, to profess and practise their own religion, or to use their own language.

PART IV

Article 28

1. There shall be established a Human Rights Committee (hereafter referred to in the present Covenant as the Committee). It shall consist of eighteen members and shall carry out the functions hereinafter provided.

2. The Committee shall be composed of nationals of the States Parties to the present Covenant who shall be persons of high moral character and recognized competence in the field of human rights, consideration being given to the usefulness of the participation of some persons having legal experience.

3. The members of the Committee shall be elected and shall serve in their personal capacity.

Article 29

1 . The members of the Committee shall be elected by secret ballot from a list of persons possessing the qualifications prescribed in article 28 and nominated for the purpose by the States Parties to the present Covenant.

2. Each State Party to the present Covenant may nominate not more than two persons. These persons shall be nationals of the nominating State.

3. A person shall be eligible for renomination.

Article 30

1. The initial election shall be held no later than six months after the date of the entry into force of the present Covenant.

2. At least four months before the date of each election to the Committee, other than an election to fill a vacancy declared in accordance with article 34, the Secretary-General of the United Nations shall address a written invitation to the States Parties to the present Covenant to submit their nominations for membership of the Committee within three months.

3. The Secretary-General of the United Nations shall prepare a list in alphabetical order of all the persons thus nominated, with an indication of the States Parties which have nominated them, and shall submit it to the States Parties to the present Covenant no later than one month before the date of each election.

4. Elections of the members of the Committee shall be held at a meeting of the States Parties to the present Covenant convened by the Secretary General of the United Nations at the Headquarters of the United Nations. At that meeting, for which two thirds of the States Parties to the present Covenant shall constitute a quorum, the persons elected to the Committee shall be those nominees who obtain the largest number of votes and an absolute majority of the votes of the representatives of States Parties present and voting.

Article 31

1. The Committee may not include more than one national of the same State.

2. In the election of the Committee, consideration shall be given to equitable geographical distribution of membership and to the representation of the different forms of civilization and of the principal legal systems.

Article 32

1. The members of the Committee shall be elected for a term of four years. They shall be eligible for re-election if renominated. However, the terms

of nine of the members elected at the first election shall expire at the end of two years; immediately after the first election, the names of these nine members shall be chosen by lot by the Chairman of the meeting referred to in article 30, paragraph 4.

2. Elections at the expiry of office shall be held in accordance with the preceding articles of this part of the present Covenant.

Article 33

1. If, in the unanimous opinion of the other members, a member of the Committee has ceased to carry out his functions for any cause other than absence of a temporary character, the Chairman of the Committee shall notify the Secretary-General of the United Nations, who shall then declare the seat of that member to be vacant.

2. In the event of the death or the resignation of a member of the Committee, the Chairman shall immediately notify the Secretary-General of the United Nations, who shall declare the seat vacant from the date of death or the date on which the resignation takes effect.

Article 34

1. When a vacancy is declared in accordance with article 33 and if the term of office of the member to be replaced does not expire within six months of the declaration of the vacancy, the Secretary-General of the United Nations shall notify each of the States Parties to the present Covenant, which may within two months submit nominations in accordance with article 29 for the purpose of filling the vacancy.

2. The Secretary-General of the United Nations shall prepare a list in alphabetical order of the persons thus nominated and shall submit it to the States Parties to the present Covenant. The election to fill the vacancy shall then take place in accordance with the relevant provisions of this part of the present Covenant.

3. A member of the Committee elected to fill a vacancy declared in accordance with article 33 shall hold office for the remainder of the term of the member who vacated the seat on the Committee under the provisions of that article.

Article 35

The members of the Committee shall, with the approval of the General Assembly of the United Nations, receive emoluments from United Nations resources on such terms and conditions as the General Assembly may decide, having regard to the importance of the Committee's responsibilities.

Article 36

The Secretary-General of the United Nations shall provide the necessary staff and facilities for the effective performance of the functions of the Committee under the present Covenant.

Article 37

1. The Secretary-General of the United Nations shall convene the initial meeting of the Committee at the Headquarters of the United Nations.

2. After its initial meeting, the Committee shall meet at such times as shall be provided in its rules of procedure.

3. The Committee shall normally meet at the Headquarters of the United Nations or at the United Nations Office at Geneva.

Article 38

Every member of the Committee shall, before taking up his duties, make a solemn declaration in open committee that he will perform his functions impartially and conscientiously.

Article 39

1. The Committee shall elect its officers for a term of two years. They may be re-elected.

2. The Committee shall establish its own rules of procedure, but these rules shall provide, inter alia, that:

(a) Twelve members shall constitute a quorum;

(b) Decisions of the Committee shall be made by a majority vote of the members present.

Article 40

1. The States Parties to the present Covenant undertake to submit reports on the measures they have adopted which give effect to the rights recognized herein and on the progress made in the enjoyment of those rights:

(a) Within one year of the entry into force of the present Covenant for the States Parties concerned;

(b) Thereafter whenever the Committee so requests.

2. All reports shall be submitted to the Secretary-General of the United Nations, who shall transmit them to the Committee for consideration. Reports shall indicate the factors and difficulties, if any, affecting the implementation of the present Covenant.

3. The Secretary-General of the United Nations may, after consultation with the Committee, transmit to the specialized agencies concerned copies of such parts of the reports as may fall within their field of competence.

4. The Committee shall study the reports submitted by the States Parties to the present Covenant. It shall transmit its reports, and such general comments as it may consider appropriate, to the States Parties. The Committee may also transmit to the Economic and Social Council these comments along with the copies of the reports it has received from States Parties to the present Covenant.

5. The States Parties to the present Covenant may submit to the Committee observations on any comments that may be made in accordance with paragraph 4 of this article.

Article 41

1. A State Party to the present Covenant may at any time declare under this article that it recognizes the competence of the Committee to receive and consider communications to the effect that a State Party claims that another State Party is not fulfilling its obligations under the present Covenant. Communications under this article may be received and considered only if submitted by a State Party which has made a declaration recognizing in regard to itself the competence of the Committee. No communication shall be received by the Committee if it concerns a State Party which has not made such a declaration. Communications received under this article shall be dealt with in accordance with the following procedure:

- (a) If a State Party to the present Covenant considers that another State Party is not giving effect to the provisions of the present Covenant, it may, by written communication, bring the matter to the attention of that State Party. Within three months after the receipt of the communication the receiving State shall afford the State which sent the communication an explanation, or any other statement in writing clarifying the matter which should include, to the extent possible and pertinent, reference to domestic procedures and remedies taken, pending, or available in the matter;
- (b) If the matter is not adjusted to the satisfaction of both States Parties concerned within six months after the receipt by the receiving State of the initial communication, either State shall have the right to refer the matter to the Committee, by notice given to the Committee and to the other State;
- (c) The Committee shall deal with a matter referred to it only after it has ascertained that all available domestic remedies have been invoked and exhausted in the matter, in conformity with the generally recognized principles of international law. This shall not be the rule where the application of the remedies is unreasonably prolonged;

- (d) The Committee shall hold closed meetings when examining communications under this article;
- (e) Subject to the provisions of subparagraph (c), the Committee shall make available its good offices to the States Parties concerned with a view to a friendly solution of the matter on the basis of respect for human rights and fundamental freedoms as recognized in the present Covenant;
- (f) In any matter referred to it, the Committee may call upon the States Parties concerned, referred to in subparagraph (b), to supply any relevant information;
- (g) The States Parties concerned, referred to in subparagraph (b), shall have the right to be represented when the matter is being considered in the Committee and to make submissions orally and/or in writing;
- (h) The Committee shall, within twelve months after the date of receipt of notice under subparagraph (b), submit a report:
 - (i) If a solution within the terms of subparagraph (e) is reached, the Committee shall confine its report to a brief statement of the facts and of the solution reached;
 - (ii) If a solution within the terms of subparagraph (e) is not reached, the Committee shall confine its report to a brief statement of the facts; the written submissions and record of the oral submissions made by the States Parties concerned shall be attached to the report. In every matter, the report shall be communicated to the States Parties concerned.

2. The provisions of this article shall come into force when ten States Parties to the present Covenant have made declarations under paragraph 1 of this article. Such declarations shall be deposited by the States Parties with the Secretary-General of the United Nations, who shall transmit copies thereof to the other States Parties. A declaration may be withdrawn at any time by notification to the Secretary-General. Such a withdrawal shall not prejudice the consideration of any matter which is the subject of a communication already transmitted under this article; no further communication by any State Party shall be received after the notification of withdrawal of the declaration has been received by the Secretary-General, unless the State Party concerned has made a new declaration.

Article 42

1.

- (a) If a matter referred to the Committee in accordance with article 41 is not resolved to the satisfaction of the States Parties concerned, the Committee may, with the prior consent of the States Parties concerned, appoint an ad hoc Conciliation Commission (hereinafter referred to as the Commission). The good offices of the Commission shall be made available to the

States Parties concerned with a view to an amicable solution of the matter on the basis of respect for the present Covenant;

- (b) The Commission shall consist of five persons acceptable to the States Parties concerned. If the States Parties concerned fail to reach agreement within three months on all or part of the composition of the Commission, the members of the Commission concerning whom no agreement has been reached shall be elected by secret ballot by a two-thirds majority vote of the Committee from among its members.

2. The members of the Commission shall serve in their personal capacity. They shall not be nationals of the States Parties concerned, or of a State not Party to the present Covenant, or of a State Party which has not made a declaration under article 41.

3. The Commission shall elect its own Chairman and adopt its own rules of procedure.

4. The meetings of the Commission shall normally be held at the Headquarters of the United Nations or at the United Nations Office at Geneva. However, they may be held at such other convenient places as the Commission may determine in consultation with the Secretary-General of the United Nations and the States Parties concerned.

5. The secretariat provided in accordance with article 36 shall also service the commissions appointed under this article.

6. The information received and collated by the Committee shall be made available to the Commission and the Commission may call upon the States Parties concerned to supply any other relevant information.

7. When the Commission has fully considered the matter, but in any event not later than twelve months after having been seized of the matter, it shall submit to the Chairman of the Committee a report for communication to the States Parties concerned:

- (a) If the Commission is unable to complete its consideration of the matter within twelve months, it shall confine its report to a brief statement of the status of its consideration of the matter;
- (b) If an amicable solution to the matter on the basis of respect for human rights as recognized in the present Covenant is reached, the Commission shall confine its report to a brief statement of the facts and of the solution reached;
- (c) If a solution within the terms of subparagraph (b) is not reached, the Commission's report shall embody its findings on all questions of fact relevant to the issues between the States Parties concerned, and its views on the possibilities of an amicable solution of the matter. This report shall also contain the written submissions and a record of the oral submissions made by the States Parties concerned;

(d) If the Commission's report is submitted under subparagraph (c), the States Parties concerned shall, within three months of the receipt of the report, notify the Chairman of the Committee whether or not they accept the contents of the report of the Commission.

8. The provisions of this article are without prejudice to the responsibilities of the Committee under article 41.

9. The States Parties concerned shall share equally all the expenses of the members of the Commission in accordance with estimates to be provided by the Secretary-General of the United Nations.

10. The Secretary-General of the United Nations shall be empowered to pay the expenses of the members of the Commission, if necessary, before reimbursement by the States Parties concerned, in accordance with paragraph 9 of this article.

Article 43

The members of the Committee, and of the ad hoc conciliation commissions which may be appointed under article 42, shall be entitled to the facilities, privileges and immunities of experts on mission for the United Nations as laid down in the relevant sections of the Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations.

Article 44

The provisions for the implementation of the present Covenant shall apply without prejudice to the procedures prescribed in the field of human rights by or under the constituent instruments and the conventions of the United Nations and of the specialized agencies and shall not prevent the States Parties to the present Covenant from having recourse to other procedures for settling a dispute in accordance with general or special international agreements in force between them.

Article 45

The Committee shall submit to the General Assembly of the United Nations, through the Economic and Social Council, an annual report on its activities.

PART V

Article 46

Nothing in the present Covenant shall be interpreted as impairing the provisions of the Charter of the United Nations and of the constitutions of the specialized agencies which define the respective responsibilities of the various organs of the United Nations and of the specialized agencies in regard to the matters dealt with in the present Covenant.

Article 47

Nothing in the present Covenant shall be interpreted as impairing the inherent right of all peoples to enjoy and utilize fully and freely their natural wealth and resources.

PART VI

Article 48

1. The present Covenant is open for signature by any State Member of the United Nations or member of any of its specialized agencies, by any State Party to the Statute of the International Court of Justice, and by any other State which has been invited by the General Assembly of the United Nations to become a Party to the present Covenant.

2. The present Covenant is subject to ratification. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

3. The present Covenant shall be open to accession by any State referred to in paragraph 1 of this article.

4. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.

5. The Secretary-General of the United Nations shall inform all States which have signed this Covenant or acceded to it of the deposit of each instrument of ratification or accession.

Article 49

1. The present Covenant shall enter into force three months after the date of the deposit with the Secretary-General of the United Nations of the thirty-fifth instrument of ratification or instrument of accession.

2. For each State ratifying the present Covenant or acceding to it after the deposit of the thirty-fifth instrument of ratification or instrument of accession, the present Covenant shall enter into force three months after the date of the deposit of its own instrument of ratification or instrument of accession.

Article 50

The provisions of the present Covenant shall extend to all parts of federal States without any limitations or exceptions.

Article 51

1. Any State Party to the present Covenant may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General of the United Nations shall thereupon communicate any

proposed amendments to the States Parties to the present Covenant with a request that they notify him whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting upon the proposals. In the event that at least one third of the States Parties favours such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of the States Parties present and voting at the conference shall be submitted to the General Assembly of the United Nations for approval.

2. Amendments shall come into force when they have been approved by the General Assembly of the United Nations and accepted by a two-thirds majority of the States Parties to the present Covenant in accordance with their respective constitutional processes.

3. When amendments come into force, they shall be binding on those States Parties which have accepted them, other States Parties still being bound by the provisions of the present Covenant and any earlier amendment which they have accepted.

Article 52

Irrespective of the notifications made under article 48, paragraph 5, the Secretary-General of the United Nations shall inform all States referred to in paragraph 1 of the same article of the following particulars:

(a) Signatures, ratifications and accessions under article 48;

(b) The date of the entry into force of the present Covenant under article 49 and the date of the entry into force of any amendments under article 51.

Article 53

1. The present Covenant, of which the Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited in the archives of the United Nations.

2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of the present Covenant to all States referred to in article 48.

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR)

ณ นครนิวยอร์ก วันที่ 16 ธันวาคม ค.ศ. 1966

- วันที่มีผลบังคับใช้ :** เมื่อวันที่ 23 มีนาคม ค.ศ. 1976 เป็นไปตามข้อ 49 ซึ่งมีผลให้ใช้บังคับบทบัญญัติทุกข้อยกเว้นบทบัญญัติในข้อ 41 และเมื่อวันที่ 28 มีนาคม ค.ศ. 1979 ซึ่งให้บทบัญญัติในข้อ 41 (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน) มีผลบังคับใช้ สอดคล้องกับวรรคสองของบทบัญญัติในข้อ 41
- การลงทะเบียยน :** เมื่อวันที่ 23 มีนาคม ค.ศ. 1976 หมายเลขที่ 14668
- สถานะ :** ประเทศที่ลงนาม 70 ประเทศ ประเทศภาคี 161 ประเทศ
- หมายเหตุ :** ได้มีการเปิดให้มีการลงนามอย่างเป็นทางการในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม ค.ศ. 1966

ประเทศที่เข้าร่วม	ลงนาม	การให้สัตยาบัน, การเข้าเป็นภาคี, หรือ ภาคยานุวัติ
อัฟกานิสถาน	.	24 ม.ค.2526
แอลเบเนีย	.	4 ต.ค.2534
แอลจีเรีย	10 ธ.ค.2511	12 ก.ย.2532
อันดอร์รา	5 ส.ค.2545	22 ก.ย.2549
แองโกลา	.	10 ม.ค.2535
อาร์เจนตินา	19 ก.พ.2511	8 ส.ค.2529
อาร์เมเนีย	.	23 มิ.ย.2536
ออสเตรเลีย	18 ธ.ค.2515	13 ส.ค.2523
ออสเตรีย	10 ธ.ค.2516	10 ก.ย.2521
อาเซอร์ไบจาน	.	13 ส.ค.2535

บาห์เรน	.	20 ก.ย.2549
บังกลาเทศ	.	6 ก.ย.2543
บาร์บาโดส	.	5 ม.ค.2516
เบลารุส	19 มี.ค.2511	12 พ.ย.2516
เบลเยียม	10 ธ.ค.2511	21 เม.ย.2526
เบลีซ	.	10 มี.ย.2539
เบนิน	.	12 มี.ค.2535
โบลีเวีย	.	12 ส.ค.2525
บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา	.	1 ก.ย.2536
บอตสวานา	8 ก.ย.2543	8 ก.ย.2543
บราซิล	.	24 ม.ค.2535
บัลแกเรีย	8 ต.ค.2511	21 ก.ย.2513
บูร์กินาฟาโซ	.	4 ม.ค.2542
บุรุนดี	.	9 พ.ค.2533
กัมพูชา	17 ต.ค.2523	26 พ.ค.2535
แคเมอรูน	.	27 มี.ย.2527
แคนาดา	.	19 พ.ค.2519
เคปเวิร์ด	.	6 ส.ค.2536
สาธารณรัฐแอฟริกากลาง	.	8 พ.ค.2524
ชาด	.	9 มี.ย.2538
ชิลี	16 ก.ย.2512	10 ก.พ.2515
จีน	5 ต.ค.2541	.
โคลอมเบีย	21 ธ.ค.2509	29 ต.ค.2512
สาธารณรัฐคองโก	.	5 ต.ค.2526
คอซตาริกา	19 ธ.ค.2509	29 พ.ย.2511
โกตดิวัวร์	.	26 มี.ค.2535
โครเอเชีย	.	12 ต.ค.2535
คิวบา	28 ก.พ.2551	
ไซปรัส	19 ธ.ค.2509	2 เม.ย.2512
สาธารณรัฐเช็ก	.	22 ก.พ.2536

เกาหลีเหนือ	.	14 ก.ย.2524
สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก	.	1 พ.ย. 2519
เดนมาร์ก	20 มี.ค.2511	6 ม.ค.2515
จิบูตี	.	5 พ.ย.2545
โดมินีกา	.	17 มี.ย.2536
สาธารณรัฐโดมินีกัน	.	4 ม.ค.2521
เอกวาดอร์	4 เม.ย.2511	6 มี.ค.2512
อียิปต์	4 ส.ค.2510	14 ม.ค.2525
เอลซัลวาดอร์	21 ก.ย.2510	30 พ.ย.2522
อิกเวทอเรียลกินี	.	25 ก.ย.2530
เอริเทรีย	.	22 ม.ค.2545
เอสโตเนีย	.	21 ต.ค.2534
เอธิโอเปีย	.	11 มี.ย.2536
ฟินแลนด์	11 ต.ค.2510	19 ส.ค.2518
ฝรั่งเศส	.	4 พ.ย.2523
กาบอง	.	21 ม.ค.2526
แกมเบีย	.	22 มี.ค.2522
จอร์เจีย	.	3 พ.ค.2537
เยอรมนี	9 ต.ค.2511	17 ธ.ค.2516
กานา	7 ก.ย.2543	7 ก.ย.2543
กรีซ	.	5 พ.ค.2540
เกรเนดา	.	6 ก.ย.2534
กัวเตมาลา	.	5 พ.ค.2535
กินี	28 ก.พ.2510	24 ม.ค.2521
กินีบิสเซา	12 ก.ย.2543	.
กายอานา	22 ส.ค.2511	15 ก.พ.2520
เฮติ	.	6 ก.พ.2534
ฮอนดูรัส	19 ธ.ค.2509	25 ส.ค.2540
ฮังการี	25 มี.ค.2512	17 ม.ค.2517
ไอซ์แลนด์	30 ธ.ค.2511	22 ส.ค.2522

อินเดีย	.	10 เม.ย.2522
อินโดนีเซีย	.	23 ก.พ.2549
อิหร่าน	4 เม.ย.2511	24 มิ.ย.2518
อิรัก	18 ก.พ.2512	25 ม.ค.2514
ไอร์แลนด์	1 ต.ค.2516	8 ธ.ค.2532
อิสราเอล	19 ธ.ค.2509	3 ต.ค.2534
อิตาลี	18 ม.ค.2510	15 ก.ย.2521
จามิกา	19 ธ.ค.2509	3 ต.ค.2518
ญี่ปุ่น	30 พ.ค.2521	21 มิ.ย.2522
จอร์แดน	30 มิ.ย.2515	28 พ.ค.2518
กาซัคสถาน	2 ธ.ค.2546	24 ม.ค.2549
เคนยา	.	1 พ.ค.2515
คูเวต	.	21 พ.ค.2539
คีร์กีซสถาน	.	7 ต.ค.2537
ลาว	7 ธ.ค.2543	.
ลัตเวีย	.	14 เม.ย.2535
เลบานอน	.	3 พ.ย.2515
เลโซโท	.	9 ก.ย.2535
ไลบีเรีย	18 เม.ย.2510	22 ก.ย.2547
ลิเบีย	.	15 พ.ค.2513
ลิกเตนสไตน์	.	10 ธ.ค.2541
ลิทัวเนีย	.	20 พ.ย.2534
ลักเซมเบิร์ก	26 พ.ย.2517	18 ส.ค.2526
มาดากัสการ์	17 ก.ย.2512	21 มิ.ย.2514
มาลาวี	.	22 ธ.ค.2536
มัลดีฟส์	.	19 ก.ย.2549
มาลี	.	16 ก.ค.2517
มอลตา	.	13 ก.ย.2533
มอริเตเนีย	.	17 พ.ย.2547
มอริเชียส	.	12 ธ.ค.2516

เม็กซิโก	.	23 มี.ค.2524
โมนาโก	26 มิ.ย.2540	28 ส.ค.2540
มองโกเลีย	5 มิ.ย.2511	18 พ.ย.2517
มอนเตเนโกร	.	23 ต.ค.2549
โมร็อกโก	19 ม.ค.2520	3 พ.ค.2522
โมซัมบิก	.	21 ก.ค.2536
นามิเบีย	.	28 พ.ย.2537
นาอูรู	12 พ.ย.2544	.
เนปาล	.	14 พ.ค.2534
เนเธอร์แลนด์	25 มิ.ย.2512	11 ธ.ค.2521
นิวซีแลนด์	12 พ.ย.2511	28 ธ.ค.2521
นิการากัว	.	12 มี.ค.2523
ไนเจอร์	.	7 มี.ค.2529
ไนจีเรีย	.	29 ก.ค.2536
นอร์เวย์	20 มี.ค.2511	13 ก.ย.2515
ปากีสถาน	17 เม.ย.2551	.
ปานามา	27 ก.ค.2519	8 มี.ค.2520
ปารากวัย	.	10 มิ.ย.2535
เปรู	11 ส.ค.2520	28 เม.ย.2521
ฟิลิปปินส์	19 ธ.ค.2509	23 ต.ค.2529
โปแลนด์	2 มี.ค.2510	18 มี.ค.2520
โปรตุเกส	7 ต.ค.2519	15 มิ.ย.2521
เกาหลีใต้	.	10 เม.ย.2533
สาธารณรัฐมอลโดวา	.	26 ม.ค.2536
โรมาเนีย	27 มิ.ย.2511	9 ธ.ค.2517
รัสเซีย	18 มี.ค.2511	16 ต.ค.2516
รวันดา	.	16 เม.ย.2518
เซนต์วินเซนต์และเกรนาดีนส์	.	9 พ.ย.2524
ซามัว	.	15 ก.พ.2551
ซานมารีโน	.	18 ต.ค.2528

เซาตูเมและปรินซิปี	31 ต.ค.2538	.
เซเนกัล	6 ก.ค.2513	13 กพ.2521
เซอร์เบียและมอนเตเนโกร	.	12 มี.ค.2544
เซเชลส์	.	5 พ.ค.2535
เซียร์ราลีโอน	.	23 ส.ค.2539
สโลวาเกีย	.	28 พ.ค.2536
สโลวีเนีย	.	6 ก.ค.2535
โซมาเลีย	.	24 ม.ค.2533
แอฟริกาใต้	3 ต.ค.2537	10 ธ.ค.2541
สเปน	28 ก.ย.2519	27 เม.ย.2520
ศรีลังกา	.	11 มิ.ย.2523
ซูดาน	.	18 มี.ค.2529
ซูดาน	.	28 ธ.ค.2519
สวีเดน	29 ก.ย.2510	6 ธ.ค.2514
สวีตเซอร์แลนด์	.	18 มิ.ย.2535
สาธารณรัฐอาหรับซีเรีย	.	21 เม.ย.2512
ทาจิกิสถาน	.	4 ม.ค.2542
ไทย	.	29 ต.ค.2539
มาเซโดเนีย	.	18 ม.ค.2537
ติมอร์ตะวันออก	.	18 ก.ย.2546
โตโก	.	24 พ.ค.2527
ตรินิแดดและโตเบโก	.	21 ธ.ค.2521
ตูนิเซีย	30 เม.ย.2511	18 มี.ค.2512
ตุรกี	15 ส.ค.2543	23 ก.ย.2546
เติร์กเมนิสถาน	.	1 พ.ค.2540
ยูกันดา	.	21 มิ.ย.2538
ยูเครน	20 มี.ค.2511	12 พ.ย.2516
สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่ และ ไอร์แลนด์เหนือ	16 ก.ย. 2511	20 พ.ค.2519

สาธารณรัฐแทนซาเนีย	.	11 มี.ย.2519
สหรัฐอเมริกา	5 ต.ต.2520	8 มี.ย.2535
อูรุกวัย	21 ก.พ.2510	1 เม.ย.2513
อุซเบกิสถาน	.	28 ก.ย.2538
วานูอาตู	29 พ.ย.2550	.
เวเนซุเอลา	24 มี.ย.2512	10 พ.ค.2521
เวียดนาม	.	24 ก.ย.2525
เยเมน	.	9 ก.พ.2530
แซมเบีย	.	10 เม.ย.2527
ซิมบับเว	.	13 พ.ค.2534

International Covenant on Civil and Political Rights New York, 16 December 1966

- Last update:** 18 April 2008
- Entry into force:** 23 March 1976, in accordance with article 49 , for all provisions except those of article 41; 28 March 1979 for the provisions of article 41 (Human Rights Committee), in accordance with paragraph 2 of the said article 41.
- Registration:** 23 March 1976, No. 14668.
- Status:** Signatories: 70, Parties: 161.
- Text:** United Nations, *Treaty Series* , vol. 999, p. 171 and vol. 1057, p. 407 (procès-verbal of rectification of the authentic Spanish text); depositary notification C.N.782.2001.TREATIES-6 of 5 October 2001 [Proposal of correction to the original of the Covenant (Chinese authentic text)] and C.N.8.2002.TREATEIS-1 of 3 January 2002 [Rectification of the original of the Covenant (Chinese authentic text)].
- Note:** The Covenant was opened for signature at New York on 19 December 1966.

Participant	Signature	Ratification, Accession (a), Succession (d)
Afghanistan	.	24 Jan 1983 a
Albania	.	4 Oct 1991 a
Algeria	10 Dec 1968	12 Sep 1989
Andorra	5 Aug 2002	22 Sep 2006
Angola	.	10 Jan 1992 a
Argentina	19 Feb 1968	8 Aug 1986
Armenia	.	23 Jun 1993 a
Australia	18 Dec 1972	13 Aug 1980
Austria	10 Dec 1973	10 Sep 1978
Azerbaijan	.	13 Aug 1992 a
Barhain	.	20 Sep 2006 a
Bangladesh	.	6 Sep 2000 a
Barbados	.	5 Jan 1973 a
Belarus	19 Mar 1968	12 Nov 1973
Belgium	10 Dec 1968	21 Apr 1983
Belize	.	10 Jun 1996 a
Benin	.	12 Mar 1992 a
Bolivia	.	12 Aug 1982 a
Bosnia and Herzegovina <u>1</u>	.	1 Sep 1993 d
Botswana	8 Sep 2000	8 Sep 2000
Brazil	.	24 Jan 1992 a
Bulgaria	8 Oct 1968	21 Sep 1970
Burkina Faso	.	4 Jan 1999 a
Burundi	.	9 May 1990 a
Cambodia <u>2</u> , <u>3</u>	17 Oct 1980	26 May 1992 a
Cameroon	.	27 Jun 1984 a

Canada	.	19 May 1976 a
Cape Verde	.	6 Aug 1993 a
Central African Republic	.	8 May 1981 a
Chad	.	9 Jun 1995 a
Chile	16 Sep 1969	10 Feb 1972
China <u>4</u> , <u>5</u> , <u>13</u>	5 Oct 1998	.
Colombia	21 Dec 1966	29 Oct 1969
Congo	.	5 Oct 1983 a
Costa Rica	19 Dec 1966	29 Nov 1968
Côte d'Ivoire	.	26 Mar 1992 a
Croatia <u>1</u>	.	12 Oct 1992 d
Cuba	28 Feb 2008	
Cyprus	19 Dec 1966	2 Apr 1969
Czech Republic <u>6</u>	.	22 Feb 1993 d
Democratic People's Republic of Korea <u>7</u>	.	14 Sep 1981 a
Democratic Republic of the Congo	.	1 Nov 1976 a
Denmark	20 Mar 1968	6 Jan 1972
Djibouti	.	5 Nov 2002 a
Dominica	.	17 Jun 1993 a
Dominican Republic	.	4 Jan 1978 a
Ecuador	4 Apr 1968	6 Mar 1969
Egypt	4 Aug 1967	14 Jan 1982
El Salvador	21 Sep 1967	30 Nov 1979
Equatorial Guinea	.	25 Sep 1987 a
Eritrea	.	22 Jan 2002 a
Estonia	.	21 Oct 1991 a
Ethiopia	.	11 Jun 1993 a
Finland	11 Oct 1967	19 Aug 1975
France	.	4 Nov 1980 a
Gabon	.	21 Jan 1983 a
Gambia	.	22 Mar 1979 a
Georgia	.	3 May 1994 a
Germany <u>8</u> , <u>9</u>	9 Oct 1968	17 Dec 1973
Ghana	7 Sep 2000	7 Sep 2000
Greece	.	5 May 1997 a
Grenada	.	6 Sep 1991 a
Guatemala	.	5 May 1992 a
Guinea	28 Feb 1967	24 Jan 1978
Guinea-Bissau	12 Sep 2000	.
Guyana	22 Aug 1968	15 Feb 1977
Haiti	.	6 Feb 1991 a
Honduras	19 Dec 1966	25 Aug 1997
Hungary	25 Mar 1969	17 Jan 1974
Iceland	30 Dec 1968	22 Aug 1979
India	.	10 Apr 1979 a
Indonesia	.	23 Feb 2006 a
Iran (Islamic Republic of)	4 Apr 1968	24 Jun 1975
Iraq	18 Feb 1969	25 Jan 1971
Ireland	1 Oct 1973	8 Dec 1989
Israel	19 Dec 1966	3 Oct 1991

Italy	18 Jan 1967	15 Sep 1978
Jamaica	19 Dec 1966	3 Oct 1975
Japan	30 May 1978	21 Jun 1979
Jordan	30 Jun 1972	28 May 1975
Kazakhstan	2 Dec 2003	24 Jan 2006
Kenya	.	1 May 1972 a
Kuwait	.	21 May 1996 a
Kyrgyzstan	.	7 Oct 1994 a
Lao People's Democratic Republic	7 Dec 2000	.
Latvia	.	14 Apr 1992 a
Lebanon	.	3 Nov 1972 a
Lesotho	.	9 Sep 1992 a
Liberia	18 Apr 1967	22 Sep 2004
Libyan Arab Jamahiriya	.	15 May 1970 a
Liechtenstein	.	10 Dec 1998 a
Lithuania	.	20 Nov 1991 a
Luxembourg	26 Nov 1974	18 Aug 1983
Madagascar	17 Sep 1969	21 Jun 1971
Malawi	.	22 Dec 1993 a
Maldives	.	19 Sep 2006 a
Mali	.	16 Jul 1974 a
Malta	.	13 Sep 1990 a
Mauritania	.	17 Nov 2004 a
Mauritius	.	12 Dec 1973 a
Mexico	.	23 Mar 1981 a
Monaco	26 Jun 1997	28 Aug 1997
Mongolia	5 Jun 1968	18 Nov 1974
Montenegro ¹⁴	.	23 Oct 2006 d
Morocco	19 Jan 1977	3 May 1979
Mozambique	.	21 Jul 1993 a
Namibia	.	28 Nov 1994 a
Nauru	12 Nov 2001	.
Nepal	.	14 May 1991 a
Netherlands <u>10</u>	25 Jun 1969	11 Dec 1978
New Zealand <u>11</u>	12 Nov 1968	28 Dec 1978
Nicaragua	.	12 Mar 1980 a
Niger	.	7 Mar 1986 a
Nigeria	.	29 Jul 1993 a
Norway	20 Mar 1968	13 Sep 1972
Pakistan	17 Apr 2008	.
Panama	27 Jul 1976	8 Mar 1977
Paraguay	.	10 Jun 1992 a
Peru	11 Aug 1977	28 Apr 1978
Philippines	19 Dec 1966	23 Oct 1986
Poland	2 Mar 1967	18 Mar 1977
Portugal <u>5</u>	7 Oct 1976	15 Jun 1978
Republic of Korea	.	10 Apr 1990 a
Republic of Moldova	.	26 Jan 1993 a
Romania	27 Jun 1968	9 Dec 1974
Russian Federation	18 Mar 1968	16 Oct 1973
Rwanda	.	16 Apr 1975 a

Saint Vincent and the Grenadines	.	9 Nov 1981 a
Samoa	.	15 Feb 2008
San Marino	.	18 Oct 1985 a
Sao Tome and Principe	31 Oct 1995	.
Senegal	6 Jul 1970	13 Feb 1978
Serbia and Montenegro <u>1</u>	.	12 Mar 2001 d
Seychelles	.	5 May 1992 a
Sierra Leone	.	23 Aug 1996 a
Slovakia <u>6</u>	.	28 May 1993 d
Slovenia <u>1</u>	.	6 Jul 1992 d
Somalia	.	24 Jan 1990 a
South Africa	3 Oct 1994	10 Dec 1998
Spain	28 Sep 1976	27 Apr 1977
Sri Lanka	.	11 Jun 1980 a
Sudan	.	18 Mar 1986 a
Suriname	.	28 Dec 1976 a
Swaziland	.	26 Mar 2004 a
Sweden	29 Sep 1967	6 Dec 1971
Switzerland	.	18 Jun 1992 a
Syrian Arab Republic	.	21 Apr 1969 a
Tajikistan	.	4 Jan 1999 a
Thailand	.	29 Oct 1996 a
The Former Yugoslav Republic of Macedonia <u>1</u>	.	18 Jan 1994 d
Timor-Leste	.	18 Sep 2003 a
Togo	.	24 May 1984 a
Trinidad and Tobago	.	21 Dec 1978 a
Tunisia	30 Apr 1968	18 Mar 1969
Turkey	15 Aug 2000	23 Sep 2003
Turkmenistan	.	1 May 1997 a
Uganda	.	21 Jun 1995 a
Ukraine	20 Mar 1968	12 Nov 1973
United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland <u>12</u> , <u>13</u>	16 Sep 1968	20 May 1976
United Republic of Tanzania	.	11 Jun 1976 a
United States of America	5 Oct 1977	8 Jun 1992
Uruguay	21 Feb 1967	1 Apr 1970
Uzbekistan	.	28 Sep 1995 a
Vanuatu	29 Nov 2007	
Venezuela (Bolivarian Republic of)	24 Jun 1969	10 May 1978
Viet Nam	.	24 Sep 1982 a
Yemen <u>14</u>	.	9 Feb 1987 a
Zambia	.	10 Apr 1984 a
Zimbabwe	.	13 May 1991 a

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

อาร์มบท

รัฐภาคีแห่งกติกาฉบับนี้

พิจารณาว่า ตามหลักการซึ่งได้ประกาศไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติการรับรองศักดิ์ศรีที่มีมาแต่กำเนิดและสิทธิเท่าเทียมกันและไม่อาจเพิกถอนได้ของมวลมนุษยชาตินั้นเป็นรากฐานของเสรีภาพ ความยุติธรรมและสันติภาพในโลก

รับรองว่า สิทธิเหล่านี้มาจากศักดิ์ศรีแต่กำเนิดของมนุษย์

รับรองว่า ตามปรัชญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน อุดมการณ์ที่ว่าเสรีชนจะต้องปลอดจากความกลัวและความขาดแคลนนั้น จะสามารถสัมฤทธิ์ผลได้ก็ต่อเมื่อมีการสร้างสถานะซึ่งทุกคนจะได้รับสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมทั้งสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองของตนเท่านั้น

พิจารณาถึงพันธกรณีของรัฐภายใต้กฎบัตรสหประชาชาติในการส่งเสริมการเคารพและการยอมรับโดยสากลในสิทธิและเสรีภาพมนุษยชน

ตระหนักว่า ปัจเจบุคคลซึ่งมีหน้าที่ต่อปัจเจกบุคคลอื่น และต่อประชาคมของตนมีความรับผิดชอบที่จะต้องพยายามส่งเสริมและยอมรับสิทธิที่รับรองไว้ในกติกานี้

ตกลงกันในข้อต่อไปนี้

ภาค 1

ข้อ 1

1. ประชาชาติทั้งปวงมีสิทธิกำหนดเจตจำนงของตนเอง โดยสิทธินั้น ประชาชาติเหล่านั้นจะกำหนดสถานะทางการเมืองของตน โดยเสรี และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของตนอย่างเสรี

2. เพื่อจุดมุ่งหมายของตน ประชาชาติทั้งปวงอาจจัดการ โภคทรัพย์และทรัพยากรธรรมชาติของตนได้อย่างเสรี โดยไม่กระทบต่อพันธกรณีใด ๆ อันเกิดจากความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการแห่งผลประโยชน์ร่วมกันและกฎหมายระหว่างประเทศ ประชาชาติจะไม่ถูกลิดรอนวิถีทางยังชีพของตนไม่ว่าในกรณีใด

3. รัฐภาคีแห่งกติกานี้ รวมทั้งรัฐที่รับผิดชอบในการบริหารดินแดนที่ไม่ได้ปกครองตนเอง และดินแดนในภาวะทรัสตี จะต้องส่งเสริมให้สิทธิในการกำหนดเจตจำนงของตนเองมีผลจริงจัง และจะต้องเคารพสิทธินั้น ตามบทบัญญัติแห่งกฎบัตรสหประชาชาติ

ภาค 2

ข้อ 2

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐแห่งกติกานี้รับที่จะดำเนินการ โดยเอกเทศและโดยความร่วมมือและความช่วยเหลือระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางเศรษฐกิจและวิชาการ โดยใช้ประโยชน์สูงสุดจากทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลในการทำให้สิทธิซึ่งรับรองไว้ในกติกานี้กลายเป็นความจริงอย่างบริบูรณ์โดยลำดับด้วยวิธีที่โปร่งที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งรวมทั้งการกำหนดมาตรการทางกฎหมายด้วย

2. รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับที่จะประกันว่าสิทธิทั้งหลายที่ระบุไว้ในกติกานี้จะใช้ได้โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใด ๆ ในเรื่องเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง หรือความคิดเห็นอื่นใด ชาติหรือสังคมดั้งเดิม ทรัพย์สิน กำเนิดหรือสถานะอื่น

3. ประเทศกำลังพัฒนา โดยคำนึงถึงตามควรต่อสิทธิมนุษยชนและเศรษฐกิจแห่งชาติตน อาจกำหนดขอบเขตในการประกันสิทธิทางเศรษฐกิจของตนตามที่รับรองในกติกานี้แก่ผู้ที่ไม่ใช่คนชาติของตน

ข้อ 3

รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับที่จะประกันสิทธิอันเท่าเทียมกันของบุรุษและสตรีในการที่จะอุปโภคสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมทั้งปวง ดังที่ได้ระบุไว้ในกติกานี้

ข้อ 4

รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับรองว่า ในการอุปโภคสิทธิเหล่านั้นซึ่งรัฐให้ตามกติกานี้ รัฐอาจจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ได้เฉพาะโดยข้อจำกัดเช่นที่กำหนดโดยกฎหมายเท่าที่อาจสอดคล้องกับลักษณะของสิทธิเหล่านี้ และเพียงเพื่อความ มุ่งประสงค์ในการส่งเสริมสวัสดิการทั่วไปในสังคมประชาธิปไตย

ข้อ 5

1. ไม่มีข้อความใดในกติกาใหม่ที่อาจตีความไปในทางที่จะให้รัฐใด กลุ่มชนหรือบุคคลใดเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมหรือกระทำการใดอันมีจุดมุ่งหมายในการทำลายสิทธิหรือเสรีภาพตามที่ได้รับรองไว้ในกติกาใหม่ หรือเป็นการจำกัดสิทธินั้นยิ่งไปกว่าที่ได้บัญญัติไว้ในกติกาใหม่
2. ห้ามการจำกัดหรือลดรอนสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่ได้รับการรับรองหรือที่มีอยู่ในประเทศใด โดยอาศัยอำนาจของกฎหมาย อนุสัญญา ข้อบังคับ หรือจารีตประเพณี โดยอ้างว่ากติกาใหม่ไม่รับรองสิทธิเช่นนั้น หรือรับรองสิทธินั้นในขอบเขตที่แคบกว่า

ภาค 3

ข้อ 6

1. รัฐภาคีแห่งกติกาใหม่รับรองสิทธิในการทำงาน ซึ่งรวมทั้งสิทธิของทุกคนในโอกาสที่จะหาเลี้ยงชีพโดยงานซึ่งตนเลือกหรือรับอย่างเสรี และจะดำเนินขั้นตอนที่เหมาะสมในการปกป้องสิทธินี้
2. ขั้นตอนซึ่งรัฐภาคีแห่งกติกาใหม่จะต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุผลในการทำให้สิทธินี้เป็นจริงอย่างบริบูรณ์ จะต้องรวมถึงการให้คำแนะนำทางเทคนิคและวิชาชีพและ โครงการฝึกอบรม นโยบาย และเทคนิคที่จะทำให้อบรรลุผลในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมอย่างสม่ำเสมอ และการจ้างงานอย่างบริบูรณ์และเป็นประโยชน์ภายใต้เงื่อนไขทั้งหลายที่เป็นการปกป้องเสรีภาพขั้นพื้นฐานทางการเมืองและทางเศรษฐกิจของปัจเจกบุคคล

ข้อ 7

รัฐภาคีแห่งกติกาใหม่รับรองสิทธิของทุกคนที่จะมีสภาพการทำงานที่ยุติธรรมและน่าพึงพอใจซึ่งประกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่อง

- (ก) ค่าตอบแทนขั้นต่ำที่ให้แก่ผู้ทำงานทั้งปวง ประกอบด้วย
 - (1) ค่าจ้างที่เป็นธรรมและค่าตอบแทนที่เท่าเทียมกันสำหรับงานที่มีคุณค่าเท่ากัน โดยปราศจากความแตกต่างในเรื่องใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสตรีจะได้รับการประกันสภาพการทำงานที่ไม่ด้อยกว่าบุรุษ โดยได้รับค่าจ้างที่เท่าเทียมกันสำหรับงานที่เท่าเทียมกัน
 - (2) ความเป็นอยู่ที่เหมาะสมสำหรับตนและครอบครัวตามบทบัญญัติแห่งกติกาใหม่
- (ข) สภาพการทำงานที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ

- (ค) โอกาสเท่าเทียมกันสำหรับทุกคนที่จะได้รับการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในการทำงานของตนในระดับที่สูงขึ้นตามที่เหมาะสม โดยไม่ขึ้นอยู่กับข้อพิจารณาใดนอกจากอาวุโสและความสามารถ
- (ง) การพักผ่อน เวลาว่างและข้อจำกัดที่สมเหตุสมผลในเรื่องเวลาทำงานและวันหยุดเป็นครั้งคราว โดยได้รับค่าตอบแทน ตลอดจนค่าตอบแทนสำหรับวันหยุดทางการด้วย

ข้อ 8

1. รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับที่จะประกัน

- (ก) สิทธิของทุกคนที่จะก่อตั้งสหภาพแรงงานและเข้าร่วมสหภาพแรงงานตามที่ตนเลือก เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของตน ทั้งนี้โดยขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ขององค์การที่เกี่ยวข้องเท่านั้น ห้ามจำกัดการใช้สิทธินี้ นอกจากที่ได้กำหนดโดยกฎหมายและที่จำเป็นในสังคมประชาธิปไตย เพื่อประโยชน์ของความมั่นคงแห่งชาติ หรือความสงบเรียบร้อยของส่วนรวม หรือการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น
- (ข) สิทธิของสหภาพแรงงานที่จะจัดตั้งสหพันธ์หรือสมาพันธ์แห่งชาติ และสิทธิของสมาพันธ์แห่งชาติที่จะก่อตั้งหรือเข้าร่วมกับองค์การสหภาพแรงงานระหว่างประเทศ
- (ค) สิทธิของสหภาพแรงงานที่จะดำเนินงานอย่างเสรีโดยไม่ขึ้นอยู่กับข้อจำกัดใด นอกจากที่ได้กำหนดโดยกฎหมายและซึ่งจำเป็นในสังคมประชาธิปไตย เพื่อประโยชน์ของความมั่นคงแห่งชาติหรือความสงบเรียบร้อยของส่วนรวมหรือการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น
- (ง) สิทธิที่จะนัดหยุดงาน หากใช้สิทธิโดยสอดคล้องกับกฎหมายของประเทศนั้น

2. ความในข้อนี้ไม่ห้ามการกำหนดข้อจำกัดอันชอบด้วยกฎหมายในการใช้สิทธิเหล่านี้โดยทหารหรือตำรวจ หรือฝ่ายบริหารของรัฐ

3. ไม่มีข้อความใดในข้อนี้ที่ให้อำนาจรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคมและการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัวกัน ค.ศ. 1948 ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศให้ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติหรือใช้กฎหมายในลักษณะซึ่งจะทำให้เสื่อมเสียต่อหลักประกันที่ให้ไว้ในอนุสัญญานั้น

ข้อ 9

รัฐภาคีแห่งกติกาฉบับนี้รับรองสิทธิของทุกคนในอันที่จะมีสวัสดิการสังคม รวมทั้งการประกันสังคม

ข้อ 10

รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับรองว่า

1. ครอบครัว ซึ่งเป็นหน่วยรวมของสังคมที่เป็นพื้นฐานและเป็นธรรมชาติควรได้รับการคุ้มครอง และช่วยเหลืออย่างกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยเฉพาะในการจัดตั้งและในขณะที่ต้องรับผิดชอบต่อการดูแลและการศึกษาของเด็กที่ยังพึ่งตนเองไม่ได้ การสมรสต้องกระทำโดยความยินยอมอย่างเสรีของผู้ที่เจตนาจะสมรส

2. มารดาควรได้รับการคุ้มครองพิเศษระหว่างช่วงระยะเวลาตามควรก่อนหรือหลังการให้กำเนิดบุตร ในระหว่างช่วงระยะเวลาเช่นว่า มารดาซึ่งทำงานควรได้รับอนุญาตให้ลาโดยได้รับค่าจ้าง หรือลาโดยมีสิทธิประโยชน์ด้านสวัสดิการสังคมอย่างเพียงพอ

3. ควรมีมาตรการคุ้มครองและช่วยเหลือพิเศษแก่เด็กและผู้เยาว์ทั้งปวง โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติเนื่องจากชาติกำเนิดหรือเงื่อนไขอื่น ๆ เด็กและผู้เยาว์ควรได้รับการคุ้มครองจากการแสวงหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม การว่าจ้างเด็กให้ทำงานซึ่งเป็นภัยต่อจิตใจหรือสุขภาพหรือเป็นอันตรายต่อชีวิตหรืออาจจะขัดขวางพัฒนาการตามปกติของเด็กควรได้รับการลงโทษตามกฎหมาย รัฐควรกำหนดอายุขั้นต่ำซึ่งห้ามไม่ให้มีการจ้างแรงงานเด็กและกำหนดให้มีโทษตามกฎหมายด้วย

ข้อ 11

1. รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับรองสิทธิของทุกคนในมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอสำหรับตนเองและครอบครัว ซึ่งรวมถึงอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัยที่เพียงพอ และสภาพการครองชีพที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง รัฐภาคีจะดำเนินขั้นตอนที่เหมาะสมเพื่อประกันการทำให้สิทธินี้เป็นจริง โดยรับรองความสำคัญอย่างแท้จริงของความร่วมมือระหว่างประเทศบนพื้นฐานของความยินยอมโดยเสรี

2. รัฐภาคีแห่งกติกานี้ รับรองสิทธิขั้นพื้นฐานของทุกคนที่จะปลอดจากความหิวโหย โดยจะต้องดำเนินมาตรการ โดยเอกเทศและ โดยความร่วมมือระหว่างประเทศ รวมทั้งโครงการเฉพาะซึ่งจำเป็น

(ก) ในการปรับปรุงวิธีการผลิต เก็บรักษาและการแบ่งสรรอาหาร โดยใช้ความรู้ที่เพิ่มขึ้นที่ทางเทคนิคและทางวิทยาศาสตร์ โดยการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักโภชนาการ และโดยการพัฒนาหรือการปฏิรูประบบเกษตรกรรมในทางที่จะทำให้

สามารถบรรลุผลการพัฒนา และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ
สูงสุด

- (ข) ในการประกันการแบ่งสรรอย่างเท่าเทียมของอุปทานอาหารโลกตามสัดส่วนความต้องการ โดยคำนึงถึงทั้งปัญหาของประเทศที่นำเข้าอาหารและประเทศส่งออกอาหาร

ข้อ 12

1. รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับรองสิทธิของทุกคนที่จะมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตตามมาตรฐานสูงสุดเท่าที่เป็นได้

2. ขั้นตอนในการดำเนินการ โดยรัฐภาคีแห่งกติกานี้ เพื่อบรรลุผลในการทำให้สิทธินี้เป็นจริงอย่างสมบูรณ์จะต้องรวมถึงสิ่งต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อ

- (ก) การหาหนทางลดอัตราการตายของทารกก่อนคลอดและของเด็กแรกเกิดและการพัฒนาที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพของเด็ก
- (ข) การปรับปรุงในทุกด้านของสุขลักษณะทางสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรม
- (ค) การป้องกัน รักษาและควบคุมโรคระบาด โรคประจำถิ่น โรคจากการประกอบอาชีพและโรคอื่น ๆ
- (ง) การสร้างสภาวะที่ประกันบริการทางแพทย์ และการให้การดูแลรักษาพยาบาลแก่ทุกคนในกรณีเจ็บป่วย

ข้อ 13

1. รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับรองสิทธิของทุกคนในการศึกษา รัฐภาคีเห็นพ้องกันว่าการศึกษาจะต้องมุ่งให้เกิดการพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์และความสำนึกในศักดิ์ศรีของตนอย่างบริบูรณ์ และจะต้องเพิ่มพูนการเคารพในสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน รัฐภาคีเห็นพ้องกันอีกว่าการศึกษจะต้องทำให้ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องส่งเสริมความเข้าใจ ความอดกลั้นและมิตรภาพระหว่างชาติ และกลุ่มเชื้อชาติ ชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มศาสนาที่ต่างไป และสานต่อไปถึงกิจกรรมของสหประชาชาติในการชำระไว้ซึ่งสันติภาพ

2. รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับรองว่า เพื่อที่จะทำให้สิทธินี้เป็นจริงโดยบริบูรณ์

- (ก) การศึกษาขั้นประถมจะต้องเป็นการศึกษาภาคบังคับและจัดให้ทุกคนแบบให้เปล่า
- (ข) จะต้องจัดการศึกษาขั้นมัธยมในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการศึกษามัธยมทางเทคนิค ศึกษาและอาชีวศึกษา ให้มีขึ้นโดยทั่วไป และให้ทุกคนมีสิทธิได้รับโดยวิธีการที่เหมาะสมทุกทาง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งโดยการนำการศึกษาแบบให้เปล่ามาใช้ อย่างค่อยเป็นค่อยไป

- (ค) ทุกคนจะต้องสามารถได้รับการศึกษาขั้นอุดมศึกษาอย่างเท่าเทียมกันบนพื้นฐานของความสามารถ โดยวิธีการที่เหมาะสมทุกทาง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งโดยการนำการศึกษาแบบให้เปล่ามาใช้อย่างค่อยเป็นค่อยไป
- (ง) การศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องได้รับการสนับสนุนหรือส่งเสริมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้สำหรับผู้ที่ไม่ได้รับหรือเรียนไม่ครบตามช่วงระยะเวลาทั้งหมดของการศึกษาขั้นประถม
- (จ) จะต้องดำเนินการพัฒนาระบบโรงเรียนทุกระดับอย่างแข็งขัน ให้มีระบบทุนการศึกษาที่เพียงพอ และปรับปรุงสภาพของวัสดุประกอบการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง

3. รัฐภาคีทั้งหลายแห่งกติกานี้รับที่จะเคารพเสรีภาพของบิดามารดาและผู้ปกครองตามกฎหมายในกรณีที่มี ในการเลือกโรงเรียนสำหรับเด็กของตน นอกจากที่จัดตั้งโดยเจ้าหน้าที่รัฐ เช่นที่เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นต่ำที่รัฐกำหนดไว้หรือให้ความเห็นชอบเพื่อประกันให้การศึกษาทางศาสนาและศีลธรรมของเด็กเป็นไปโดยสอดคล้องกับความเชื่อถือนของตน

4. ไม่มีส่วนใดของข้อนี้จะแปลไปในทางก้าวท้าวเสรีภาพของปัจเจกชน และองค์กรในการจัดตั้งและดำเนินการสถาบันการศึกษา ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติตามหลักการที่ระบุไว้ในวรรค 1 ของข้อนี้ และข้อกำหนดที่ว่า การศึกษาในสถาบันเช่นว่าจะต้องสอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำตามที่รัฐได้กำหนดไว้

ข้อ 14

รัฐภาคีแต่ละรัฐแห่งกติกานี้ ซึ่งในเวลาเข้าเป็นภาคียังไม่สามารถจัดให้มีการประถมศึกษาภาคบังคับแบบให้เปล่าในเขตเมืองและเขตอื่น ๆ ภายใต้อำนาจของตนรับที่จะหาทางและจัดทำแผนปฏิบัติการ โดยละเอียดเพื่อทำให้เกิดความคืบหน้าในการปฏิบัติตามกติกาลบนี้ภายในเวลา 2 ปี และกำหนดไว้ในแผนภายในระยะเวลาที่สมเหตุสมผล ซึ่งหลักการในการจัดการศึกษาภาคบังคับแบบให้เปล่าสำหรับทุกคน

ข้อ 15

1. รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับรองสิทธิของทุกคน
 - (ก) ที่จะมีส่วนร่วมทางวัฒนธรรม
 - (ข) ที่จะอุปโลกสิทธิประโยชน์แห่งความก้าวหน้าและการประยุกต์ใช้ทางวิทยาศาสตร์

- (ค) ที่จะได้สิทธิประโยชน์จากการคุ้มครองผลประโยชน์ทางด้านศีลธรรมและทางวัตถุในประโยชน์อันเกิดจากการผลิตทางวิทยาศาสตร์ วรรณกรรม หรือศิลปกรรม ซึ่งตนเป็นผู้สร้างสรรค์
2. ขั้นตอนซึ่งรัฐภาคีแห่งกติกานี้จะดำเนินเพื่อให้สิทธินี้เป็นจริงอย่างบริบูรณ์ ให้รวมถึงสิ่งทั้งหลายที่จำเป็นเพื่อการอนุรักษ์ การพัฒนา และการเผยแพร่ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และทางวัฒนธรรม
3. รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับที่จะเคารพเสรีภาพที่จำเป็นสำหรับการวิจัยวิทยาศาสตร์ และกิจกรรมสร้างสรรค์
4. รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับรองสิทธิประโยชน์ที่ได้มาจากการสนับสนุนและการพัฒนาการติดต่อระหว่างประเทศและความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม

ภาค 4

ข้อ 16

1. รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับที่จะเสนอรายงาน โดยสอดคล้องกับภาคีแห่งกติกานี้ในเรื่องมาตรการต่าง ๆ ซึ่งรัฐนั้น ๆ ได้นำมาใช้ และในเรื่องความก้าวหน้าของการดำเนินการเพื่อให้มีการยอมรับสิทธิที่ได้รับการรับรองไว้ ณ ที่นี้
2. (ก) ให้เสนอรายงานทั้งปวงต่อเลขาธิการสหประชาชาติซึ่งจะส่งสำเนาต่อไปให้คณะมนตรีเศรษฐกิจ และ สังคม เพื่อการพิจารณาตามบทบัญญัติของกติกานี้
- (ข) เลขาธิการสหประชาชาติจะต้องส่งสำเนารายงานหรือส่วนใดที่เกี่ยวข้องของรายงานซึ่งได้รับจากรัฐภาคีแห่งกติกานี้ซึ่งเป็นสมาชิกแห่งทบวงการชำนัญพิเศษต่าง ๆ ไปยังทบวงการชำนัญพิเศษนั้น ๆ เท่าที่รายงาน หรือส่วนใดของรายงานเกี่ยวข้องกับเรื่องที่อยู่ในความรับผิดชอบของทบวงการดังกล่าวตามตราสารก่อตั้งของตน

ข้อ 17

1. รัฐภาคีแห่งกติกานี้จะส่งรายงานเป็นช่วงระยะตามแผนงาน ซึ่งจะกำหนดโดยคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมภายในเวลาหนึ่งปีนับจากวันที่กติกานี้มีผลบังคับใช้ ภายหลังจากการปรึกษาหารือกับรัฐภาคีและทบวงการชำนัญพิเศษที่เกี่ยวข้อง
2. รายงานอาจแสดงปัจจัยและอุปสรรคซึ่งกระทบระดับของการปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้กติกานี้

3. ในกรณีที่รัฐภาคีใดแห่งกติกานี้ได้ส่งข้อเสนอสถานที่ที่เกี่ยวข้องไปยังสหประชาชาติหรือทบวงการชำนัญพิเศษใดแล้ว รัฐภาคีไม่จำเป็นต้องให้ข้อเสนอสถานที่นั้นอีก เพียงแต่อาจให้ถูกต้องถึงข้อเสนอสถานที่ส่งไปแล้วก็พอ

ข้อ 18

ตามความรับผิดชอบภายใต้กฎบัตรสหประชาชาติในเรื่องสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมอาจจัดทำข้อตกลงกับทบวงการชำนัญพิเศษในการรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินการเพื่อให้บรรลุผลในการปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกติกานี้ ซึ่งอยู่ภายในขอบเขตแห่งกิจกรรมของตน รายงานเหล่านี้อาจรวมรายละเอียดของคำวินิจฉัย และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกติกา เช่นว่าซึ่งรับรองโดยองค์กรซึ่งมีอำนาจของตน

ข้อ 19

คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมอาจส่งรายงานเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ซึ่งรัฐเสนอตามข้อ 16 และ 17 และรายงานเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่เสนอโดยทบวงการชำนัญพิเศษตามข้อ 18 ไปยังคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนเพื่อศึกษาและให้ข้อเสนอแนะทั่วไป หรือเพื่อทราบตามความเหมาะสม

ข้อ 20

รัฐภาคีแห่งกติกานี้และทบวงการชำนัญพิเศษที่เกี่ยวข้องอาจเสนอความคิดเห็นไปยังคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทั่วไปภายใต้ข้อ 19 หรือการอ้างถึงข้อเสนอแนะทั่วไปเช่นว่าในรายงานใดของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน หรือเอกสารใดที่อ้างถึงในรายงานนั้น

ข้อ 21

คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมอาจเสนอรายงานเป็นครั้งคราวไปยังสมัชชาใหญ่ พร้อมกับข้อเสนอแนะในลักษณะทั่วไปรวมทั้งสรุปข้อเสนอสถานที่ที่ได้รับจากรัฐภาคีแห่งกติกานี้และทบวงการชำนัญพิเศษที่เกี่ยวกับมาตรการซึ่งได้ใช้ และความคืบหน้าซึ่งได้กระทำไปเพื่อบรรลุผลในการยอมรับโดยทั่วไป ซึ่งสิทธิที่รับรองในกติกานี้

ข้อ 22

คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมอาจแจ้งองค์กรอื่นของสหประชาชาติ องค์กรย่อยและทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการทราบถึงเรื่องใดที่เกิดขึ้นจากรายงานที่อ้างถึงในภาคนี้ของกติกา ซึ่งอาจช่วยเหลือหน่วยงานเช่นว่าในการวินิจฉัยภายในขอบเขตอำนาจของตนเกี่ยวกับความเหมาะสมของมาตรการระหว่างประเทศซึ่งอาจมีส่วนช่วยให้การอนุวัติการตามกติกานี้มีความคืบหน้าและมีประสิทธิภาพ

ข้อ 23

รัฐภาคีแห่งกติกานี้เห็นพ้องกันว่า การดำเนินการระหว่างประเทศเพื่อให้บรรลุผลซึ่งสิทธิที่รับรองไว้ในกติกานี้ รวมถึงวิธีการ เช่น การทำอนุสัญญา การรับรองข้อเสนอแนะ การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการและการจัดประชุมภูมิภาค และการประชุมทางวิชาการเพื่อความมุ่งประสงค์ในการปรึกษาหารือและการศึกษา ซึ่งจัดโดยร่วมกับรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 24

ไม่มีบทบัญญัติใดในกติกานี้ที่ตีความไปในทางเสื่อมเสียต่อบทบัญญัติของกฎบัตรสหประชาชาติ และธรรมนูญของทบวงการชำนัญพิเศษซึ่งกำหนดความรับผิดชอบขององค์กรต่างๆ ของสหประชาชาติและของทบวงการชำนัญพิเศษในเรื่องที่เกี่ยวกับกติกานี้

ข้อ 25

ไม่มีบทบัญญัติใดในกติกานี้ที่ตีความไปในทางเสื่อมเสียต่อสิทธิที่มีมาแต่กำเนิดของประชาชนที่พึงหวงในอันที่จะอุป โภคและใช้ประโยชน์จากโภคทรัพย์และทรัพยากรธรรมชาติของตนอย่างเต็มที่และโดยเสรี

ภาค 5**ข้อที่ 26**

1. กติกานี้เปิดให้มีการลงนาม โดยรัฐสมาชิกของสหประชาชาติ หรือสมาชิกทบวงการชำนัญพิเศษใดของสหประชาชาติ รัฐภาคีแห่งธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่างประเทศและรัฐอื่นใดซึ่งสมาชิกสหประชาชาติได้เชิญให้เข้าเป็นภาคีแห่งกติกานี้
2. กติกานี้ต้องได้รับการสัตยาบัน ให้มอบสัตยาบันสารแก่เลขาธิการสหประชาชาติ
3. กติกานี้จะต้องเปิดให้ภาคยานุวัติโดยรัฐใดซึ่งกล่าวถึงในวรรค 1 ของข้อนี้

4. การภาคยานุวัติจะมีผลเมื่อมีการมอบภาคยานุวัติสารแก่เลขธิการสหประชาชาติ
5. เลขธิการสหประชาชาติจะต้องแจ้งให้รัฐทั้งปวงซึ่งได้ลงนามหรือภาคยานุวัติกติกานี้แล้วทราบถึงการมอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารแต่ละฉบับ

ข้อ 27

1. กติกานี้จะมีผลบังคับใช้เมื่อครบกำหนดสามเดือนหลังจากวันที่ได้มีการมอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารฉบับที่สามสิบห้าแก่เลขธิการสหประชาชาติ
2. สำหรับแต่ละรัฐที่ให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติกติกานี้ภายหลังจากที่มีการมอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารฉบับที่สามสิบห้าแล้ว กติกานี้จะมีผลบังคับใช้กับรัฐนั้นเมื่อครบกำหนดสามเดือนหลังจากวันที่รัฐนั้นได้มอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารของตน

ข้อ 28

บทบัญญัติของกติกานี้จะครอบคลุมทุกส่วนของรัฐที่เป็นสหรัฐ โดยปราศจากข้อจำกัดหรือข้อยกเว้น

ข้อ 29

1. รัฐภาคีใดแห่งกติกานี้อาจเสนอข้อแก้ไขและยื่นต่อเลขธิการสหประชาชาติ จากนั้นเลขธิการสหประชาชาติจะต้องส่งข้อแก้ไขที่เสนอนั้นแก่รัฐภาคีแห่งกติกานี้พร้อมกับคำร้องขอให้รัฐภาคีแจ้งให้ตนทราบว่ารัฐภาคีเหล่านั้นเห็นควรให้มีการประชุมของรัฐภาคีทั้งหลายเพื่อมุ่งประสงค์ในการพิจารณาและลงคะแนนเสียงข้อเสนอนั้นหรือไม่ ในกรณีที่มีรัฐภาคีจำนวนอย่างน้อยที่สุดหนึ่งในสามเห็นด้วยกับการจัดประชุมดังกล่าว เลขธิการฯ จะต้องจัดประชุมภายใต้การสนับสนุนของสหประชาชาติ ข้อแก้ไขใดที่ได้รับการรับรองโดยรัฐภาคีส่วนใหญ่ซึ่งเข้าร่วมประชุมและลงคะแนนเสียงในการประชุมให้นำเสนอต่อสมัชชาสหประชาชาติเพื่อให้ความเห็นชอบ
2. ข้อแก้ไขจะมีผลบังคับใช้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากสมัชชาสหประชาชาติ และได้รับการยอมรับโดยเสียงส่วนใหญ่สองในสามของรัฐภาคีแห่งกติกานี้ตามกระบวนการทางรัฐธรรมนูญของรัฐนั้น ๆ
3. เมื่อข้อแก้ไขมีผลบังคับใช้ ย่อมมีผลผูกพันรัฐภาคีซึ่งได้ยอมรับข้อแก้ไขแล้ว ส่วนรัฐภาคีอื่นยังคงผูกพันตามบทบัญญัติในกติกาลฉบับนี้ และข้อแก้ไขก่อน ๆ ซึ่งตนได้ยอมรับ

ข้อ 30

นอกเหนือจากการแจ้งตามข้อ 26 วรรค 5 แล้ว เลขธิการสหประชาชาติจะต้องแจ้งไปยังบรรดารัฐทั้งปวง ที่กล่าวถึงในวรรค 1 ของข้อเดียวกันในเรื่องต่อไปนี้

(ก) การลงนาม การให้สัตยาบันและการภาคยานุวัติตามข้อ 26

(ข) วันที่กติกานับนี้มีผลบังคับใช้ ตามข้อ 27 และวันที่ข้อแก้ไขมีผลบังคับใช้ตามข้อ

29

ข้อ 31

1. กติกานับนี้ซึ่งทำเป็นภาษาจีน อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย และสเปน มีความถูกต้องเท่าเทียมกัน ให้เก็บรักษาไว้ ณ หอเอกสารของสหประชาชาติ

2. เลขธิการสหประชาชาติจะต้องส่งสำเนาของกติกานับนี้ ซึ่งได้รับการรับรองแล้วไปให้รัฐที่ลงนามที่กล่าวถึงในข้อ 26

International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights

Preamble

The States Parties to the present Covenant,

Considering that, in accordance with the principles proclaimed in the Charter of the United Nations, recognition of the inherent dignity and of the equal and inalienable rights of all members of the human family is the foundation of freedom, justice and peace in the world,

Recognizing that these rights derive from the inherent dignity of the human person,

Recognizing that, in accordance with the Universal Declaration of Human Rights, the ideal of free human beings enjoying freedom from fear and want can only be achieved if conditions are created whereby everyone may enjoy his economic, social and cultural rights, as well as his civil and political rights,

Considering the obligation of States under the Charter of the United Nations to promote universal respect for, and observance of, human rights and freedoms,

Realizing that the individual, having duties to other individuals and to the community to which he belongs, is under a responsibility to strive for the promotion and observance of the rights recognized in the present Covenant,

Agree upon the following articles:

PART I

Article 1

1. All peoples have the right of self-determination. By virtue of that right they freely determine their political status and freely pursue their economic, social and cultural development.

2. All peoples may, for their own ends, freely dispose of their natural wealth and resources without prejudice to any obligations arising out of international economic co-operation, based upon the principle of mutual benefit, and international law. In no case may a people be deprived of its own means of subsistence.

3. The States Parties to the present Covenant, including those having responsibility for the administration of Non-Self-Governing and Trust

Territories, shall promote the realization of the right of self-determination, and shall respect that right, in conformity with the provisions of the Charter of the United Nations.

PART II

Article 2

1. Each State Party to the present Covenant undertakes to take steps, individually and through international assistance and co-operation, especially economic and technical, to the maximum of its available resources, with a view to achieving progressively the full realization of the rights recognized in the present Covenant by all appropriate means, including particularly the adoption of legislative measures.

2. The States Parties to the present Covenant undertake to guarantee that the rights enunciated in the present Covenant will be exercised without discrimination of any kind as to race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status.

3. Developing countries, with due regard to human rights and their national economy, may determine to what extent they would guarantee the economic rights recognized in the present Covenant to non-nationals.

Article 3

The States Parties to the present Covenant undertake to ensure the equal right of men and women to the enjoyment of all economic, social and cultural rights set forth in the present Covenant.

Article 4

The States Parties to the present Covenant recognize that, in the enjoyment of those rights provided by the State in conformity with the present Covenant, the State may subject such rights only to such limitations as are determined by law only in so far as this may be compatible with the nature of these rights and solely for the purpose of promoting the general welfare in a democratic society.

Article 5

1. Nothing in the present Covenant may be interpreted as implying for any State, group or person any right to engage in any activity or to perform any act aimed at the destruction of any of the rights or freedoms recognized herein, or at their limitation to a greater extent than is provided for in the present Covenant.

2. No restriction upon or derogation from any of the fundamental human rights recognized or existing in any country in virtue of law, conventions, regulations or custom shall be admitted on the pretext that the present Covenant does not recognize such rights or that it recognizes them to a lesser extent.

PART III

Article 6

1. The States Parties to the present Covenant recognize the right to work, which includes the right of everyone to the opportunity to gain his living by work which he freely chooses or accepts, and will take appropriate steps to safeguard this right.

2. The steps to be taken by a State Party to the present Covenant to achieve the full realization of this right shall include technical and vocational guidance and training programmes, policies and techniques to achieve steady economic, social and cultural development and full and productive employment under conditions safeguarding fundamental political and economic freedoms to the individual.

Article 7

The States Parties to the present Covenant recognize the right of everyone to the enjoyment of just and favourable conditions of work which ensure, in particular:

- (a) Remuneration which provides all workers, as a minimum, with:
 - (i) Fair wages and equal remuneration for work of equal value without distinction of any kind, in particular women being guaranteed conditions of work not inferior to those enjoyed by men, with equal pay for equal work;
 - (ii) A decent living for themselves and their families in accordance with the provisions of the present Covenant;
- (b) Safe and healthy working conditions;
- (c) Equal opportunity for everyone to be promoted in his employment to an appropriate higher level, subject to no considerations other than those of seniority and competence;
- (d) Rest, leisure and reasonable limitation of working hours and periodic holidays with pay, as well as remuneration for public holidays

Article 8

- 1. The States Parties to the present Covenant undertake to ensure:

- (a) The right of everyone to form trade unions and join the trade union of his choice, subject only to the rules of the organization concerned, for the promotion and protection of his economic and social interests. No restrictions may be placed on the exercise of this right other than those prescribed by law and which are necessary in a democratic society in the interests of national security or public order or for the protection of the rights and freedoms of others;
- (b) The right of trade unions to establish national federations or confederations and the right of the latter to form or join international trade-union organizations;
- (c) The right of trade unions to function freely subject to no limitations other than those prescribed by law and which are necessary in a democratic society in the interests of national security or public order or for the protection of the rights and freedoms of others;
- (d) The right to strike, provided that it is exercised in conformity with the laws of the particular country.

2. This article shall not prevent the imposition of lawful restrictions on the exercise of these rights by members of the armed forces or of the police or of the administration of the State.

3. Nothing in this article shall authorize States Parties to the International Labour Organisation Convention of 1948 concerning Freedom of Association and Protection of the Right to Organize to take legislative measures which would prejudice, or apply the law in such a manner as would prejudice, the guarantees provided for in that Convention.

Article 9

The States Parties to the present Covenant recognize the right of everyone to social security, including social insurance.

Article 10

The States Parties to the present Covenant recognize that:

1. The widest possible protection and assistance should be accorded to the family, which is the natural and fundamental group unit of society, particularly for its establishment and while it is responsible for the care and education of dependent children. Marriage must be entered into with the free consent of the intending spouses.

2. Special protection should be accorded to mothers during a reasonable period before and after childbirth. During such period working mothers should be accorded paid leave or leave with adequate social security benefits.

3. Special measures of protection and assistance should be taken on behalf of all children and young persons without any discrimination for reasons of parentage or other conditions. Children and young persons should be protected from economic and social exploitation. Their employment in work harmful to their morals or health or dangerous to life or likely to hamper their normal development should be punishable by law. States should also set age limits below which the paid employment of child labour should be prohibited and punishable by law.

Article 11

1. The States Parties to the present Covenant recognize the right of everyone to an adequate standard of living for himself and his family, including adequate food, clothing and housing, and to the continuous improvement of living conditions. The States Parties will take appropriate steps to ensure the realization of this right, recognizing to this effect the essential importance of international co-operation based on free consent.

2. The States Parties to the present Covenant, recognizing the fundamental right of everyone to be free from hunger, shall take, individually and through international co-operation, the measures, including specific programmes, which are needed:

- (a) To improve methods of production, conservation and distribution of food by making full use of technical and scientific knowledge, by disseminating knowledge of the principles of nutrition and by developing or reforming agrarian systems in such a way as to achieve the most efficient development and utilization of natural resources;
- (b) Taking into account the problems of both food-importing and food-exporting countries, to ensure an equitable distribution of world food supplies in relation to need.

Article 12

1. The States Parties to the present Covenant recognize the right of everyone to the enjoyment of the highest attainable standard of physical and mental health.

2. The steps to be taken by the States Parties to the present Covenant to achieve the full realization of this right shall include those necessary for:

- (a) The provision for the reduction of the still birth-rate and of infant mortality and for the healthy development of the child;
- (b) The improvement of all aspects of environmental and industrial hygiene;
- (c) The prevention, treatment and control of epidemic, endemic, occupational and other diseases;

- (d) The creation of conditions which would assure to all medical service and medical attention in the event of sickness.

Article 13

1. The States Parties to the present Covenant recognize the right of everyone to education. They agree that education shall be directed to the full development of the human personality and the sense of its dignity, and shall strengthen the respect for human rights and fundamental freedoms. They further agree that education shall enable all persons to participate effectively in a free society, promote understanding, tolerance and friendship among all nations and all racial, ethnic or religious groups, and further the activities of the United Nations for the maintenance of peace.

2. The States Parties to the present Covenant recognize that, with a view to achieving the full realization of this right:

- (a) Primary education shall be compulsory and available free to all;
- (b) Secondary education in its different forms, including technical and vocational secondary education, shall be made generally available and accessible to all by every appropriate means, and in particular by the progressive introduction of free education;
- (c) Higher education shall be made equally accessible to all, on the basis of capacity, by every appropriate means, and in particular by the progressive introduction of free education;
- (d) Fundamental education shall be encouraged or intensified as far as possible for those persons who have not received or completed the whole period of their primary education;
- (e) The development of a system of schools at all levels shall be actively pursued, an adequate fellowship system shall be established, and the material conditions of teaching staff shall be continuously improved.

3. The States Parties to the present Covenant undertake to have respect for the liberty of parents and, when applicable, legal guardians to choose for their children schools, other than those established by the public authorities, which conform to such minimum educational standards as may be laid down or approved by the State and to ensure the religious and moral education of their children in conformity with their own convictions.

4. No part of this article shall be construed so as to interfere with the liberty of individuals and bodies to establish and direct educational institutions, subject always to the observance of the principles set forth in paragraph 1 of this article and to the requirement that the education given in such institutions shall conform to such minimum standards as may be laid down by the State.

Article 14

Each State Party to the present Covenant which, at the time of becoming a Party, has not been able to secure in its metropolitan territory or other territories under its jurisdiction compulsory primary education, free of charge, undertakes, within two years, to work out and adopt a detailed plan of action for the progressive implementation, within a reasonable number of years, to be fixed in the plan, of the principle of compulsory education free of charge for all.

Article 15

1. The States Parties to the present Covenant recognize the right of everyone:

- (a) To take part in cultural life;
- (b) To enjoy the benefits of scientific progress and its applications;
- (c) To benefit from the protection of the moral and material interests resulting from any scientific, literary or artistic production of which he is the author.

2. The steps to be taken by the States Parties to the present Covenant to achieve the full realization of this right shall include those necessary for the conservation, the development and the diffusion of science and culture.

3. The States Parties to the present Covenant undertake to respect the freedom indispensable for scientific research and creative activity.

4. The States Parties to the present Covenant recognize the benefits to be derived from the encouragement and development of international contacts and co-operation in the scientific and cultural fields.

PART IV

Article 16

1. The States Parties to the present Covenant undertake to submit in conformity with this part of the Covenant reports on the measures which they have adopted and the progress made in achieving the observance of the rights recognized herein.

2.

- (a) All reports shall be submitted to the Secretary-General of the United Nations, who shall transmit copies to the Economic and Social Council for consideration in accordance with the provisions of the present Covenant;
- (b) The Secretary-General of the United Nations shall also transmit to the specialized agencies copies of the reports, or any

relevant parts therefrom, from States Parties to the present Covenant which are also members of these specialized agencies in so far as these reports, or parts therefrom, relate to any matters which fall within the responsibilities of the said agencies in accordance with their constitutional instruments.

Article 17

1. The States Parties to the present Covenant shall furnish their reports in stages, in accordance with a programme to be established by the Economic and Social Council within one year of the entry into force of the present Covenant after consultation with the States Parties and the specialized agencies concerned.

2. Reports may indicate factors and difficulties affecting the degree of fulfilment of obligations under the present Covenant.

3. Where relevant information has previously been furnished to the United Nations or to any specialized agency by any State Party to the present Covenant, it will not be necessary to reproduce that information, but a precise reference to the information so furnished will suffice.

Article 18

Pursuant to its responsibilities under the Charter of the United Nations in the field of human rights and fundamental freedoms, the Economic and Social Council may make arrangements with the specialized agencies in respect of their reporting to it on the progress made in achieving the observance of the provisions of the present Covenant falling within the scope of their activities. These reports may include particulars of decisions and recommendations on such implementation adopted by their competent organs.

Article 19

The Economic and Social Council may transmit to the Commission on Human Rights for study and general recommendation or, as appropriate, for information the reports concerning human rights submitted by States in accordance with articles 16 and 17, and those concerning human rights submitted by the specialized agencies in accordance with article 18.

Article 20

The States Parties to the present Covenant and the specialized agencies concerned may submit comments to the Economic and Social Council on any general recommendation under article 19 or reference to such general recommendation in any report of the Commission on Human Rights or any documentation referred to therein.

Article 21

The Economic and Social Council may submit from time to time to the General Assembly reports with recommendations of a general nature and a summary of the information received from the States Parties to the present Covenant and the specialized agencies on the measures taken and the progress made in achieving general observance of the rights recognized in the present Covenant.

Article 22

The Economic and Social Council may bring to the attention of other organs of the United Nations, their subsidiary organs and specialized agencies concerned with furnishing technical assistance any matters arising out of the reports referred to in this part of the present Covenant which may assist such bodies in deciding, each within its field of competence, on the advisability of international measures likely to contribute to the effective progressive implementation of the present Covenant.

Article 23

The States Parties to the present Covenant agree that international action for the achievement of the rights recognized in the present Covenant includes such methods as the conclusion of conventions, the adoption of recommendations, the furnishing of technical assistance and the holding of regional meetings and technical meetings for the purpose of consultation and study organized in conjunction with the Governments concerned.

Article 24

Nothing in the present Covenant shall be interpreted as impairing the provisions of the Charter of the United Nations and of the constitutions of the specialized agencies which define the respective responsibilities of the various organs of the United Nations and of the specialized agencies in regard to the matters dealt with in the present Covenant.

Article 25

Nothing in the present Covenant shall be interpreted as impairing the inherent right of all peoples to enjoy and utilize fully and freely their natural wealth and resources.

PART V

Article 26

1. The present Covenant is open for signature by any State Member of the United Nations or member of any of its specialized agencies, by any State Party to the Statute of the International Court of Justice, and by any other

State which has been invited by the General Assembly of the United Nations to become a party to the present Covenant.

2. The present Covenant is subject to ratification. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

3. The present Covenant shall be open to accession by any State referred to in paragraph 1 of this article.

4. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.

5. The Secretary-General of the United Nations shall inform all States which have signed the present Covenant or acceded to it of the deposit of each instrument of ratification or accession.

Article 27

1. The present Covenant shall enter into force three months after the date of the deposit with the Secretary-General of the United Nations of the thirty-fifth instrument of ratification or instrument of accession.

2. For each State ratifying the present Covenant or acceding to it after the deposit of the thirty-fifth instrument of ratification or instrument of accession, the present Covenant shall enter into force three months after the date of the deposit of its own instrument of ratification or instrument of accession.

Article 28

The provisions of the present Covenant shall extend to all parts of federal States without any limitations or exceptions.

Article 29

1. Any State Party to the present Covenant may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall thereupon communicate any proposed amendments to the States Parties to the present Covenant with a request that they notify him whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting upon the proposals. In the event that at least one third of the States Parties favours such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of the States Parties present and voting at the conference shall be submitted to the General Assembly of the United Nations for approval.

2. Amendments shall come into force when they have been approved by the General Assembly of the United Nations and accepted by a two-thirds

majority of the States Parties to the present Covenant in accordance with their respective constitutional processes.

3. When amendments come into force they shall be binding on those States Parties which have accepted them, other States Parties still being bound by the provisions of the present Covenant and any earlier amendment which they have accepted.

Article 30

Irrespective of the notifications made under article 26, paragraph 5, the Secretary-General of the United Nations shall inform all States referred to in paragraph 1 of the same article of the following particulars:

- (a) Signatures, ratifications and accessions under article 26;
- (b) The date of the entry into force of the present Covenant under article 27 and the date of the entry into force of any amendments under article 29.

Article 31

1. The present Covenant, of which the Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited in the archives of the United Nations.

2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of the present Covenant to all States referred to in article 26.

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
(ICESCR)

ณ นครนิวยอร์ก วันที่ 16 ธันวาคม ค.ศ. 1966

วันที่มีผลบังคับใช้ :	เมื่อวันที่ 3 มกราคม ค.ศ. 1976 สอดคล้องกับข้อ 27
การลงทะเบียยน :	เมื่อวันที่ 3 มกราคม ค.ศ. 1976 หมายเลขที่ 14531
สถานะ :	ประเทศที่ลงนาม 67 ประเทศ ประเทศภาคี 158 ประเทศ
หมายเหตุ :	ได้มีการเปิดให้มีการลงนามอย่างเป็นทางการในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ICESCR) เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม ค.ศ. 1966

ประเทศที่เข้าร่วม	ลงนาม	การให้สัตยาบัน, การเข้าเป็นภาคี, หรือ ภาคนานาชาติ
อัฟกานิสถาน	.	24 ม.ค.2526
แอลเบเนีย	.	4 ต.ค.2534
แอลจีเรีย	10 ธ.ค.2511	12 ก.ย.2532
อันดอร์รา	.	10 ม.ค.2535
อาร์เจนตินา	19 ก.พ.2511	8 ต.ค.2529
อาร์เมเนีย	.	13 ก.ย.2536
ออสเตรเลีย	18 ธ.ค.2515	10 ธ.ค.2518
ออสเตรีย	10 ธ.ค.2516	10 ก.ย.2521
อาเซอร์ไบจาน	.	13 ส.ค.2535
บาห์เรน		27 ก.ย.2550
บังกลาเทศ	.	5 ต.ค.2541
บาร์บาโดส	.	5 ม.ค.2516
เบลารุส	19 มี.ค.2511	12 พ.ย.2516
เบลเยียม	10 ธ.ค.2511	21 เม.ย.2526

เบลีซ	6 ก.ย.2543	.
เบนิน	.	12 มี.ค.2535
โบลีเวีย	.	12 ส.ค.2525
บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา	.	1 ก.ย.2536
บราซิล	.	24 ม.ค.2535
บัลแกเรีย	8 ต.ค.2511	21 ก.ย.2513
บูร์กินาฟาโซ	.	4 ม.ค.2542
บรูไน	.	9 พ.ค.2533
กัมพูชา	17 ต.ค.2523	26 พ.ค.2535
แคเมอรูน	.	27 มี.ย.2527
แคนาดา	.	19 พ.ค.2519
เคปเวิร์ด	.	6 ส.ค.2536
สาธารณรัฐแอฟริกากลาง	.	8 พ.ค.2524
ชาด	.	9 มี.ย.2538
ชิลี	16 ก.ย.2512	10 ก.พ.2515
จีน	27 ต.ค.2540	27 มี.ค.2544
โคลอมเบีย	21 ธ.ค.2509	29 ต.ค.2512
สาธารณรัฐคองโก	.	5 ต.ค.2526
คอซตาริกา	19 ธ.ค.2509	29 พ.ย. 2511
โกตดิวัวร์	.	26 มี.ค.2535
โครเอเชีย	.	12 ต.ค.2535
คิวบา	28 ก.พ.2551	.
ไซปรัส	9 ม.ค.2510	2 เม.ย.2512
สาธารณรัฐเช็ก	.	22 ก.พ.2536
เกาหลีเหนือ	.	14 ก.ย.2524
สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก	.	1 พ.ย.2519
เดนมาร์ก	20 มี.ค.2511	6 ม.ค.2515
จิบูตี	.	5 พ.ย.2545
โดมินีกา	.	17 มี.ย.2536
สาธารณรัฐโดมินีกัน	.	4 ม.ค.2521

เอกวาดอร์	29 ก.ย.2510	6 มี.ค.2512
อียิปต์	4 ส.ค.2510	14 ม.ค.2525
เอลซัลวาดอร์	21 ก.ย.2510	30 พ.ย.2522
อิเควทอเรียลกินี	.	25 ก.ย.2530
เอริเทรีย	.	17 เม.ย.2544
เอสโตเนีย	.	21 ต.ค.2534
เอธิโอเปีย	.	11 มี.ย.2536
ฟินแลนด์	11 ต.ค.2510	19 ส.ค.2518
ฝรั่งเศส	.	4 พ.ย.2523
กาบอง	.	21 ม.ค.2526
แกมเบีย	.	29 ธ.ค.2521
จอร์เจีย	.	3 พ.ค.2537
เยอรมนี	9 ต.ค.2511	17 ธ.ค.2516
กานา	7 ก.ย.2543	7 ก.ย.2543
กรีซ	.	16 มี.ค. 2528
เกรเนดา	.	6 ก.ย.2534
กัวเตมาลา	.	19 พ.ค.2531
กินี	28 ก.พ.2510	24 ม.ค.2521
กินีบิสเซา	.	2 ก.ค.2535
กายอานา	22 ต.ค.2511	15 ก.พ.2520
ฮอนดูรัส	19 ธ.ค.2509	17 ก.พ.2524
ฮังการี	25 มี.ค.2512	17 ม.ค.2517
ไอซ์แลนด์	30 ธ.ค.2511	22 ส.ค.2522
อินเดีย	.	10 เม.ย.2522
อินโดนีเซีย	.	23 ก.พ.2549
อิหร่าน	4 เม.ย.2511	24 มี.ย.2518
อิรัก	18 ก.พ.2512	25 ม.ค.2514
ไอร์แลนด์	1 ต.ค.2516	8 ธ.ค.2532
อิสราเอล	19 ธ.ค.2509	3 ต.ค.2534
อิตาลี	18 ม.ค.2510	15 ก.ย.2521

จามกกา	19 ธ.ค.2509	3 ต.ค.2518
ญี่ปุ่น	30 พ.ค.2521	21 มิ.ย.2522
จอร์แดน	30 มิ.ย.2515	28 พ.ค.2518
คาซัคสถาน	2 ธ.ค.2546	24 ม.ค.2549
เคนยา	.	1 พ.ค.2515
คูเวต	.	21 พ.ค.2539
คีร์กีซสถาน	.	7 ต.ค.2537
ลาว	7 ธ.ค.2543	13 ก.พ.2550
ลัตเวีย	.	14 เม.ย.2535
เลบานอน	.	3 พ.ย.2515
เลโซโท	.	9 ก.ย.2535
ไลบีเรีย	18 เม.ย.2510	22 ก.ย.2547
ลิเบีย	.	15 พ.ค.2513
ลิกเตนสไตน์	.	10 ธ.ค.2541
ลิทัวเนีย	.	20 พ.ย.2534
ลักเซมเบิร์ก	26 พ.ย.2517	18 ส.ค.2526
มาดากัสการ์	14 เม.ย.2513	22 ก.ย.2514
มาลาวี	.	22 ธ.ค.2536
มัลดีฟส์	.	19 ก.ย.2549
มาลี	.	16 ก.ค.2517
มอลตา	22 ต.ค.2511	13 ก.ย.2533
มอริเตเนีย	.	17 พ.ย.2547
มอริเชียส	.	12 ธ.ค.2516
เม็กซิโก	.	23 มี.ค.2524
มอลโดวา	.	26 ม.ค.2536
โมนาโก	.	28 ส.ค.2540
มองโกเลีย	5 มิ.ย.2511	18 พ.ย.2517
มอนเตเนโกร	.	23 ต.ค.2549
โมร็อกโก	19 ม.ค.2520	3 พ.ค.2522
นามิเบีย	.	28 พ.ย.2537

เนปาล	.	14 พ.ค.2534
เนเธอร์แลนด์	25 มี.ย.2512	11 ธ.ค.2521
นิวซีแลนด์	12 พ.ย.2511	28 ธ.ค.2521
นิการากัว	.	12 มี.ค.2523
ไนเจอร์	.	7 มี.ค.2529
ไนจีเรีย	.	29 ก.ค.2536
นอร์เวย์	20 มี.ค.2511	13 ก.ย.2515
ปากีสถาน	3 พ.ย.2547	17 เม.ย.2551
ปานามา	27 ก.ค.2519	8 มี.ค.2520
ปารากวัย	.	10 มี.ย.2535
เปรู	11 ส.ค.2520	28 เม.ย.2521
ฟิลิปปินส์	19 ธ.ค.2509	7 มี.ย.2517
โปแลนด์	2 มี.ค.2510	18 มี.ค.2520
โปรตุเกส	7 ต.ค.2519	31 ก.ค.2521
เกาหลีใต้	.	10 เม.ย.2533
โรมาเนีย	27 มี.ย.2511	9 ธ.ค.2517
รัสเซีย	18 มี.ค.2511	16 ต.ค.2516
รวันดา	.	16 เม.ย.2518
เซนต์วินเซนต์และเกรนาดีนส์	.	9 พ.ย.2524
ซานมารีโน	.	18 ต.ค.2528
เซาตูเมและปรินซิปี	31 ต.ค.2538	.
เซเนกัล	6 ก.ค.2513	13 ก.พ.2521
เซอร์เบีย	.	12 มี.ค.2544
เซเชลส์	.	5 พ.ค.2535
เซียร์ราลีโอน	.	23 ส.ค.2539
สโลวาเกีย	.	28 พ.ค.2536
สโลวาเนีย	.	6 ก.ค.2535
หมู่เกาะโซโลมอน	.	17 มี.ค.2525
โซมาเลีย	.	24 ม.ค.2533
แอฟริกาใต้	3 ต.ค.2537	.

สเปน	28 ก.ย.2519	27 เม.ย.2520
ศรีลังกา	.	11 มี.ย.2523
ชูดาน	.	18 มี.ค.2529
ซูรินาเม	.	28 ธ.ค.2519
สวาซิแลนด์	.	26 มี.ค.2547
สวีเดน	29 ก.ย.2510	6 ธ.ค.2514
สวิตเซอร์แลนด์	.	18 มี.ย.2535
สาธารณรัฐอาหรับซีเรีย	.	21 เม.ย.2512
ทาจิกิสถาน	.	4 ม.ค.2542
ไทย	.	5 ก.ย.2542
มาเซโดเนีย	.	18 ม.ค.2537
ติมอร์ตะวันออก	.	16 เม.ย.2546
โตโก	.	24 พ.ค.2527
ตรินิแดดและโตเบโก	.	8 ธ.ค.2521
ตูนิเซีย	30 เม.ย.2511	18 มี.ค.2512
ตุรกี	15 ส.ค.2543	23 ก.ย.2546
เติร์กเมนิสถาน	.	1 พ.ค.2540
ยูกันดา	.	21 ม.ค.2530
ยูเครน	20 มี.ค.2511	12 พ.ย.2516
สหราชอาณาจักร บริเตนใหญ่และ ไอร์แลนด์เหนือ	16 ก.ย.2511	20 พ.ค.2519
สหสาธารณรัฐแทนซาเนีย	.	11 มี.ย.2519
อเมริกา	5 ต.ค.2520	.
อูรุกวัย	21 ก.พ.2510	1 เม.ย.2513
อุซเบกิสถาน	.	28 ก.ย.2538
เวเนซุเอลา	24 มี.ย.2512	10 พ.ค.2521
เวียดนาม	.	24 ก.ย.2525
เยเมน	.	9 ก.พ.2530
แซมเบีย	.	10 เม.ย.2527
ซิมบับเว	.	13 พ.ค.2534

International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights New York 16 December 1966

Last update : 18 April 2008

Entry into force: 3 January 1976, in accordance with article 27.

Registration: 3 January 1976, No. 14531.

Status: Signatories: 67, Parties: 158.

Text: United Nations, *Treaty Series*, vol. 993, p. 3 ; depositary notification C.N.781.2001.TREATIES-6 of 5 October 2001 [Proposal of correction to the original of the Covenant (Chinese authentic text) and C.N.7.2002.TREATIES-1 of 3 January 2002 [Rectification of the original of the Covenant (Chinese authentic text)].

Note: The Covenant was opened for signature at New York on 19 December 1966.

Participant	Signature	Ratification, Accession (a), Succession (d)
Afghanistan	.	24 Jan 1983 a
Albania	.	4 Oct 1991 a
Algeria	10 Dec 1968	12 Sep 1989
Angola	.	10 Jan 1992 a
Argentina	19 Feb 1968	8 Aug 1986
Armenia	.	13 Sep 1993 a
Australia	18 Dec 1972	10 Dec 1975
Austria	10 Dec 1973	10 Sep 1978
Azerbaijan	.	13 Aug 1992 a
Bahrain	.	27 Sep 2007 a
Bangladesh	.	5 Oct 1998 a
Barbados	.	5 Jan 1973 a
Belarus	19 Mar 1968	12 Nov 1973
Belgium	10 Dec 1968	21 Apr 1983
Belize	6 Sep 2000	.
Benin	.	12 Mar 1992 a
Bolivia	.	12 Aug 1982 a
Bosnia and Herzegovina	.	1 Sep 1993 d
Brazil	.	24 Jan 1992 a
Bulgaria	8 Oct 1968	21 Sep 1970
Burkina Faso	.	4 Jan 1999 a
Burundi	.	9 May 1990 a
Cambodia	17 Oct 1980	26 May 1992 a
Cameroon	.	27 Jun 1984 a
Canada	.	19 May 1976 a
Cape Verde	.	6 Aug 1993 a
Central African Republic	.	8 May 1981 a
Chad	.	9 Jun 1995 a

Chile	16 Sep 1969	10 Feb 1972
China	27 Oct 1997	27 Mar 2001
Colombia	21 Dec 1966	29 Oct 1969
Congo	.	5 Oct 1983 a
Costa Rica	19 Dec 1966	29 Nov 1968
Côte d'Ivoire	.	26 Mar 1992 a
Croatia	.	12 Oct 1992 d
Cuba	28 Feb 2008	
Cyprus	9 Jan 1967	2 Apr 1969
Czech Republic	.	22 Feb 1993 d
Democratic People's Republic of Korea	.	14 Sep 1981 a
Democratic Republic of the Congo	.	1 Nov 1976 a
Denmark	20 Mar 1968	6 Jan 1972
Djibouti	.	5 Nov 2002 a
Dominica	.	17 Jun 1993 a
Dominican Republic	.	4 Jan 1978 a
Ecuador	29 Sep 1967	6 Mar 1969
Egypt	4 Aug 1967	14 Jan 1982
El Salvador	21 Sep 1967	30 Nov 1979
Equatorial Guinea	.	25 Sep 1987 a
Eritrea	.	17 Apr 2001 a
Estonia	.	21 Oct 1991 a
Ethiopia	.	11 Jun 1993 a
Finland	11 Oct 1967	19 Aug 1975
France	.	4 Nov 1980 a
Gabon	.	21 Jan 1983 a
Gambia	.	29 Dec 1978 a
Georgia	.	3 May 1994 a
Germany	9 Oct 1968	17 Dec 1973
Ghana	7 Sep 2000	7 Sep 2000
Greece	.	16 May 1985 a
Grenada	.	6 Sep 1991 a
Guatemala	.	19 May 1988 a
Guinea	28 Feb 1967	24 Jan 1978
Guinea-Bissau	.	2 Jul 1992 a
Guyana	22 Aug 1968	15 Feb 1977
Honduras	19 Dec 1966	17 Feb 1981
Hungary	25 Mar 1969	17 Jan 1974
Iceland	30 Dec 1968	22 Aug 1979
India	.	10 Apr 1979 a
Indonesia	.	23 Feb 2006 a
Iran (Islamic Republic of)	4 Apr 1968	24 Jun 1975
Iraq	18 Feb 1969	25 Jan 1971
Ireland	1 Oct 1973	8 Dec 1989
Israel	19 Dec 1966	3 Oct 1991
Italy	18 Jan 1967	15 Sep 1978
Jamaica	19 Dec 1966	3 Oct 1975
Japan	30 May 1978	21 Jun 1979
Jordan	30 Jun 1972	28 May 1975

Kazakhstan	2 Dec 2003	24 Jan 2006
Kenya	.	1 May 1972 a
Kuwait	.	21 May 1996 a
Kyrgyzstan	.	7 Oct 1994 a
Lao People's Democratic Republic	7 Dec 2000	13 Feb 2007
Latvia	.	14 Apr 1992 a
Lebanon	.	3 Nov 1972 a
Lesotho	.	9 Sep 1992 a
Liberia	18 Apr 1967	22 Sep 2004
Libyan Arab Jamahiriya	.	15 May 1970 a
Liechtenstein	.	10 Dec 1998 a
Lithuania	.	20 Nov 1991 a
Luxembourg	26 Nov 1974	18 Aug 1983
Madagascar	14 Apr 1970	22 Sep 1971
Malawi	.	22 Dec 1993 a
Maldives	.	19 Sep 2006 a
Mali	.	16 Jul 1974 a
Malta	22 Oct 1968	13 Sep 1990
Mauritania	.	17 Nov 2004 a
Mauritius	.	12 Dec 1973 a
Mexico	.	23 Mar 1981 a
Moldova	.	26 Jan 1993 a
Monaco	26 Jun 1997	28 Aug 1997
Mongolia	5 Jun 1968	18 Nov 1974
Montenegro	.	23 Oct 2006 d
Morocco	19 Jan 1977	3 May 1979
Namibia	.	28 Nov 1994 a
Nepal	.	14 May 1991 a
Netherlands	25 Jun 1969	11 Dec 1978
New Zealand	12 Nov 1968	28 Dec 1978
Nicaragua	.	12 Mar 1980 a
Niger	.	7 Mar 1986 a
Nigeria	.	29 Jul 1993 a
Norway	20 Mar 1968	13 Sep 1972
Pakistan	3 Nov 2004	17 Apr 2008
Panama	27 Jul 1976	8 Mar 1977
Paraguay	.	10 Jun 1992 a
Peru	11 Aug 1977	28 Apr 1978
Philippines	19 Dec 1966	7 Jun 1974
Poland	2 Mar 1967	18 Mar 1977
Portugal	7 Oct 1976	31 Jul 1978
Republic of Korea	.	10 Apr 1990 a
Romania	27 Jun 1968	9 Dec 1974
Russian Federation	18 Mar 1968	16 Oct 1973
Rwanda	.	16 Apr 1975 a
Saint Vincent and the Grenadines	.	9 Nov 1981 a
San Marino	.	18 Oct 1985 a
Sao Tome and Principe	31 Oct 1995	.
Senegal	6 Jul 1970	13 Feb 1978

Serbia	.	12 Mar 2001 d
Seychelles	.	5 May 1992 a
Sierra Leone	.	23 Aug 1996 a
Slovakia	.	28 May 1993 d
Slovenia	.	6 Jul 1992 d
Solomon Islands	.	17 Mar 1982 d
Somalia	.	24 Jan 1990 a
South Africa	3 Oct 1994	.
Spain	28 Sep 1976	27 Apr 1977
Sri Lanka	.	11 Jun 1980 a
Sudan	.	18 Mar 1986 a
Suriname	.	28 Dec 1976 a
Swaziland	.	26 Mar 2004 a
Sweden	29 Sep 1967	6 Dec 1971
Switzerland	.	18 Jun 1992 a
Syrian Arab Republic	.	21 Apr 1969 a
Tajikistan	.	4 Jan 1999 a
Thailand	.	5 Sep 1999 a
The Former Yugoslav Republic of Macedonia	.	18 Jan 1994 d
Timor-Leste	.	16 Apr 2003 a
Togo	.	24 May 1984 a
Trinidad and Tobago	.	8 Dec 1978 a
Tunisia	30 Apr 1968	18 Mar 1969
Turkey	15 Aug 2000	23 Sep 2003
Turkmenistan	.	1 May 1997 a
Uganda	.	21 Jan 1987 a
Ukraine	20 Mar 1968	12 Nov 1973
United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland	16 Sep 1968	20 May 1976
United Republic of Tanzania	.	11 Jun 1976 a
United States of America	5 Oct 1977	.
Uruguay	21 Feb 1967	1 Apr 1970
Uzbekistan	.	28 Sep 1995 a
Venezuela (Bolivarian Republic of)	24 Jun 1969	10 May 1978
Viet Nam	.	24 Sep 1982 a
Yemen	.	9 Feb 1987 a
Zambia	.	10 Apr 1984 a
Zimbabwe	.	13 May 1991 a